జనవరి 2006

Rs. 12 /-

చందమామ

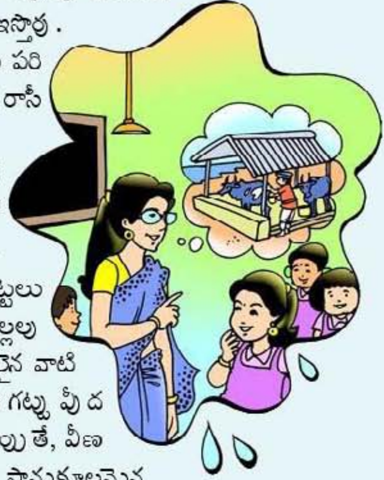
జీ-మేన్
సాహసకృత్యాలను
ఈ సంచికలో చదవండి

G-man

నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు

కాలుష్యం లేని చెరువు

వీణ తరగతిలోని పిల్లలు ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమం మీద దాపుల నున్న చెరువు వద్దకు వెళ్ళారు. వాళ్ళ టీచర్ రాధిక పిల్లల్ని జట్లుగా విభజించింది. ఆ చెరువు కలుషితమై పోతున్నదని స్థానికులు ఫిర్యాదు చేయడంతో దానికేదైనా పరిష్కారం ఉందేమోనని తెలుసుకోవడానికి పిల్లలు అక్కడికి చేరుకున్నారు. పిల్లలు పరిసరాలను పరిశీలించి చూసి పరిష్కారాలను సూచించాలి. చక్కటి పరిష్కారాలను సూచించిన జట్టుకు బహుమతి ఇస్తారు. ఉదయం వెళ్ళి మధ్యాహ్నం వరకు చెరువు పరిసరాలను పరిశీలించి, బడికి తిరిగి వచ్చిన పిల్లలు తమ సూచనలను రాసి ఇవ్వడానికి గంట సమయం కేటాయించారు.

మరునాడు ఉదయం రాధిక టీచర్ తరగతిలోకి రాగానే పిల్లలందరూ ఉత్కంఠతతో ఎదురు చూడసాగారు. "మీలో చాలామంది చెరువు పరిసరాలను చక్కగా పరిశీలించారు. మనుషులు స్నానం చేయడం, డిటర్జెంట్ సబ్బులతో బట్టలు తకడం, ఆవులను, గేదెలను చెరువులో కడగడం, పిల్లలు కొందరు చెరువులోనే కాలకృత్యాలు తీర్చుకోవడం-మొదలైన వాటి అన్నిటి గురించీ రాశారు. అలాంటి వాటిని అరికట్టడానికి గట్టు మీద హెచ్చరిక బోర్డులు పెట్టాలని సూచించారు. బాగుంది. అయితే, వీణ జట్టు పిల్లలు మాత్రం అంతటితో ఆగక, వెంటనే కొన్ని సానుకూలమైన చర్యలు తీసుకోవాలని సూచించారు. బట్టలు తకడానికి దోబీఘట్, పశువుల్ని కడగడానికి షెడ్లు విడిగా నిర్మించాలని సూచించారు. చెరువును, పరిసరాలను దుర్వినియోగం చేస్తున్న పిల్లల్ని కలుసుకుని, వారికి అందువల్ల వాటిల్లే దుష్ఫలితాల గురించి చెప్పాలని సూచించారు. పెద్దలకు హానికరమైన డిటర్జెంట్లు వాడడం వల్ల కలిగే అపాయాలను వివరించాలని చెప్పారు. అలాంటి నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలను చేసిన వీణను, ఆమె జట్టును బహుమతితో సత్కరించాలని భావిస్తున్నాను!'' అన్నది టీచర్.

పిల్లలు సంతోషంతో వీణను మెచ్చుకుంటూ చప్పట్లు చరిచారు.

చందమామ   సంపుటి: 59   జనవరి 2006   సంచిక: 1

ఈ సంచికలో ...

ఈ నెల విశేషాలు

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy $2
Annual subscription $20

Remittances in favour of
Chandmama India Ltd.
to
Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal,
Chennai - 600 097
E-mail :
subscription@chandamama.org

చందా

ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా అన్నిదేశాలకు పన్నెండు సంచికలు రూ: **900**
ఇండియాలో బుక్‌పోస్ట్ ద్వారా రూ. **144.00**
చందా డబ్బు డిమాండ్ డ్రాఫ్టు ద్వారాగానీ, మనిఆర్డర్ ద్వారాగానీ
'చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్' పేరిట పంపండి.

వ్యవస్థాపకులు
బి. నాగిరెడ్డి - చక్రపాణి

మహనీయుల జీవితాలు

నూతన సంవత్సరం ఆరంభమవుతోంది. మనకూ, మన బంధుమిత్రులకూ నూతన సంవత్సరంలో మంచి జరగాలని కాంక్షించడం సహజం. గత సంవత్సరంలో జరిగిన మంచి చెడ్డలను ఒకసారి మననం చేసుకుని, ఒకవేళ ఏవైనా అవాంఛనీయమైన సంఘటనలు జరిగివుంటే అవి పునరావృతం కాకూడదని ఆశించడం కూడా సహజమే.

పెద్దల మాటలు జీవిత అనుభవాల్నుంచి వచ్చేవి గనక, చాలా అమూల్యమైనవి. పెద్దల జీవితాల్లో జరిగిన ముఖ్యమైన విశేషాలను గురించి తెలుసుకోవడం చాలా ఆసక్తికరమైన అనుభవం. అలాంటి వాటిని గురించి చదవడం మన జీవితాలను ఎంతగానో ప్రభావితం చేస్తాయి. ఒక్కొక్కసారి మనకు తెలియకుండానే మన జీవితాలను కొత్త మలుపు తిప్పుతాయి. మహనీయుల అడుగుజాడలు మనకు దారిచూపే వెలుగు బాటలు!

ఈ సంచిక నుంచి 'మహనీయుల జీవితాల్లో ఆసక్తికర ఉదంతాలు' అనే కొత్త శీర్షికను ప్రారంభిస్తున్నాం. ఎనిమిదేళ్ళ నుంచి ఎనభైఏళ్ళ వరకు గల వయసు వారిని ఆకట్టుకుని అలరించి, మంచి మార్గం చూపేవిగా ఇవి ఉండగలవని ఆశిస్తున్నాం.

దేశవ్యాప్తంగా స్వామి వివేకానంద జన్మదినమైన జనవరి 12వ తేదీని యువజన దినోత్సవంగా జరుపుకుంటూన్న సంగతి తెలిసినదే. భారత జాతిని జాగృతం చేసిన ఆ మహనీయుని జీవితంలో జరిగిన రెండు ఆసక్తికరమైన ఉదంతాలను గురించి ఈ సంచికలో తెలుసుకుంటాం. ఒక సంఘటన జరిగినప్పుడు దానిపట్ల మనకున్న దృక్పథం మారడంతో, దాని ప్రాముఖ్యత కూడా మారిపోతుందన్న సత్యాన్ని ఈ ఉదంతాలు విశదీకరిస్తాయి.

అందరికీ హృదయపూర్వక నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాం.

సంపాదకుడు : **విశ్వం**

Visit us at : http://www.chandamama.org

పాఠకుల లేఖలు

వు న పాఠకుల చిరకాల వాంఛను అను గు ణంగా ఈ సంచిక వు ంచి 'పాఠకుల లేఖలు ' అశీర్షికను ప్రవేశపేడు తు న్నాం. ఈ శీర్షిక ద్వారా పాఠకులు చందమామలో వెలువడే కథలు, వివిధ శీర్షికలపై తవు అభిప్రాయా లను తెలియ జేయ వచ్చు. సూ చనలు , సలహాలు ఇవ్వవచ్చు. కేవలం ప్రశంస లనే కాకుండా, నిర్మాణాత్మకవుైన వివు ర్శలను పాఠకుల వు ంచి ఆశిస్తు న్నాం. అవి పత్రిక అభివ ద్ధికి దోహదపడగలవని భావిస్తు న్నాం. ఉత్తరాలు క్లుప్తంగా, రాసువారి పూ ర్తి చిరు నావూ తో 'పిన్‌కోడ్'తో సహా ఉండాలి.

ఇటీవల బెంగు ళూ రు వు ంచి ఇన్ఫోసిస్ శ్రీవు తి సు ధా నారాయ ణవూ ర్తి చందవూ వు కు రాసిన లేఖతో ఈ శీర్షికను ప్రారంభించడానికి సంతోషిస్తు న్నాం.

దేవతలు -రా క్షసు లు , యు క్ష లు -గంధర్వులు అంటూ వింత విభిన్న ప్రపంచాన్ని ఊ హించు కోవడానికి చందమామ నాకు ప్రేరణ కలిగించింది. సుసంపన్నమైన భారతీయ సంస్కృతీ సంప్రదాయా లను విశదపరచడంతో పాటు , వివిధ ప్రాంతాల జానపద కథలను కూడా తెలియ జేసేది. నా బాల్యంలో ఇప్పటిలా టీవీలు, వీడియోలు లేవు గనక, చదవడం ఒక్కటే వినోద సాధనంగా ఉండేది. ఆకర్షణీయమైన రంగు రంగుల చిత్రాలతో, కమ్మని కథలతో చందమామ ఎప్పుడెప్పుడు వస్తుందా అని నెలనెలా ఎదురు చూస్తూండేదాన్ని. మన కథలనే కాకుండా ఇతర దేశాల కథలను కూడా చందవూ వు తీసు కువచ్చేది.

చందవూ వు కథలు పాఠకులలో పఠనాసక్తిని పెంపొందించడంతో పాటు , ఆనాటి విలు వ లను కూడా ప్రతిబింబించేవి. 'సూ ది తెచ్చిన సౌభాగ్యం' అనే కథ క తజ్ఞత, నిజాయి తీల ప్రావు ఖ్యతను , విశిష్టతను తెలియ జేస్తు ంది. ఇలాంటి కథలు , చదివేవారికి నైతిక బలాన్నివ్వడంతో పాటు, నైతిక విలువలు పెంపొందడానికి ఎంతగానో ఉపయోగపడతాయి. ఈ నా అభిప్రాయ ంతో నాతరం పాఠకులు పిలు వు తప్పక ఏకీభవిస్తారనే భావిస్తున్నాను . పెద్దలు తవు వు నోగత భావాలను కొంతవరకైనా యు వతరానికి అందివ్వడానికి అవి దోహదపడ్డాయ ని చెప్పవచ్చు.

చందవూ వు ను చదవాలంటే ఇవాళ కూడా దశాబ్దాలనాటి అదే ఉత్సాహం నాలో కలు గు తోంది. చిన్నప్పుడు చదివినవి వు నసు లో కదలాడు తాయి . అరేబియా కథలు , బేతాళ కథలు , విచిత్ర కవలలు , కంచుకోట మొదలైన ఎన్నో కథలు ఇప్పటికీ నాకు బాగా గు ర్తున్నాయి . ఇప్పుడు వచ్చే కథలు కూడా వాటిలాగే ఎంతో ఆకర్షణీయ ంగానూ , అద్భుతంగానూ ఉంటు న్నాయి .

ప్రతిభావంతులైన
యువ రచయిత(త్రు)లకు ఆహ్వానం!

(16 ఏళ్ళ లోపు)

ఏప్రిల్ **2006** సంచిక నుంచి ఆరంభమయ్యే
'సాహితీ కదంబా'నికి కథలు, జోక్స్ ఆహ్వానిస్తున్నాం.
మాతృభాషలో రచించబడిన సొంత రచనలు మాత్రమే
ప్రచురణకు పరిశీలింపబడతాయి.

<u>సూచనలు :</u>

1. **కథలు** : గ్రావు సెవు ల నేపిథ్యంలో సాగే సొంత కథాంశాలకు ప్రాధాన్యత ఉంటు ంది. సుప్రసిద్ధమైన పిురాణ కథలు , జానపిద కథలు , జంతు మరి కథలు , అద్భుత సాహిసి కథలు పిరిశీలింపిబడవు. ఒక్కొక్క కథ 2 5 0 పిదాలకు వి ంచకుండా ఉండాలి.

2. **జోక్స్**: నవ్వు పిుట్టించే సింఘటనలు , సింభాషిణలు పింపివచ్చు. ఒకేసారి వ్రూ డింటికి వి ంచి పింపికూడదు .

- అవి సొంతంగా మరెవరి సాయంలేకుండా ఆలోచించి రాసినవని తల్లిదండ్రులు ఎంట్రీలను ధ్రు వీకరించాలి.
- ఎంపికయ్యే న ఎంట్రీలకు అవసరమైతే, వ్రూ ర్పులు , చేర్పులు చేసు హక్కు వ్రూ కు ఉంది.
- ఎంట్రీలలో వీ పి ర్తి చిరు నావ్రూ స్పిష్టింగా రాయ్రూ లి. రచనలు పింపు కవరు వీ ద 'సాహితీ కదంబం' అని రాయ్రూ లి.
- ప్రిచు రింపిబడే కథకు రూ . 1 0 0లు . జోక్స్‌కు రూ . 5 0లు . పారితోషికం ఉంటు ంది.
- రచనల ప్రిచు రణకు సింబంధించి ఎలాంటి ఉత్తర ప్రిత్యు త్తరాలూ జరపిబడవు. సొంత చిరు నావ్రూ రాసీన కవరు వీ ద చాలినన్ని తపాలా బిళ్ళలు అతికించి పింపినవారికి, ప్రిచు రణకు స్వీకరించబడని రచనలను తిప్పి పింపిగలం.
- ఏప్రిల సించికకు రచనలు వ్రూ కు చేరవలసిన ఆఖరు తేదీ జనవరి 3 1, 2 0 0 6. వి గిలిన వాటికి కూడా ఇదే వరుసక్రమంలో నెలాఖరులోగా పంపవలసి ఉంటుంది.

Mail your entries to :

Editor, Chandamama, CHANDAMAMA INDIA LIMITED,
82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097.

అరవింద-గురివింద

భూస్వామి రంగనాధానికి వ్యవసాయంతో పాటు, పట్నంలో కొన్ని వ్యాపారాలు కూడా ఉన్నాయి. పనివాళ్ళను ఇంట్లోవు న్ను ల్లా చూస్తాడనీ, వుంచి జీతం ఇస్తాడనీ అంతా అయ్న నగురించి చెప్పుకుంటారు. అయ్న నవద్ద పనిలో చేరడానికి ఉత్సాహపడు తూ ంటారు.

ఇప్పుడు రంగనాధం వద్దపని చేసు పుల్లయ్య అనేవాడు, దూర దేశంలో ఉన్న తమ్ముడికి సాయ ంగా వెళ్ళవలసి వచ్చింది. పుల్లయ్య తర్వాత అంత నమ్మకస్తుడైన చంద్రన్నకు, అతడి స్థానమి వ్వాలని రంగనాధానికి ఉన్నది. కానీ, "నా తమ్ముడు శివుడికి చెబితే అంత కంటే వుంచి పనివాణ్ణి చూసి పెడతాడు. మీ రు ఈ విషయ ంలో తొందరపడకండి!" అని భార్య వారించింది.

కబు రందు కుని వచ్చిన రంగనాధం బావ మ రిది శివుడు, "నాకు తెలిసిన హ రి, నీ పిల్లయ్య కంటే కూడా వుంచి పనివాడు, సమర్థుడు," అన్నాడు రంగనాధంతో.

రంగనాధం వెంటనే, "అంత తొందరగా ఏ నిర్ణయా నికీ రాకూడదు. నేను పనివాళ్ళను వాళ్ళకు తెలియ కుండా రకరకాలు గా పరీక్షిస్తుంటాను. కొందరు కొన్నింటిలో నెగ్గినా, అన్నింటిలో నెగ్గాడనే పిల్లయ్యంటే నాకు ప్రత్యేకాభిమా నం," అంటూ ఆ విశేషాలు చెప్పాడు:

పిల్లయ్య పట్నంలో రంగనాధం బట్టల దు కాణంలో పనిచేస్తున్నాడు. పిల్లయ్య వ్యాపార దక్షతవల్ల ఎక్కువ లాభాలు వస్తు న్నాయి. చాలా మంది వ్యాపారు లు పిల్ల య్యకు ఎక్కువ జీతం ఇస్తామ ని ఆశచూ పారనీ, కానీ పిల్లయ్య, రంగనాధాన్ని విడిచి రానన్నాడనీ, ఆనోటా ఈనోటా విన్న రంగ నాధం, నిజానిజాలు తెలు సు కునేందు కు, విశ్వాసపాత్రుడైన బాపన్న అనే ఆసామీ ని నియ మించాడు.

బాపన్న, పిల్లయ్యను కలు సు కుని, "నీకు రంగనాధం నెలకు వెయ్యి రూపాయలు

ఇస్తున్నాడు . నేను రెండు వేలిస్తాను. నేను పేట్టబోయే బట్టలదు కాణంలో పనిచేస్తావా?'' అని అడిగాడు .

పిల్లయ్య తల అడ్డంగా వ పీ, ''అయ్యా! ఇప్పిటికే నెలకు మూడు వేలు ఇస్తామన్న వారు కూడాఉన్నారు . నేను ఒప్పికోలేదు ,'' అన్నాడు .

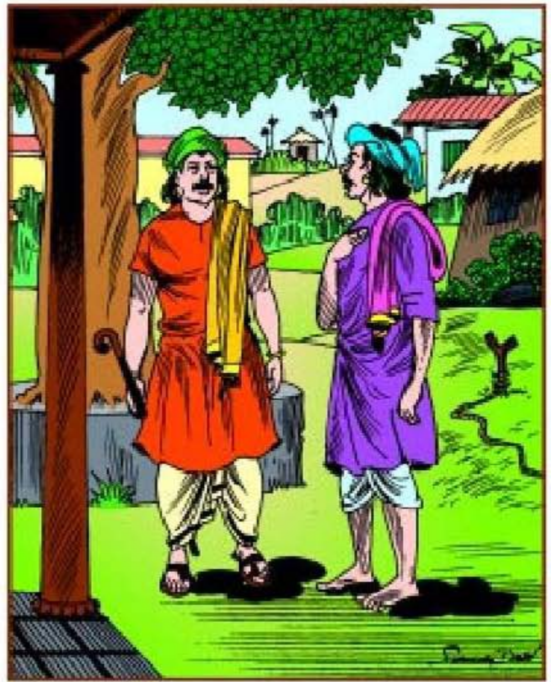
బాపిన్న అతడి వంక జాలిగా చూసీ, ''తనకువూలిన ధర్మం కూడదు . నీకు నేను నాలు గ వేలిస్తాను . ఆ రంగనాథంతో మాటే, ఆయు నకు లాభమే తప్పి, ఎన్నాళ్ళులు నా సిరే నీ బ్రతు కు ఎక్కడ వేశావే గొంగళీ అన్న ట్లుంది,'' అని హితమచెప్పాడు.

పిల్లయ్య నవ్వి, ''అయ్యా! వు ంచు చూ పిణ్ని పినివాడికి, జీతంకంటే యు జమా నే ప్రధానం. ఆయు నవ్యాపారం దెబ్బతీయు డానికే కొందరు నాకు ఎక్కువ జీతం ఇస్తావు ంటు న్నారు . అది జరిగాక నన్ను నాదారి చూ పు కో వు ంటారు . రంగనాథంగారు , నా అవసిరం కనిపేట్టి నన్నాదు కోగలరని నా నమ్మకం,'' అన్నాడు .

బాపిన్న ఈ విషియ ం అప్పిటికప్పిడే రంగ నాథానికి చేరవేశాడు . ఆయు న ఎంతో సింతో షీంచాడు .

ఇది జరిగిన మర్నాడే పుల్లయ్య చెల్లెలికి పు ంచి చోట పేళ్ళి కుదిరింది. పేళ్ళికి పూ త్ర నెలలు గడు మన్నా, వియ్యాలవారు వెంటనే వెయ్యి రూ పాయి లు కావాలన్నారు . డబ్బు దగ్గరలేక పిల్లయ్య రంగనాథాన్ని డబ్బడిగాడు .

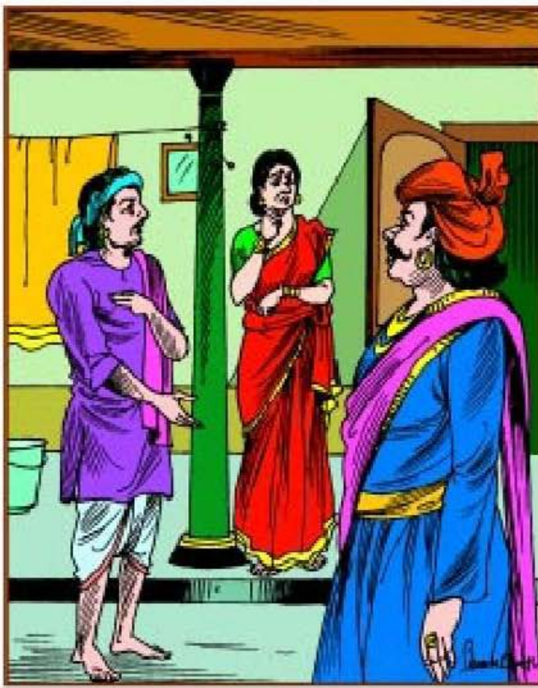
రంగనాథానికి, పిల్లయ్యను వు ళ్ళీ పరీిం చాలనిపించింది. ఆయు న బాధగా వు ఖం

పేట్టి, ''నెల రోజులదాకా ఎవరికీ అప్పివ్వరా దని నియమం పెట్టుకున్నాను, ఈ మొత్తం నీ అవసిరానికి సిరిపిడకపోవచ్చు!'' అంటూ అతడికి రెండు వేల రూపాయిలిచ్చి, ''ఈ డబ్బును ఒక రహస్యకార్యం కోసిం మాచాను . దీన్ని రెండు నెలల పాటు నీ ఇంట్లో జాగ్రత్తగా దాచాలి. పొరపాటునైనా ఇందు లో ఒక్క పేసా కూడా వాడకూడదు సు మా ,'' అని హెచ్చరించాడు .

పిల్లయ్య వూ రు వూ ట్లాడకుండా ఆ డబ్బు తీసు కుని వెళుతూండగా, బాపన్న అతణ్ణి దారిలో కలిసీ, ''నీకు డబ్బు అవసిరం అని విన్నాను . రంగనాథం మొండిచేయి చూపాడ టగా-ఇప్పుడైనా బు ద్ధితెచ్చుకుని నా పనిలో చేరు ,'' అన్నాడు .

పిల్లయ్య అదోలా ఆయు న వంక చూ సీ, ''నేనప్పిడో వూ టా ఇప్పిడో వూ టాచెప్పను.

అవసిరానికి అదు కున్నా అదు కోక పొల్తు నా, నాకు రంగనాథంగారే వు ంచి యు జవూ ని,'' అన్నాడు .

ఇదంతా రంగనాథం చెప్పగా విన్న శివుడు, ''వ్యాపారంలో ఎంతో ద`తమన్న వాడంటు న్నా మూరా? పిల్లయ్య న వ్వాపేట్టేపిరీ`లు అర్థం చేసి కోలేడా? నీ వల్ల అతడికి వు ంచి ప్రతి ఫలం వు ట్టేమూటు ందని, నా నవు ృకం,'' అన్నాడు .

ఆ వూ టకు రంగనాథం నవ్వి, ''సిరే, ఇంతకీ న వ్వా పిల్లయ్య స్థానంలో పినిచేయు డానికి ఎన్నిక చేసీన వాడికి ఏం పిరీ`లు పేట్టామూ'' అని అడిగాడు .

శివుడు వెంటనే, ''వేరే పరీక్షలు అవసరం లేదు , నా భార్యకు అందరి ఇళ్ళకూ వెళ్ళి అరాలు తీసు అలవాటు ంది. ఏ ఇంట్లో అడి గినా భర్త చాలా కోపిష్టి అనీ తావు సిర్ధకు పొతు న్నావు నీ చెబుతారట ఆడవాళ్లు. హరి భార్య అరవింద వూ త్రం, వూ అయ్య నఅందరి లాంటి వాడు కాదని హిరిని అదేపినిగా పొగిడేసీందట. హిరి వు ంచివాడనడానికి అదే తిరు గు లేని సా`క్ష్యం,'' అన్నాడు .

రంగనాథానికీ సివూ ధానం సిబబు గా తోచలేదు . కానీ అయ్య నభార్య కూడా తవ్ము ణ్ణే సివు ర్థించి, ''వాడి వూ ట వీు ద నవ్ము కం లేకుంటే, చేతనైతే వీు రు ఇంతకంటే వు ంచి పిరీ`పేట్టండి,'' అన్నది.

ఈ విషయమై పుల్లయ్యనే సలహా అడి గాడు రంగనాథం. అతడు కాసుపాలోచించి, ''హిరి లేని సివు యు ంలో వు నం వాళ్ళ ఇంటికి వెళదాం. హిరిని గు రించి అతడి భార్య అర వింద ద్వారా తగిన సివూ చారం సింపాల్తు ం చవచ్చు,'' అని చెప్పాడు.

ఆ ప్రికారం వాళ్ళిద్దరూ హిరి ఇంటికి వెళ్ళారు. పిల్లయ్య అరవిందతో, ''నేనీ రంగనాథంగారి బట్టల దు కాణంలో చాలా కాలంగా పిని చేస్తున్నాను . నా తవ్ము ృడికి సాయు ం చేయు వలసీన కారణంగా ఉద్యోగం వూ న కోవలసీ వచ్చింది. రంగనాథంగారు , నా స్థానంలో వీు దగ్గరబంధు మాచంద్రన్నను నియు వి ంచాలను కుంటు న్నారు . అతణ్ణి గు రించి నీకు తెలిసింది చెబితే వినాలని వచ్చాం,'' అన్నాడు .

అరవింద గొంతు సివరించు కుని, ''ఆ చంద్రన్న గురించి ఏం చెప్పేది? ఉత్త తాగు బోతు , లంచగొండి, అబద్దాలకోరు . ఈవు ధ్య అతడు వూ అయ్య నతో వూ ట్లాడ్డం వూ నే శాడు ,'' అన్నది తడు వు కోకుండా.

''చాలా సంతోషము వ్యా! మా కు ఎంతో ఉపయోగపడే సమాచారం ఇచ్చావయ్'' అన్నాడు పిల్లయ్య.

తర్వాత ఇద్దరూ అక్కణ్ణించి బయల్దేరారు.

దారిలో పిల్లయ్య రంగనాథంతో, ''గురించి వెందకు నలుపు తెలియదని సామెత. నా అభిప్రాయంలో అరవింద భర్త తాగుబోతు, లంచగొండి. చంద్రన్న గురించి మనకు తెలుసు కాబట్టి అరవింద చెప్పింది నిజం కాదని తెలుసుకున్నాం. నిజానికి అరవిందకూ, చంద్రన్నకూ ఏ బంధుత్వమూ లేదు. తన భర్త హరికి, మీరు ఉద్యోగమివ్వాలనుకుంటున్న విషయం ఆమెకు తెలిసివుంటుంది. అందుకే లేనిపోనివి చెప్పి, ఆమె తన భర్తకు పోటీ లేకుండా చేయాలనుకుంటున్నది,'' అని చెప్పాడు.

''అది సహజమే! కానీ ఆమె చెప్పిన అవలక్షణాలు హరికి వున్నాయని ఎలా చెప్పగలమూ?'' అని అడిగాడు రంగనాథం.

''అయ్యా! పాండు తనయుడు ధర్మరాజును తనకు తెలిసినవారిలో మంచి వారెవరో, చెడ్డవారెవరో చెప్పమంటే, ఆయనకు అందరిలోనూ మంచే తప్ప చెడు కనబడలేదు. అదే దుర్యోధనుణ్ణడిగితే, ఆయనకు ఎవరిలోనూ చెడు తప్ప, మంచికనబడలేదట! ఈ కథ తమరు వినేవుంటారు!'' అన్నాడు పిల్లయ్య.

రంగనాథం చప్పున పిల్లయ్య చేతులు పట్టుకుని, ''నీ విషయంలో నాకో అనుమానం వుంది. ఇంత తెలివైనవాడివి స్వతంత్రంగా వ్యాపారం చేయక, నా దగ్గర ఎందుకు పనికి కుదిరావూ?'' అని అడిగాడు.

దానికి పిల్లయ్య వెంటనే, ''అయ్యా! భూసారం ఒక్కటే అయినా పళ్ళ చెట్లు పళ్ళు కాస్తు, పూలచెట్లు పూలు పూస్తాయి. అలాగే తెలివి ఒక్కటే అయినా, మనుషులందరూ ఒకటి కాదు. మీ తెలివి వ్యాపారానికి పనికి వస్తుంది. నా తెలివి సరైన యజమానిని ఎన్నుకునేందుకు పనికివస్తుంది,'' అన్నాడు.

రంగనాథం, పుల్లయ్య వివేకాన్ని మెచ్చుకుని, వారు తిరక్కుండానే చంద్రన్నకు పట్నంలోని తన బట్టల దుకాణం అజమాయిషీ అప్పగించాడు.

రాకాసిలోయ

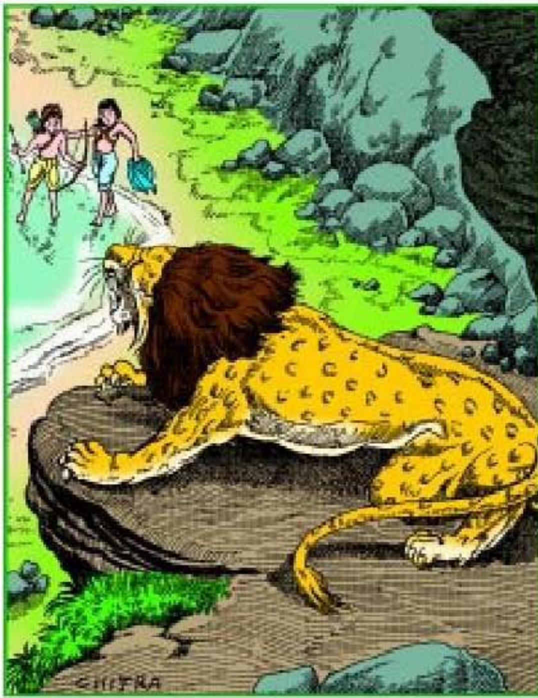
5

[వింతజంతు మాఆకారంలో వచ్చిన మాంత్రికుడి శిష్యుడైన జయమల్లు ద్వారా, కేశవుడు బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడి గురించి చాలా విషయాలు తెలుసుకున్నాడు. తన మంత్రశక్తి చేత భూకంపం తెప్పించానని, బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు కేశవుడితో అన్నాడు. తరవాత తన శిష్యుణ్ణి పిలిచి, మచ్చల సింహం గుహ ఎదురుగా ఉన్న ఏడుగుల కొలనులో కేశవుణ్ణి స్నానం చేయించి తీసుకురమ్మని ఆజ్ఞాపించాడు. తరవాత-]

బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడి ఆజ్ఞ వింటూనే జయమల్లు కేశవుడి చేయి పట్టుకుని అక్కణ్ణించి బయలుదేరాడు. "అంతా నాకు అయోమయంగా ఉన్నది. ఇంత పెద్ద కొండను తన మంత్రశక్తి చేత ఈ బ్రహ్మదండిగాడు ఊగించగలిగాడంటే ఎలా నమ్మటం?" అన్నాడు కేశవుడు.

"వాడు మంత్రశక్తి చేత భూకంపం తెప్పించాడంటే నేనూ నమ్మను. నా అనుమానం కొండ కింద గంధకం లాంటి పదార్థమేదో ఉన్నదని. ఆ కారణంగా కొండ అప్పుడప్పుడూ అదరటం జరగవచ్చు. అలాంటి సమయాల్లో బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు అందుక్కారణం తన మంత్రశక్తే అని ప్రగల్భాలు కొడుతున్నాడేమో. ఏదీ తేల్చి చెప్పటం కష్టం," అన్నాడు జయమల్లు.

ఆసరికి ఇద్దరూ కొండ మీద పల్లంగా ఉన్న ప్రదేశంలో గల ఒక కొలను దగ్గరకు వచ్చారు. వాళ్ళు కొలనును సమీపిస్తుండగానే, దాని అంచున ఉన్న గుహలో నుంచి సింహగర్జన వినిపించింది. ఆ వెంటనే జూలు ఆడిస్తూ ఒక సింహం గుహనుంచి బయటికివచ్చి, మరింత

పెద్దగా గర్జనచేస్తూ ఒక రాతి మీదికి ఎగిరి నిలబడింది.

"ఇదే ఏనుగుల కొలను, ఆ మొరుగుతున్నదే మచ్చల సింహం!" అంటూ జయమల్లు పెద్దగా నవ్వాడు.

"అన్నీ వింతలే! ఈ సింహానికి ఆహారం చెయ్యటానికి బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు నన్ను ఇక్కడికి పంపలేదు గదా?" అనుకుంటూ కేశవుడు అనుమానంగా జయమల్లు కేసి చూశాడు. జయమల్లు తల ఎత్తి మచ్చల సింహం కేసి చూస్తున్నాడు. సింహం కోరలు చాచి, పంజా ఎత్తి కర్ణకఠోరంగా గర్జించసాగింది.

కేశవుడు సింహంకేసి ఓ క్షణకాలం పరీక్షగా చూశాడు. అది ఏ నిమిషాన్నయినా రాతి మీది నుంచి లేచి తన మీదికి లంఘించవచ్చని అతడికి అనుమానం కలిగింది.

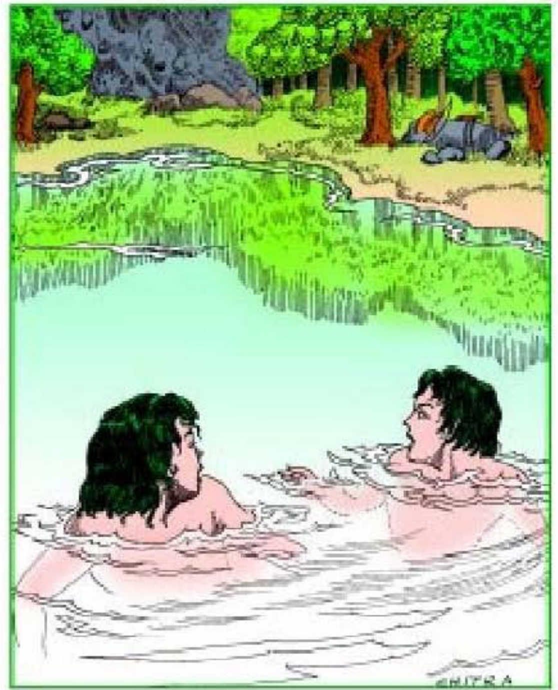
కేశవుడు ఇలా ఆలోచిస్తూనే విల్లంబులు పైకెత్తి మచ్చలసింహం తలకు బాణాన్ని గురి చేశాడు. అతడు వింటి తాడును బాగా లాగి బాణం వదలబోతున్నంతలో జయమల్లు, 'ఓంకారి... ఆంకారి... మగత్తెకట్టు...' అంటూ చప్పున కేశవుడికేసి తిరిగి, "ఏమిటి, నువ్వు చెయ్యబోతున్నది? నీ బాణంతో సింహాన్ని చంపగలననే అనుకుంటున్నావా? నేను కట్టుమంత్రం వేసి దాని నోరు మూయబోతున్నాను. అయినా ఏదీ చూద్దాం, బాణం వదులు!" అన్నాడు పెద్దగా నవ్వుతూ.

కేశవుడు బాణాన్ని సింహం తలకు గురి చేసి వదిలాడు. బాణం రివ్వుమంటూ పోయి దాని తలను తాకుతూనే గర్ర్ మంటూ శబ్దించి, అంతదూరం గాలిలోకి ఎగిరి కొలను నీటిలో పడిపోయింది.

"చూశావా, నీ బాణం ఒకటి వృథా అయింది తప్ప, సింహానికి చీమ కుట్టినట్టయినా లేదు. ఇది బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడి పెంపుడు సింహం. ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేని ఈ మచ్చలసింహాన్ని తనే సృష్టించానని వాడు చెపుతుంటాడు. కాని నేను నమ్మను. వాడు మాంత్రికుడేగాని బ్రహ్మదేవుడు కాదు గదా? దీన్ని చిన్నపిల్లగా వున్నప్పుడే పట్టుకుని పైన ఏ చిరుతపులి చర్మాన్నో కుట్టివుంటాడని నా అనుమానం," అన్నాడు జయమల్లు.

"ఒక జంతువు మీద మరో జంతువు చర్మాన్ని తెచ్చి కుడితే, అది దాని శరీరంలో ఎలా కలిసిపోతుంది?" అన్నాడు కేశవుడు.

"అయితే, ఒకటి చేసివుంటాడు. ఇది చిన్నపిల్లగా దొరికినప్పుడే దాని శరీరాన్ని

అక్కడా ఇక్కడా కాల్చిమాటాడు. అవి మానిన తరవాత మచ్చలయి మాటవి," అన్నాడు జయమల్లు.

"అలా జరిగితే జరిగుండొచ్చు. అయినా, ఈ చర్చ అంతా ఎందుకు? ఈ సింహం వల్ల నాకేమీ అపాయం లేదు గదా - ఆ మాట ముందు చెప్పు?" అన్నాడు కేశవుడు కొంచెం విసుగ్గా.

"అపాయం ఏమీ లేదు! ఇన్నేళ్ళుగా మాంత్రికుడి శిష్యుణ్ణయి మాడి. కనీసం మృగాలకైనా మంత్రకట్టు వేయలేననుకున్నావా? చూడు, దాని జోరు ఎలా తగ్గిపోయిందో. ఇంకాస్సేపటిలో పిల్లిలా ఆ రాతిమీద బోర్లా పడుకుంటుంది," అన్నాడు జయమల్లు ఎంతో గర్వంగా.

చూస్తుండగానే సింహం ఒక్కసారి గట్టిగా జూలు విదిలించి, ఆవులిస్తున్నట్టు పెద్దగా నోరు తెరిచి, బల్లిలా రాతిని అంటిపెట్టుకుని పడుకున్నది. కేశవుడు జయమల్లు మంత్రశక్తికి ముగ్ధుడయ్యాడు. నిజంగా వీడు తనకు స్నేహితుడైతే, బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడి నుంచి ప్రమాదం లేకుండా తేలిగ్గా పారిపోవచ్చనుకున్నాడు.

జయమల్లు ఏనుగుల కొలనులో దిగి బుడుంగు బుడుంగుమని మునుగుతూ, "చూస్తావేం, కేశవా, దిగు. స్నానం చెయ్యి. మనకోసం బ్రహ్మదండిగాడు కనిపెట్టుకుని మాటాడు," అని కేకవేశాడు.

కేశవుడు విల్లంబుల్ని కొలను ఒడ్డున పడవేసి కొలను నీటిలో దిగి స్నానం చెయ్యసాగాడు. బహుశా తాను స్నానంచేసి శుచి అయిన తరవాత మాంత్రికుడు తనను కాలభైరవుడికి బలి ఇవ్వాలనుకుంటున్నాడని అతడికి తోచింది.

కేశవుడు తన సందేహాల గురించి జయమల్లును అడుగుదామనుకున్నాడు. కాని, జయమల్లు కొలనులో చాలా దూరంపోయి కేరింతలు కొడుతూ ఈతలు వేస్తున్నాడు. కేశవుడు మెల్లిగా ఈదుతూ అతణ్ణి సమీపించి, తన భయాలను గురించి అడిగేందుకు పెదాలు కదిపేంతలో, కొలనుకు ఆ వైపు నుంచి, రాళ్ళూ రప్పలూ దొర్లిపోతున్న ధ్వనీ, ఆ వెంటనే ఏనుగుల ఘీంకారాలూ వినిపించినై.

"ఏనుగు మంద కొలనుకు వస్తున్నట్టున్నది?" అన్నాడు కేశవుడు.

"దీనిపేరే ఏనుగుల కొలను గదా, మరి ఇందులో స్నానాలు చేసేందుకు ఏనుగులు

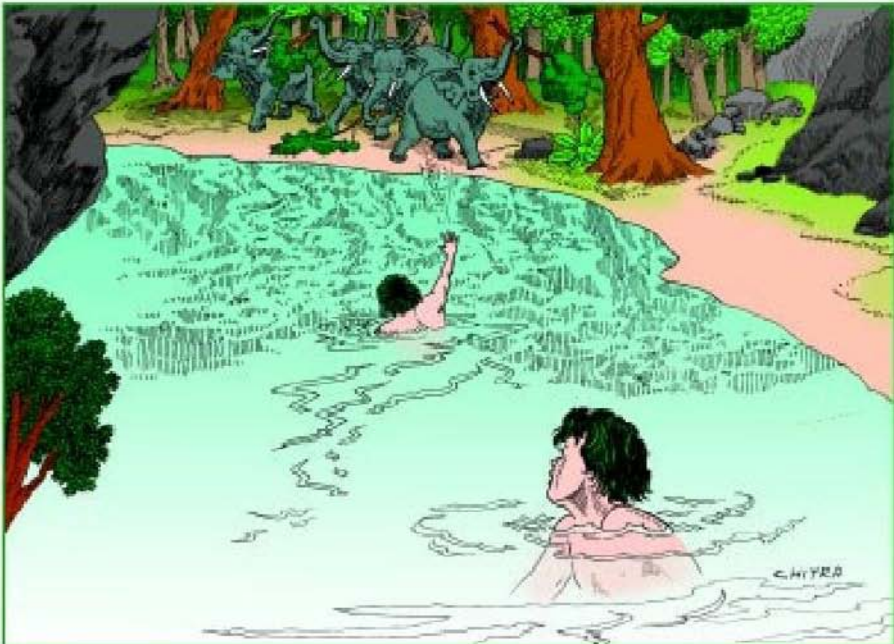
రాక మరేం వస్తివనుకున్నామా?'' అన్నాడు జయమల్లు నవ్వుతూ.

''అలా అయితే, మనం త్వరగా ఇక్కణ్ణించి పారిపోవటం మంచిది. అవి వచ్చి పడినవో, మనం వాటి కాళ్ళకింద పడి తునాతునియలై పోతాం!'' అంటూ కేశముష్టి ఒడ్డుకేసి గబగబా ఈదసాగాడు.

జయమల్లు కేశముష్టి భయం చూసి పెద్దగా నవ్వాడు. చూస్తూండగానే అడవి దారి ఏనుగులు ఒకదాన్ని ఒకటి తోసుకుంటూ, తొండాలతో కొలను పక్కనవున్న చెట్ల కొమ్మలను అలవోకగా పెట్టి విరుస్తూ కొలను ఒడ్డును వచ్చినై. వాటిని చూస్తూనే జయమల్లు బుడుంగున నీటిలో మునిగి చప్పున పైకి వచ్చి, పెద్దగా మంత్రం పఠిస్తూ, ఇంత బురదను ఏనుగులకేసి విసిరాడు. ఆ మరుక్షణం ముందు వచ్చిన ఏనుగులూ, వాటిని అనుసరించి వస్తున్న ఏనుగులూ ఉన్నచోటునే కదలామెదలక స్థాణువుల్లా అయిపోయినై.

''చూశావా, మన శక్తి!'' అంటూ జయమల్లు కేశముష్టికేసి పెద్ద కేకపెట్టి, నిదానంగా ఈదుకుంటూ కేశముష్టి వున్న చోటికి వచ్చాడు. కేశముష్టికి కలిగిన ఆశ్చర్యం అంతా ఇంతా కాదు. నిజంగానే జయమల్లు గొప్ప మాంత్రికుడనుకున్నాడతడు.

కేశముష్టి ఆలోచనల్ని పిసికట్టిన వాడిలా జయమల్లు తలవైపు చూసి, ''నోరూ వాయీ లేని మృగాలనూ, పిట్టలనూ లొంగదీసుకోగలగటం ఏమంత గొప్ప శక్తి కాదు. ఇలాంటి స్వల్ప శక్తుల్ని బ్రహ్మదండిగాడు ఉన్న చోటు నుంచి చెయ్యీ కాలూ కదపకుండానే సునాయాసంగా ప్రదర్శించగలడు. రాకాసిలోయలో

ప్రవేశించి, అక్కడమన్న గొప్ప గొప్ప నిధుల్ని కొల్లగొట్టగల శక్తిని సింపాల్సుంచినప్పుడే మనం నిజమైన మంత్రవేత్తలం అవుతాం,'' అన్నాడు.

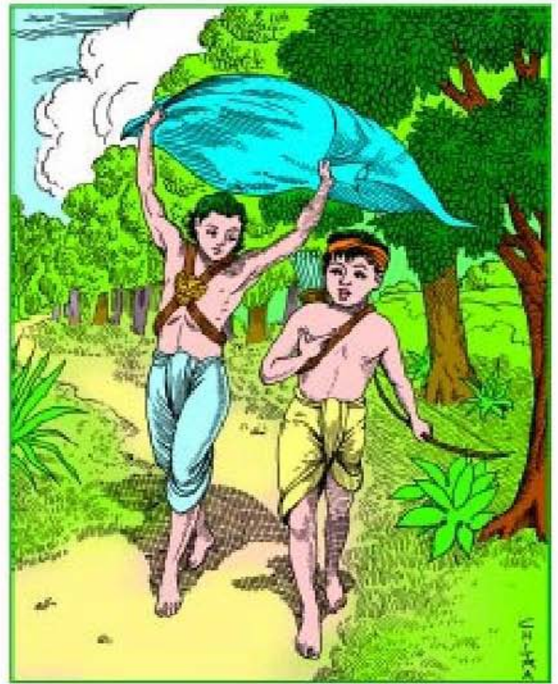
''ఆ రాకాసీలోయ ఎక్కడున్నది?'' అని అడిగాడు కేశవుడు.

''ఆ సింగతి తెలిస్తే ఇంక కావలసిందేముంది? అది తెలుసుకునేందుకే గదా, నేను ఇంత కాలంగా ఆ బ్రహ్మదండిగాణ్ణి సేవిస్తున్నాను,'' అన్నాడు జయమల్లు.

ఆ మాటలతో కేశవుడికి గురుశిష్యుల మధ్యమన్న వైరానికి కారణం ఏమిటో అర్థమవుతోంది. ఆ రాకాసీలోయలో మన్న నిధులో లేక... వాళ్ళ ఆస్తికలో సింపాల్సుంచుకునేందుకు తను వాళ్ళకు సాయపడాలన్న మాట!

జయమల్లు పైబట్టతో ఒంటిని శుభ్రంగా తుడుచుకుని, కేశవుడికేసి తిరిగి, ''ఊ, త్వరగా కానీయ్, బయలుదేరుదాం,'' అన్నాడు. కేశవుడు కూడా ఆదరాబాదరా ఒళ్ళు తుడుచుకుని, విల్లంబులు తీసుకుని బయలుదేరాడు. జయమల్లు రెండడుగులు వేసి చప్పున ఆగిపోయి, ''పాపం, ఆ ఏనుగులు గొంతెండి చస్తు, మనకు ఏం వస్తుంది!'' అంటూ వెనుదిరిగి ఏదో మంత్రం చదివి, ''ఏయ్, గజరాజులూ, ఇక మీరు కొలనులో దిగవచ్చు,'' అంటూ అరిచాడు.

ఎవరో ఆజ్ఞ ఇచ్చినట్టుగా ఏనుగులు గుంపుగా ముందుకు కదిలి కొలనులోకి దూకినై. జయమల్లు అక్కడమన్న ఒక చిన్నరాతిని చేతిలోకి తీసుకుని, మచ్చల

సింహానికేసి విసురుతూ, ''ఇక నువ్వూ కూడా నీ కంఠశోష ప్రారంభించు,'' అని అరిచాడు. సింహం ఎగిరి రాతి మీద నిలబడి చెవులు దిబ్బిళ్ళు పడేలా గర్జించటం మొదలు పెట్టింది. ఆ గర్జన వింటూనే కొలనులోని ఏనుగులు తొండాలెత్తి పెద్దగా ఘీంకారనాదం చేసినై.

''నేను కొలనుకు స్నానానికి వచ్చిన రోజల్లా ఇదే వరస. ఆ ఏనుగులూ, ఈ సింహం ఇలాగే గంటల తరబడి కవ్వించుకుని, చివరకు వేటిదారిన అవి పోతవి,'' అన్నాడు జయమల్లు ఎంతో తృప్తిగా.

జయమల్లు ధోరణి కేశవుడికి చిరాకు తెప్పించింది. తనకు ఇక కొద్ది గంటల్లో మాంత్రికుడివల్ల ప్రమాదం రాబోతున్నది. జయమల్లు కేమో చీమ కుట్టినట్టయినా లేదు.

"మన ఇద్దరం ఈనాటి మంచిస్నేహితులమని చెప్పావు. అయినా, నాకు కలగనున్న ప్రమాదాన్నుంచి కాపాడేందుకు నువ్వు ఎలాంటి ప్రయత్నం చేస్తున్నట్టు లేదు," అన్నాడు కేశవుడు.

జయమల్లు తలఎత్తి కొండ పైభాగాని కేసి చూశాడు. అక్కడ ఒక పెద్ద బండరాయి నానుకుని బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు తమ కేసి చూస్తూండటం అతడికి కనిపించింది. వెంటనే జయమల్లు కేశవుణ్ణి హెచ్చరిస్తూ, "నువ్వంత పెద్దగా మాట్లాడకు. వాడివి పాము చెవులు. నీకు ప్రమాదం కలగకుండా కాపాడటం నాకూ ఎంతో అవసరం. రాకాసీలోయలో ప్రవేశించేందుకు అర్హుడెవడో బ్రహ్మదండిగాడితో పాటు, నేనూ ఈ రోజునే తెలుసుకున్నాను. నీ భుజం మీద మచ్చ-పడగ విప్పిన పాము చూసిం తరవాత వాడు ఎంత సంతోషపడ్డాడో చూశావుగదా? ఈ రాత్రి నీకు ఏదో శక్తిని ఆవహింపచేసి, ఆ రాకాసీలోయకు వెళ్ళేదారీ, అక్కడ ఉన్న నిధినిక్షేపాల సంగతీ నీ చేత చెప్పిస్తాడు. ఆ వివరాలేవో తెలిసిన మరుక్షణమే మనం వాణ్ణి మరోలోకానికి పంపుదాం, భయపడకు!" అన్నాడు.

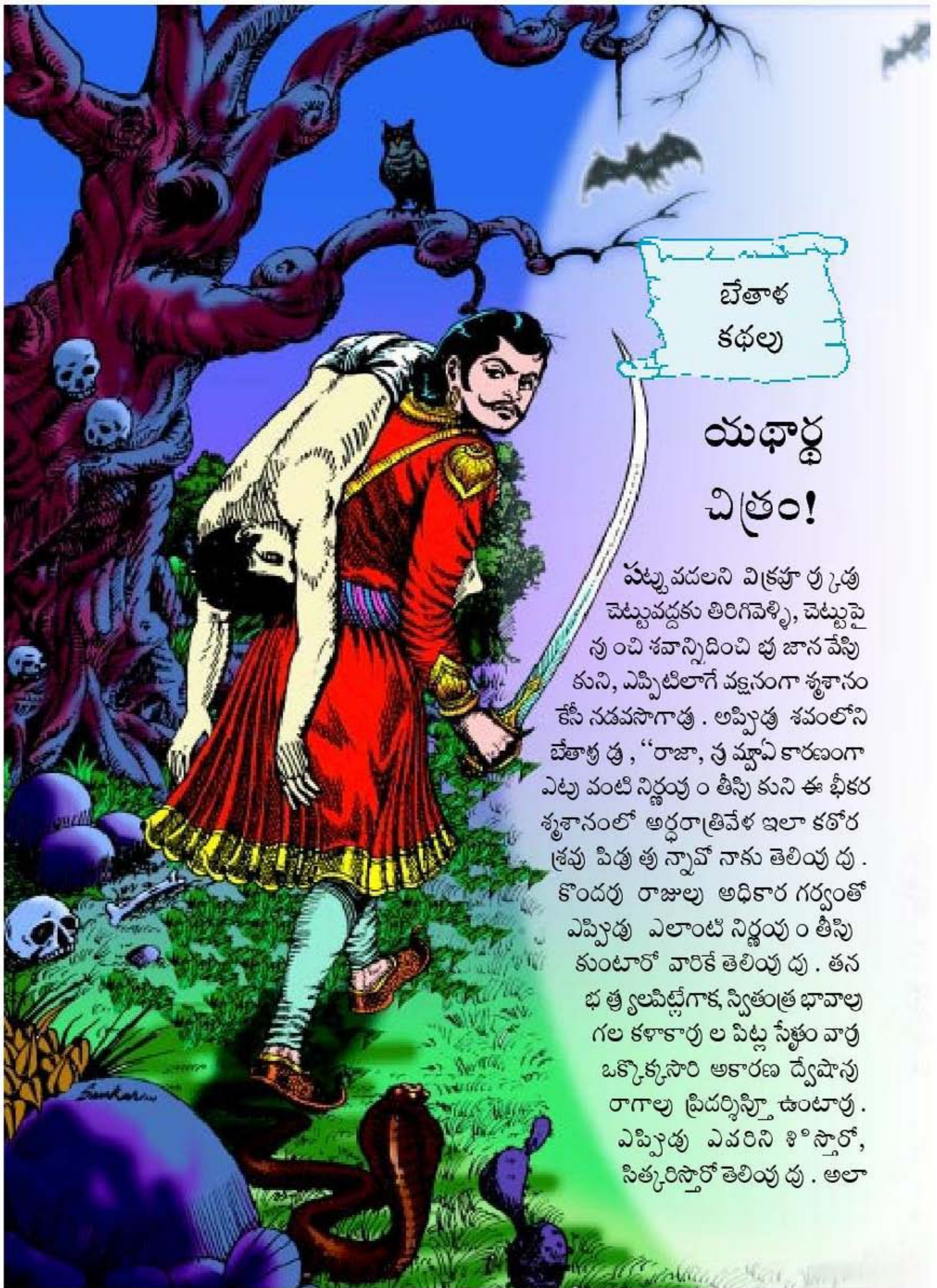
"మనకంటే ముందే వాడు జాగ్రత్తపడి, మననే వాడు పరలోకయాత్ర చేయిస్తే? ఆ సంగతాలోచించావా?" అన్నాడు కేశవుడు.

"వాడాపని చేయలేడు. వాణ్ణిప్పుడు ధనపిశాచీ, కీర్తిభూతం పట్టి పీడిస్తున్నవి. అందువల్లే వాడిలో ఇంగితజ్ఞానం లోపించింది. అలా కాకపోతే, వాడు నన్నూ మన ఇద్దర్నీ ఇలా కలిసికట్టుగా తిరగనిచ్చే వాడు కాదు," అన్నాడు జయమల్లు.

కొండమీద రాతి పక్కన నిలబడి వాళ్ళకేసి చూస్తున్న బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడి పెదాల మీద చిరునవ్వు కదలాడింది. వెంటనే వాడు ఉత్సాహంగా చేయెత్తి, "శిష్యా జయమల్లూ, కేశవా! వచ్చేప్పుడు ఇన్ని ఎండు దిరిశెన పుల్లలూ, ఇన్ని వెలగపుల్లలూ-సమపాళ్ళలో పట్టుకు రండి. కాలభైరవుడు ఆకలితో నకనకలాడిపోతున్నాడు. పాపం, వెయ్యి సంవత్సరాల కొక్కసారి మాత్రమే ఈ ఉపాసికుల ఊడలమర్రికి ఆకలివేస్తుంది!" అని కేకపెట్టాడు.

-(ఇంకాఉంది)

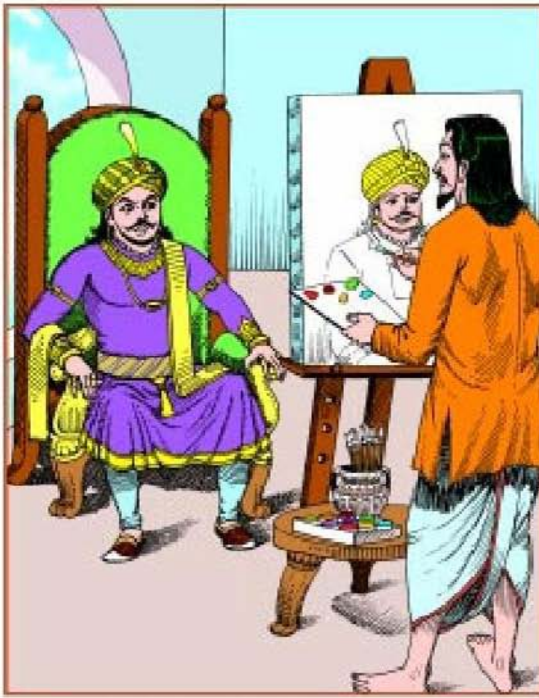

బేతాళ కథలు

యథార్థ చిత్రం!

పట్టు వదలని విక్రమార్కుడు చెట్టువద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టుపైనుంచి శవాన్నిదించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసీ నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, నువ్వు ఏ కారణంగా ఎటువంటి నిర్ణయం తీసుకుని ఈ భీకర శ్మశానంలో అర్ధరాత్రివేళ ఇలా కఠోర శ్రమ పడుతున్నావో నాకు తెలియదు. కొందరు రాజులు అధికార గర్వంతో ఎప్పుడు ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకుంటారో వారికే తెలియదు. తన భృత్యులపట్లేగాక, స్వతంత్ర భావాలు గల కళాకారుల పట్ల సైతం వారు ఒక్కొక్కసారి అకారణ ద్వేషానురాగాలు ప్రదర్శిస్తూ ఉంటారు. ఎప్పుడు ఎవరిని శిక్షిస్తారో, సత్కరిస్తారో తెలియదు. అలా

వు తివు ంచిన అధికార దర్పంతో అయోమ యానికిలోనై, విచ˘ణారహితంగా పిరస్పిర విరు ద్ధ నిర్ణయా లు తీసు కున్న ఉగ్రసింహు డనే రాజు కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియ కుండా, విను,'' అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

జయు ంతిపుర సింహాసినాన్ని అధిష్ఠించిన ఉగ్రసింహు డు ద˘తగల పాలకుడేగాని, పిరమ కోపిష్ఠి. కొలు వుతో కూర్చున్నా, అంతఃపురంలో ఉన్నా, ఎప్పుడూ కోపావేశంతో ధు వు ధు వు లాడు తూ ఉండేవాడు . చిన్న చిన్న తప్పులు చేసినవారికిసైతం కఠిన శి˘లు విధించేవాడు . ఎప్పుడు ఏ కారణంగా ఎలాంటి శి˘ పిడు తుందో అని రాజోద్యోగు లు భయు పిడు తూ ఉండేవారు .

ఒకసారి ఉగ్రసింహు డికి తన చిత్రపిటం గీయి ంచు కోవాలన్న కోరిక కలిగింది. ఆ సింగతి తెలియు గానే పిలు వురు చిత్రకారు లు రాజధానికిరాసాగారు . అయి తే, రాజు అంతలో- తన చిత్తరు వును సిరిగా గీసినవారికి వెయ్యి వరహాల బహు వు తి ఉంటు ందనీ, చిత్రం తనకు నచ్చకపోతే పది కొరడా దెబ్బలు శిక్షగా పిడు తు ందనీ ప్రికటించాడు . దాంతో రాజు గారి కోపిగు ణం ఎరిగినవారు కావడం వల్ల, సివు ర్థులైన చిత్రకారులు సైతం వెనక్కు తగ్గారు .

ఆ సివు యు ంలో నాగవర్మ అనే సు ప్రిసిద్ధ చిత్రకారు డు రాజు చిత్రపిటాన్ని గీస్తానని వు ందు కు వచ్చాడు . రాజభవంతికి సివు పింలోనే నాగవర్మకు బసి ఏర్పాటు చేయు బడింది. రాజభవంతిలోని ఒక గదిలో నాగ వర్మ చిత్రం గీసే పనిని మొదలు పెట్టాడు. రాజు ప్రితిరోజూ కొంత సివు యు ం అతనికి కేటాయి ంచేవాడు .

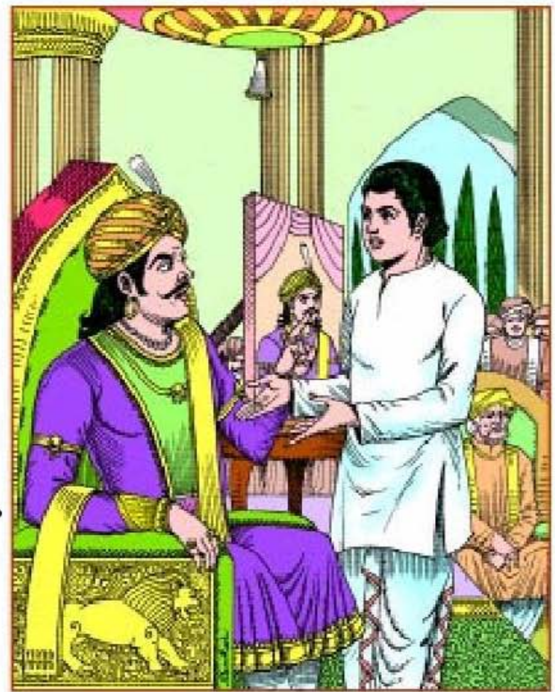
నాగవర్మ కొన్ని రోజుల పాటు ఏకాగ్రతతో పినిచేసి, తుది మెరుగులు దిద్ది చిత్రాన్ని సిభకు తీసు కువచ్చాడు .

చిత్తరు వుపైతెర తొలగించి చూ డగానే రాజు, ''నువ్వా అసిలు చిత్రకారు డివేనా? ఈ చిత్రం నాదిగా లేదు !'' అని వు ండిపిడ్డాడు .

సిభికులు కూడా ఆ చిత్రాన్ని చూ సి, అంతగొప్ప చిత్రకారు డు ఇలా గీశాడేవు టా అని ఆశ్చర్యపోయా రు .

బహు వు తి లభిస్తుందని ఆశించిన నాగ వర్మ, పది కొరడా దెబ్బల శిక్ష అనుభవించి, అవవూ నభారంతో అక్కడిను ంచి వెళ్ళి పోయా డు .

కొన్ని రోజుల తరవాత విజయు డనే ఒక యు వచిత్రకారు డు రాజును దర్శించి, ''తవు

చిత్రం గీయాలనే కోరికతో వచ్చాను. దయ చేసి అనుమతించండి,'' అని వేడుకున్నాడు.

''చేతకాని వాళ్ళు ముందు నిలబడి చిత్రం గీయించుకోవాలంటే నాకు పరమ చిరాకు. సరిగ్గా చిత్రం గీయలేకపోయావో రెట్టింపు శిక్ష. అంటే ఇరవై కొరడా దెబ్బలు, ఇష్టమేనా?'' అని గద్దించి అడిగాడు రాజు.

''ఇష్టమే, మహారాజా,'' అనిచెప్పి, విజయుడు ఆరోజునుంచే పనిని మొదలు పెట్టి, వారంలో చిత్రాన్ని గీయడం పూర్తిచేసి, కొలువు మా తీరిమన్న రాజు సముఖానికి తీసుకువచ్చాడు.

ఆ చిత్రాన్ని చూసి రాజు ఆవేశంతో ఊగి పోతూ, ''నన్నింత క్రూరంగా చిత్రిస్తావా? ఎన్ని గుండెలు నీకు?'' అని ప్రశ్నించాడు.

''మన్నించండి మహారాజా, మీ యథార్థ చిత్రాన్ని గీయడమే నా ఉద్దేశం. ఒకవేళ మీరు నవ్వేటప్పుడు కూడా బెదురు బెదురుగా పరిసరాలను గమనిస్తూ ఉంటుంది. మీరు ప్రశాంతంగా కూర్చున్నప్పుడు కూడా కళ్ళల్లో ఎర్ర జీరలతో భయంకరంగా ఉంటుంది. అవి మీ సహజ లక్షణాలు. చిత్రకారుడు ఎప్పుడూ ఈ సహజత్వాన్ని విస్మరించకూడదు,'' అన్నాడు విజయుడు వినయంగా.

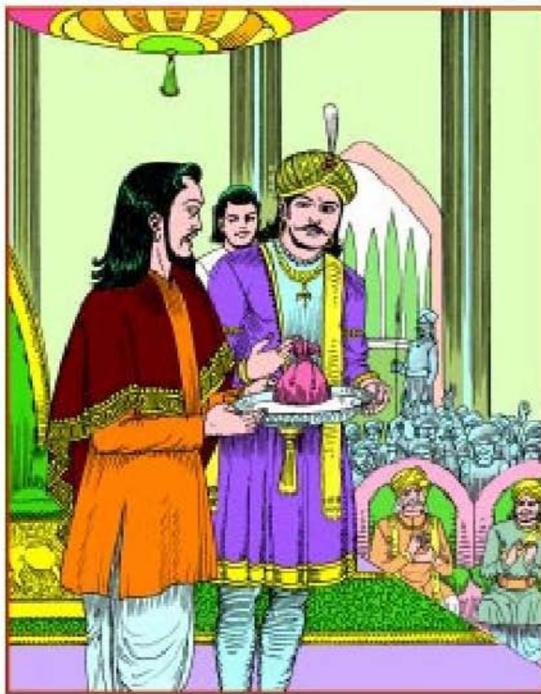
''అలా అని, నన్నింత క్రూరంగా చిత్రిస్తావా? నేను కావాలంటే నీతలతీయించగలను తెలుసా?'' అని హుంకరించాడు రాజు.

''తెలుసు మహారాజా. అయితే, నిజమైన కళాకారుడు ఎప్పుడూ సత్యాన్నే చెబుతాడు. సత్యాన్ని విశ్వసించే వాడికి భయం అన్నది ఏకోశానా ఉండదు. అయినా, నాదొక విన్నపం. మీరొక నిర్ణయానికి వచ్చే ముందు ఆ చిత్ర పటాన్ని సభికులకు చూపి, వారి అభిప్రాయం కూడా తీసుకోవడం సముచితం,'' అన్నాడు దృఢమైన కంఠస్వరంతో.

రాజు సభికులకేసి తిరిగి, ''ఈ చిత్రం నాలాగా ఉందా?'' అని అడిగాడు.

చిత్రం మూర్తీభవించిన కోపంగా నిలబడ్డ రాజులాగే ఉండడంతో సభికులు కాదనలేక పోయారు. అయితే, అవునంటే రాజుగారి ఆగ్రహానికి గురికావలసివస్తుందన్న భయంతో మౌనంగా ఉండిపోయారు.

కొంతసేపటికి వృద్ధమంత్రి, ''మహారాజా, ఈ చిత్రాన్ని ఇలా గీయడంలోని ఔచిత్యం గురించి చెప్పలేనుగాని, ఈ చిత్రం అచ్చం తమరిలాగే ఉంది. తమ రూపంతో పాటు, తమ హావభావాలనూ, సహజ లక్షణాలనూ, వ్యక్తిత్వాన్నీ యథాతథంగా, ప్రస్ఫుటంగా ప్రతిబింబిస్తోంది!'' అన్నాడు గంభీరంగా.

ఆ మాటకు ఆమోద సూచకంగా, సభికుల నుంచి హర్షధ్వానాలు వినిపించాయి.

రాజు ఒక్క క్షణం ఉలిక్కిపడ్డాడు. హడావుడిగా విజయుడికి వెయ్యి వరహాలిచ్చి పంపేసి, అతడు గీసిన చిత్రపటాన్ని తన గదిలో పెట్టించాడు.

ఆ తరవాత ఆలోచనలో పడ్డ రాజు, ప్రతి రోజూ నిద్రలేవగానే ఆ చిత్రాన్ని ఒకసారి చూసేవాడు. ఆ చిత్రంలో లాగా తాను కోపిష్ఠిగా, వికారంగా ఉండకూడదనుకుని రోజంతా ప్రశాంతంగా ఉండడానికి ప్రయత్నించసాగాడు. ఎప్పుడైనా కోపం వచ్చినా చిత్రపటాన్ని గుర్తు చేసుకోగానే, అది నీళ్ళు చల్లిన పాలపొంగులా తగ్గిపోయేది. ఆ విధంగా కొన్నాళ్ళకు రాజులోని పిచ్చికోపం పూర్తిగా తగ్గిపోయింది. దాంతో విజయుణ్ణి పిలిపించి మళ్ళీ తన చిత్రపటం గీయమన్నాడు.

అందుకు విజయుడు, "మహారాజా, ఇప్పుడు మీ చిత్రపటం గీయవలసింది నేను కాదు; నాగవర్మ. మీరు అనుమతిస్తే, అతడు మీ చిత్రాన్ని అద్భుతంగా చిత్రించగలడు. అంతెందుకు? అతడు మొదట గీసిన చిత్రపటాన్నే ఇప్పుడు మీరు ఒకసారి తిలకించండి. అందులోని ప్రశాంత గాంభీర్యం, ఆ చిత్రకారుడి అద్భుత కళానైపుణ్యం తమకే అవగతమవుతాయి," అన్నాడు.

తోటి కళాకారుడి పట్ల విజయుడికున్న అభిమానాన్ని అభినందించిన రాజు, నాగవర్మ తొలుత గీసిన చిత్రపటాన్ని తెప్పించి చూశాడు. నాగవర్మ అద్భుత కళానైపుణ్యాన్ని ప్రశంసిస్తూ, అతన్ని పిలిపించి ఆస్థాన చిత్రకారుడి పదవినిచ్చి ఘనంగా సత్కరించాడు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, "విజయుడు తన చిత్రాన్ని ఘోరంగా చిత్రించాడని మండిపడ్డ రాజు ఉగ్రసింహుడు, మళ్ళీ విజయుడి చేతే తన చిత్రాన్ని గీయించుకోవడానికి నిర్ణయించడం; తన చిత్రాన్ని సరిగ్గా గీయలేదని కొరడా దెబ్బల శిక్ష విధించిన నాగవర్మను పిలిచి అదే చిత్రం గీసినందుకు అతన్ని సత్కరించడం విచిత్రంగా లేదా? అవి, ఆయనలో కరుడు గట్టిన నిరంకుశధోరణికీ, విచక్షణారాహిత్యానికీ దర్పణం పడుతున్నవి కదా? ఆ ఇద్దరు చిత్రకారులు గీసిన చిత్రాలలో ఉత్తమమైనదేదో నిర్ణయించలేని గందరగోళంతోనే రాజు ఉభయులనూ సత్కరించాడన్నది సుస్పష్టం కాదా? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావో నీ తల పగిలి పోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "రాజు ఉగ్రసేనుడు మొదట ఆగ్రహస్వభావుడేగాని, ఆ తరవాత జరిగిన సంఘటనలు ఆయనలో మంచి మార్పును తీసుకువచ్చాయి. మొదట తన చిత్రాన్ని ఘోరంగా గీశాడనుకున్న విజయుణ్ణి కఠినంగా శిక్షించాలనుకున్నాడు. అయితే, వృద్ధమంత్రి, సభాసదుల అభిప్రాయం తోసిపుచ్చలేక అతన్ని బహుమతితో సత్కరించక తప్పింది కాదు. అయితే, ఆ తరవాత నింపాదిగా ఆలోచించడంతో–లోపం విజయుడు గీసిన చిత్రంలో లేదనీ; కోపస్వభావంగల తన రూపంలోనే ఉందనీ గ్రహించడం వల్లే, అదే చిత్రకారుడి చేత మళ్ళీ తన చిత్రాన్ని గీయించుకోవాలని ఆశించాడు. మొదట నాగవర్మ చిత్రించిన తన చిత్రాన్ని ఆగ్రహావేశంతో ఉన్న రాజు చూసి, అందులో మచ్చుకు సైతం తన దర్పం, దంభం కనిపించక పోయేసరికి ఆశాభంగానికి లోనై నాగవర్మను శిక్షించాడు. తమ రాజును ఏనాడూ శాంతస్వభావిగా చూసి ఎరుగరు గనక, సభాసదులు సైతం ఆ చిత్రాన్ని హర్షించలేక పోయారు. రాజు శాంత స్వభావిగా మారిన తరవాత, ఆ చిత్రాన్ని చూసినప్పుడు అందులోని శాంతగాంభీర్యం ఆయన్ను ముగ్ధుణ్ణి చేసింది. అందుకే దానిని గీసిన నాగవర్మను ఘనంగా సత్కరించాడు. మంచినీ, గొప్పతనాన్నీ గుర్తించాలంటే చూసేవారిలో సైతం అవి ఎంతో కొంత ఉన్నప్పుడే సాధ్యం. ఇక చిత్రకారుల విషయానికి వస్తే ఇద్దరూ గొప్పవారే. ఉన్నది ఉన్నట్టు చూపే యథార్థ చిత్రరచనలో విజయుడు అందెవేసిన చేయి. ఉన్నదానిలోని లోపాలను సవరించి, ఎలా ఉంటే ఉత్తమంగా ఉంటుందో ఊహించి కళాకౌశలంతో చిత్రించగల ప్రతిభాశాలి నాగవర్మ. అందుకే రాజును ఆదర్శపాలకుడికి ఉండవలసిన శాంత గంభీర లక్షణాలతో చిత్రించాడు. చిత్రకారులిద్దరినీ సత్కరించడంలో రాజు పరిణతి, పరిపక్వతా, సునిశిత పరిశీలనా దృష్టి ద్యోతకమవుతున్నాయే తప్ప, గందరగోళం, విచక్షణారాహిత్యం కాదు" అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. – (కల్పితం)

[ఆధారం : కాశీభట్ల శశికాంత్ రచన]

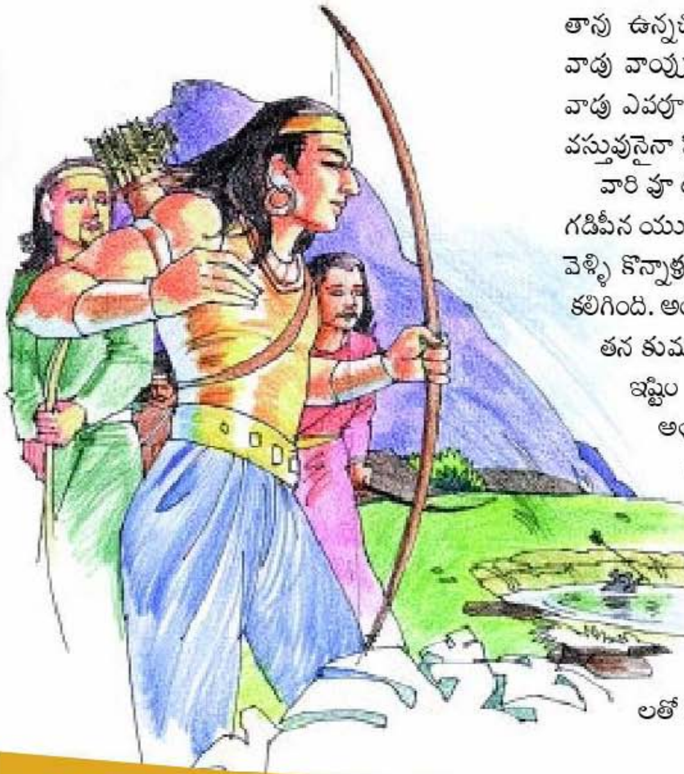
బీహార్ జానపద కథ

యువరాజుకు సాయపడిన ఎలుకలు చీమలు!

ఒకానొకప్పుడు ప్రతాపఘడ్ రాజ్యాన్ని మహేంద్ర ప్రతాపుడనే రాజు పాలించేవాడు. ఆయన ప్రజలను కన్నబిడ్డల్లా భావించి ప్రజారంజకంగా రాజ్యపాలన సాగించేవాడు. ఆయన కొడుకు ప్రతాపవర్మ కరుణాహృదయుడూ, మృదుస్వభావుడూ కావడం వల్ల ప్రజలు యువకుడైన అతన్ని ఎంతగానో గౌరవించేవారు. అతడు జంతువుల పట్లకూడా అమితమైన ప్రేమ చూపేవాడు. మంచి విలుకాడే అయినప్పటికీ వేటాడడానికి వెళ్ళేవాడు కాదు.

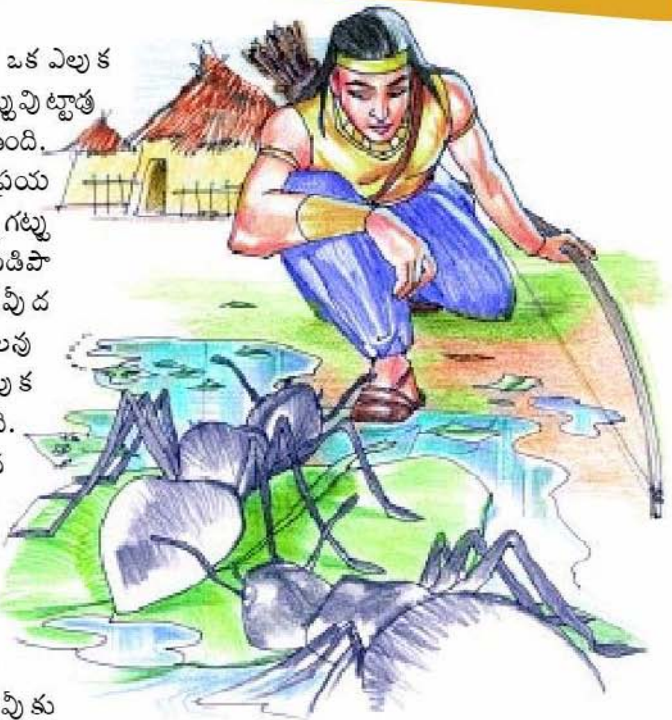
ఒకనాడు ముగ్గురు పరదేశస్థులు రాజును చూడడానికి వచ్చారు. వారు తమకు మూడు విలక్షణమైన శక్తులు ఉన్నాయని చెప్పారు. వారు చేశామని చెప్పుకున్న సాహసకృత్యాలను గురించి విన్న ప్రతాపవర్మ చాలా ఆశ్చర్యపోయాడు. ఆ ముగ్గురిలో ఒకడు చాలా గొప్ప విలుకాడు. ఎంత దూరంలో ఉన్న దాన్నయినా తాను ఉన్నచోటి నుంచే కొట్టగలడు. రెండవవాడు వాయువేగంతో పరిగెత్తగలడు. మూడవవాడు ఎవరూ చూడలేని ఎంత దూరంలో ఉన్న వస్తువునైనా స్పష్టంగా చూడగలడు.

వారి మాటలను వింటూ కొంతసమయం వారితో గడిపిన యువరాజు ప్రతాపవర్మకు వారి వెంట వెళ్ళి కొన్నాళ్ళు దేశాటన చేసిరావాలన్న కోరిక కలిగింది. అందుకు తండ్రి అనుమతిని కోరాడు.

తన కుమారుడు రాజ్యాన్ని వదిలి వెళ్ళడం ఇష్టం లేక రాజు మొదట వద్దన్నాడు. అయితే వచ్చిన ఆ ముగ్గురూ యువరాజును కంటిని రెప్పలా కాపాడి తీసుకువచ్చి అప్పగించగలమని హామీ ఇచ్చాక యువరాజు వారి వెంట వెళ్ళడానికి రాజు సమ్మతించాడు. మరునాడు తెల్లవారగానే యువరాజు కొత్త మిత్రులతో దేశాటనకు బయలుదేరాడు.

వాళ్ళు కొంతదూరం వెళ్ళాక, ఒక ఎలు క బు రదగు ంట వు ంచి పేకి రాలేక కొట్టు వి ట్టాడు తూ ండడం యు వరాజు కంటబడింది. అది పైకి రావాలని పైకెక్కడానికి ప్రయ త్నించినప్పుడల్లా, బు రదగా ఉన్న గట్టు జారడం వల్ల వు ళ్ళీ నీళ్ళల్లో పిడిపో సాగింది. యు వరాజుకు ఆ ఎలు క వీు ద జాలి కలిగింది. ఒక బాణాన్ని కొలను లోకి వదిలాడు. దాన్ని పిట్టుకుని ఎలు క సు నాయూ సింగాపేకి ఎక్కి వచ్చింది.

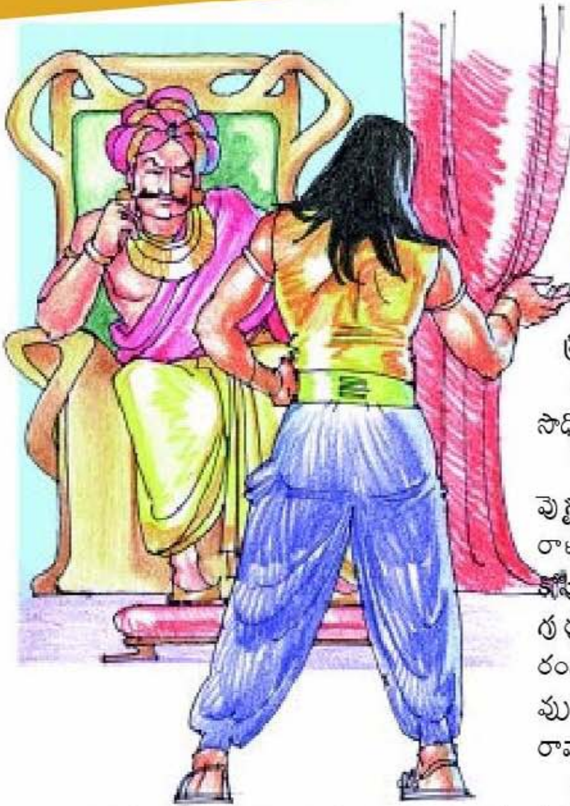

ఎలు క కరు ణ ఉపొ్పంగే యు వ రాజు మోమును చూ స్తూ, "నా ప్రాణాలు కాపాడినందు కు చాలా క తజ్ఞతలు యు వరాజా! నేను ఎలు కల రాజ్యెన చూ హా రాజాను. ఈ ´ణం నుంచి నా రాజ్యంలోని ఎలు కలన్నీ, పిలిచినప్పుడు వచ్చి వీు కు సాయు వు ందించడానికి సిద్ధంగా ఉంటాయి. వూ సాయు ం అవసరమైనప్పుడు వీు రు నేలపై పిడు కుని నా పేరు చెబితే చాలు. మరుక్షణమే వే వు ందరం వీు సివు ´ంలో ఉంటాం," అన్నది.

యు వరాజు ఎలు క కేసీ చూ స్తూ వు ంద హాసిం చేసీ వు ందు కు సాగాడు. నలు గు రు వి త్రు లూ మరికొంత దూరం వెళ్ళాక, వరు సిలు వరుసలుగా వెళుతూన్న చీమల బారును యు వరాజు చూ శాడు. అప్పుడే పిక్క ఇంటి నుంచి వెలుపలికి వచ్చిన ఒక పెద్దమనిషి అక్కడ చీవు లు న్న సింగతి గవు నించకుండా బిందెడు నీళ్ళు వాకిట్లో కువ్మ్మరించాడు. దాంతో కొన్ని చీవు లు నీళ్ళల్లో కొట్టుకుపోయూ యి. వు రి కొన్ని చీవు లు నీళ్ళ నుంచి బయు ట పిడడానికి ఎంతగానో ప్రియు త్నించసాగాయి.

దానిని చూ సీన ప్రితాపివర్మ, దాపిలాను న్న చెట్టు నుంచి పేద్ద పేద్ద ఆకులను కోసీ నీళ్ళ వీు దపేశాడు. ప్రాణాలతో ఉన్న చీవు లు ఆకుల వీు దికి చేరాయి. అప్పుడే వీచిన గాలికి ఆకులు కొట్టుకుపోయి పొడిగా ఉన్న నేల వీు ద పిడ్డాయి. పిరవూ నందం చెందిన చీమలు, "యువరాజా! వీు వే లు ను ఈ జన్మకు వు రిచిపోవు. వీు కెప్పు డైనా వూ అవసిరం ఏర్పడితే, వు వ్మ్మల్ని తలు చు కుని వ్రూ డు సార్లు చప్పట్లు కొడితే చాలు. వు రు ´ణవే వే వు వచ్చి వూ సేవలు అందించ గలం," అన్నాయి.

వు రు నాటికల్లా యు వరాజు, అతని వి త్రు లు చంద్రుసేను డు పిరిపాలిస్తున్న చంద్రపిుర నగ రాన్ని చేరు కున్నారు. ఆనాటి రాత్రి గడపిడానికి ఒక సిత్రంలో దిగారు. అప్పుడు వారికొక విచిత్ర

విషయం తెలియవచ్చింది. ఆ రాజ్యాన్ని పాలించే చంద్రసేనుడు పరమ క్రూరుడనీ, అందమైన తన కుమార్తె చంద్రవతిని వివాహమాడడానికి వచ్చే రాకుమారులకు అసాధ్యమైన మూడు పరీక్షలు పెడతాడనీ, అందులో ఓడిపోయిన వారిని ఖైదు చేస్తాడనీ తెలియవచ్చింది. ఇప్పటి వరకు అలా వచ్చిన పలు మంది రాకుమారులు ఖైదు పాలయ్యారు. ఆ సంగతి విన్న యువరాజు ప్రతాపవర్మ, రాజు వద్ద ఖైదీలుగా ఉన్న రాకుమారులకు తప్పక విముక్తి కలిగించాలని నిర్ణయించాడు.

మరునాడు తెల్లవారగానే ప్రతాప వర్మ, చంద్రసేన రాజును దర్శించి, ఆయన కుమార్తెను వివాహమాడడానికి వచ్చానని చెప్పాడు. ఆ మాట వినగానే రాజు చంద్రసేనుడు కారాగారంలో ఖైదీగా మగ్గడానికి మరొక రాకుమారుడు వచ్చాడన్న ఆనందంతో లోలోపల నవ్వుకున్నాడు. తన కుమార్తెను వివాహమాడాలంటే మూడు ఘనకార్యాలను సాధించాలని ప్రతాపవర్మకు చెప్పాడు.

ప్రతాపవర్మ అందుకు సమ్మతించి తాను సాధించవలసిన మొదటి కార్యం ఏదని అడిగాడు.

"హిమాలయ పర్వత సానువుల మధ్య అందమైన పసుపు రంగు పుష్పాలు పూస్తాయి. యువరాణి తలలో పెట్టుకోడానికి వాటిని నువ్వు కోసుకుని రావాలి. అయితే, ఒక విషయం గుర్తుంచుకో. సూర్యరశ్మి సోకగానే ఆ పుష్పాల రంగు వెలిసిపోతుంది. అందువల్ల తెల్లవారక ముందే నువ్వా పుష్పాలను ఇక్కడికి తీసుకు రావాలి," అన్నాడు రాజు.

ఇది అసాధ్యమైన కార్యం. ఎక్కడో ఉన్న హిమాలయాలకు వెళ్ళి, అక్కడున్న పసుపు రంగు పువ్వులను వెతికి కోసుకుని తెల్లవారక ముందే ఇక్కడికి తీసుకురావడం అన్నది ఎవరికి సాధ్యం? ప్రతాపవర్మ తన మిత్రులను సంప్రదించాడు. సుదూరంలో ఉన్న వస్తువులను చూసే శక్తిగల మిత్రుడు, ఆ పుష్పాలు ఉండే చోటును స్పష్టంగా చెప్పాడు. వాయువేగంతో పరిగెత్తగల మిత్రుడు, "విచారించకు మిత్రమా, నేను ఇప్పుడే వెళ్ళి ఆ పువ్వులను తెచ్చి నీకు ఇస్తాను," అంటూ వెళ్ళాడు. ఆ తరవాత ప్రతాపవర్మ, మిగిలిన ఇద్దరు మిత్రులు, రాత్రి దిగిన సత్రంలోకే వెళ్ళి బసచేశారు. అర్ధరాత్రి సమయంలో ఒక మిత్రుడు, "మన మిత్రుడు

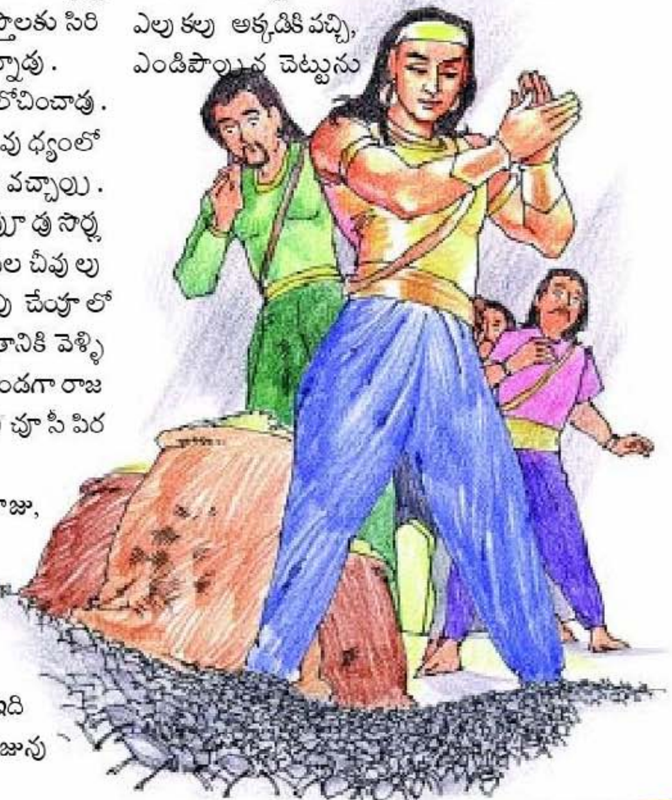
హీవూ లయూ లకు వెళ్ళి, పువ్వులను కోసుకుని తిరిగి వస్తున్నాడు,'' అన్నాడు.

అను కున్న ప్రికారం అతడు తెల్లవారేసిరికి పిుష్పాలతో తిరగివచ్చాడు. ప్రితాపివర్మ పిుష్పా లతో రాజును చూ డడానికివెళ్ళాడు. పిుష్పాలను చూ సీ రాజు చిన్నగా నవ్వినప్పటికీ, వీడెలా సాధించగలిగాడా అని లోలోపిల బాధపిడ్డాడు. అయి తే, ఆ వూ టను అడగలేక ఊరు కున్నాడు. సాధించవలసీన రెండో కార్యం గురించి చెప్పి, తనా సేవకుల చేత వూ డు బస్తాల సిన్నటి ధాన్యాన్ని తెప్పించి కింద పోయి ంచాడు. వాటిలో వు ట్టినీ గు లకరాళ్ళనూ కలిపించాడు. ''తెల్ల వారేసిరికి, ఈ పు ట్టీ, గు లకరాళ్ళ పు ంచి ధాన్యాన్ని వేరు చేయూ లి. ధాన్యం వూ డు బస్తాలకు సిరి పోవాలి. గింజ తగ్గ కూడదు,'' అన్నాడు.

ప్రితాపివర్మ కాస్సిపిుతీవ్రంగా ఆలోచించాడు. తను చంద్రపిురికి వస్తూ, వూ ర్గ వు ధ్యంలో కాపాడిన చీవు లు అతనికి జ్ఞాపికం వచ్చాయి. వాటిని తలు చు కుంటూ అతడు వూ డు సార్లు చప్పట్లు కొట్టాడు. వు రు ``ణవే వేసవేల చీవు లు అతని పాదాల వద్దకు వచ్చాయి. ఏవి చేయూ లో వాటికి వివరించి, ప్రితాపివర్మ సిత్రానికి వెళ్ళి పోయూ డు. సూ ర్యోదయ వు యూ ండగా రాజ భవనానికి వచ్చాడు. ధాన్యం రాశిని చూ సి పిర వూ నందం చెందాడు.

కొంతసేపిటికి అక్కడికి వచ్చిన రాజు, సేవకులను పిలిచి, ధాన్యాన్ని బస్తాలకు నింపివు న్నాడు. వూ డు బస్తాలకు ధాన్యం సిరిగ్గా సిరిపోయి ంది. రాజు తన కళ్ళను తనే నవ్ముకేక పోయూ డు. అయి నా ఇది ఎలా సాధ్యవు యి ందని యు వరాజును అడగలేక ఊరు కున్నాడు. ''వు ంచిది, యు వ రాజా! నువ్వు చాలా తెలివైన వాడివిలా కనిపిస్తు న్నావు. ఎంత తెలివిగలవాడి వైనా వూ డవ కార్యాన్ని సాధించగలవనే నవ్మకం నాకు లేదు. రాజభవన ద్వారానికి వెలుపల ఎండి పోయిన చెట్టు ఒకటి ఉన్నది. తెల్లవారేసిరికి దాన్ని సిన్నటి వూ శిగా చేసెయ్యాలి. చెట్టును నరకకూడదన్న విషియు ం గుర్తుంచుకో,'' అని చెప్పాడు రాజు.

ప్రితాపివర్మ భవన ద్వారం దగ్గరకు వెళ్ళి దాపిురిను న్న ఎండిపోయిన ఎత్తయిన చెట్టును చూ శాడు. కొంతసేపిూఆలోచించిన అతడు నేలపైపిడు కుని, ''చూ హా రాజా! వీ సాయు ం కావాలి!'' అన్నాడు. వు రు ``ణవే వందలాది ఎలు కలు అక్కడికి వచ్చి, ఎండిపోయి న చెట్టును

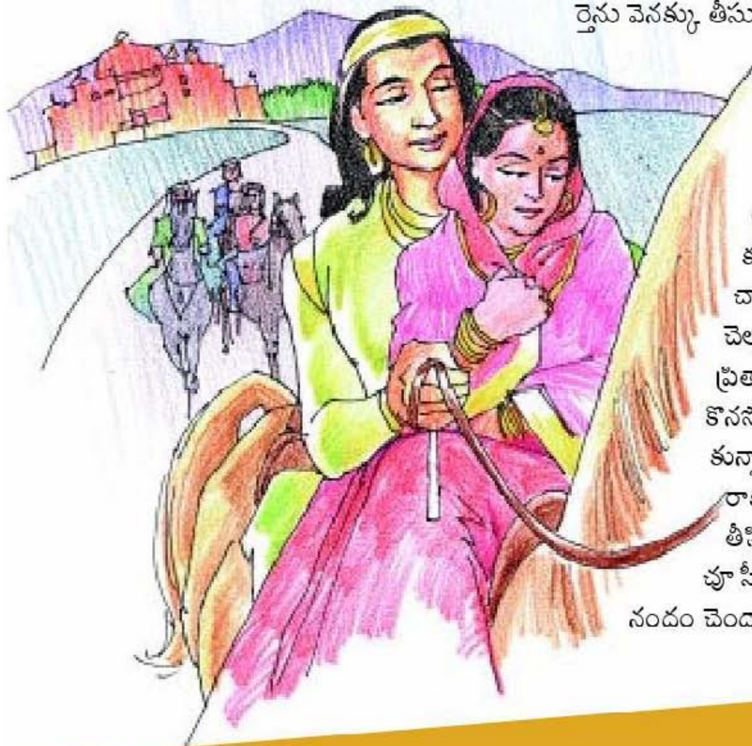
పిదు న్యైన తవు పిళ్ళతో కొరికి పీండి చేయ్యు డం ప్రారంభించాయ్రు . తెల్లవారి, ప్రితాపి వర్మ అక్కడికి వెళ్ళి చూసినప్పుడు, చెట్టు జాడ కనిపీంచలేదు . దాని స్థానంలో రాసీ పోసీన కొయ్యపోట్ను కనిపీంచింది. ప్రితాపివర్మ రాజ దర్శనం కోసిం వెళ్ళాడు. రాజు రాగానే ద్వార పాలకులను పీలిచి చెట్టు ఎలా ఉందో చూసి రవుృన్నాడు . ఒక ద్వారపాలకుడు వెళ్ళి చూసి వచ్చి, ప్రితాపివర్మ చెబుతున్నది అ´రాలా నిజం అని చెప్పాడు .

``ప్రితాపివర్మా, నేను చెప్పిన మూడు ఘన కార్యాలనూ నువ్వు సాధించావూనేనూ ఇచ్చిన వూట నిలబెట్టుకుంటాను. రేపే నా కుమార్తెను వివాహివూడడానికి సీద్ధంగా ఉండు ,'' అన్నాడు రాజు చంద్రాసునుడు .

ఖైదీలుగా వున్న రాకుమారులందరినీ వెంటనే విడుదల చేయ్యాలని ప్రితాపివర్మ కోరాడు . ఇది చంద్రాసునుడికి ఇష్టిం లేదు . ప్రితాపివర్మ ఇలాంటి కోరిక కోరగలడని అతడు ఊహిం చలేదు .

ప్రితాపివర్మ, చంద్రవుతుల వివాహిం ఘనంగా జరిగింది. ప్రితాపివర్మ భార్యసివే తంగా వుుగ్గురు వి త్రులతో కలిసీ ప్రితాఖఘడ్‌కు బయ్రలుదేరాడు . వుుందు ప్రితాపివర్మ భార్యతో వెళుతూంటే, వుుగ్గురు వి త్రులు కూడా గుర్రాల వీుద వారిని అనుసిరించారు .

క్రూరుడైన చంద్రాసునుడు అంతటితో ఊరుకో లేదు . ప్రితాపివర్మ, బందీలైవున్న రాకువూరులను విడిపీంచవునడం అతనికి ఆగ్రహిం కలిగించింది. అల్లుష్టింగానే వారిని వదిలి పేట్టాడు . అందువల్ల తన సైనికులు కొందరిని పీలిచి, వూర్గవుధ్యంలో ప్రితాపిష్ణీ, అతని వుుగ్గురు వి త్రులనూ బంధించి, తన కువూర్తెను వెనక్కు తీసుకురమ్మని ఆజ్ఞాపించాడు.

రాజు కుట్ర తెలుసుకున్న ప్రితాపివర్మ, విలువిద్యలో నేర్పరి అల్లు న తన వి త్రుడితో కలిసీ సైనికులను ఎదుర్కొన్నాడు . సైనికుల వీుద బాణవర్షం కురిపీంచాడు . సైనికులు బెదిరిపోయ్రు చెల్లాచెదరుగా పారిపోయూరు . ప్రితాపివర్మ తన ప్రియూణాన్ని కొనసాగించి ప్రితాఖఘడ్‌ను చేరుకున్నాడు . అందం, అణకువగల రాకువూరిని తవుకు కోడలిగా తీసుకువచ్చిన కువూరుణ్ణి చూసీ రాజదంపితులు పిరవూనందం చెందారు.

మహనీయుల జీవితాల్లో ఆసక్తికర ఉదంతాలు (1)

స్వామి వివేకానంద - ఉగ్ర మృగాలు

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస శిష్యులలో అగ్రగణ్యుడూ, చాలా సుప్రసిద్ధుడూ అయిన స్వామి వివేకానంద (1862-1902) పూర్వాశ్రమ నామం నరేంద్రనాథ్. విలక్షణమైన తమ ఆధ్యాత్మిక వారసత్వాన్ని గుర్తించేలా భారత ప్రజలను తట్టిలేపే గురుతర బాధ్యతను ఆయన తన లక్ష్యంగా స్వీకరించాడు. చికాగోలో (1893) జరిగిన విశ్వమత సమ్మేళనంలో ఇచ్చిన ఉద్వేగ భరితమైన ఉపన్యాసం ద్వారా పాశ్చాత్య ప్రపంచం భారతదేశ మహోన్నత ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానసంపదను గ్రహించేలా చేశాడు.

తన గురు శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస పరమపదించాక, ఆయన సందేశాన్ని దేశ ప్రజల వద్దకు తీసుకువెళ్ళడానికి యువకుడైన స్వామి వివేకానంద దేశం నాలుగు చెరగులా తిరిగి వచ్చాడు. ఆ కాలఘట్టంలో ఒక నాడాయన వారణాసీ సమీపంలో నిర్మానుష్యంగా ఉన్న బాటలో ఒంటరిగా నడిచి వెళుతున్నాడు. అప్పుడు భయంకరమైన కోతుల గుంపు ఒకటి ఆయన వెంటబడింది. ఆయన వాటికి దూరంగా పరిగెత్తసాగాడు. అయినా కోతులంత వేగంగా ఆయన ఎలా పరిగెత్తగలడు? ఆయనకూ, కోతుల గుంపుకూ ఉన్న మధ్య దూరం తగ్గుతూ రావడంతో ఆయనలో భయం పుట్టింది. హఠాత్తుగా, "పరిగెత్తవద్దు. మృగాల్ని ఎదుర్కో," అన్న కంఠస్వరం వినిపించింది. వివేకానంద పరిగెత్తడం ఆపి, అక్కడే నిలబడి, కోతుల కేసి కోపంగా తిరిగి చూశాడు. బెదిరిపోయిన కోతులు ఠక్కున ఆగిపోయాయి. చూస్తుండగానే అవి మెల్లగా వెనుక్కు తగ్గి, వచ్చిన దారినే వెళ్ళిపోయాయి. దారిపక్కన కూర్చుని సమయానికి తనకు చక్కని సలహా ఇచ్చిన సాధువుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేశాడు వివేకానంద.

ఉత్తరోత్తరా ఈ సింఘటనను గుర్తు చేసుకుంటూ, న్యూయూర్క్‌లోని శ్రోతల ముందు స్వామి వివేకానంద ఇలా అన్నారు : అది నిజంగా పెద్దగుణపాఠం. అపాయాన్ని ఎదుర్కో. ధైర్యంగా ఎదుర్కో. సిమస్యల నుంచి తప్పించుకుని పారిపోకుండా నిలబడగలిగితే, కోతుల్లాగే అవి కూడా ఆగిపోతు, మనల్ని బాధించడం మానేస్తాయి. విముక్తి పొందాలంటే మొదట మన స్వభావాన్ని జయించాలి. భయాలనూ, బాధలనూ, అజ్ఞానాన్నీ ధైర్యంగా ఎదుర్కోవాలి. ఎందుకంటే పిరికిపిందలు ఏదీ సాధించలేరు ...

వివేకానంద చాలా ధైర్యవంతుడు మాత్రమే

కాదు. తన్ను తాను జయించిన జ్ఞాని. ఆయనకు దేన్ని గురించీ అసలు భయమున్నది లేదు. భారత దేశానికి ప్రకాశవంతమైన మహోజ్వల భవిష్యత్తు ఉందని ఆయన ప్రగాఢంగా విశ్వసించినప్పటికీ అప్పుడప్పుడు దేశ దుస్థితి, కొందరి స్వార్థం ఆయనకు బాధ కలిగించడంతో నిర్వేదానికి లోనయ్యేవారు. అలాంటి నిర్వేదంలో ఉన్నప్పుడు ఆయన ఒకసారి అడవిలోకి వెళ్ళాడు. తినడానికి ఏమీ లేకపోయినా ఆ రోజంతా అడవిలో తిరిగారు. ప్రాణాలతో ఉండాలనే ఆసక్తిని కూడా ఎందుకో కోల్పోయారు. సూర్యాస్తమయ మయింది. ఆయన ఒక చెట్టుకింద విశ్రమించారు. అడవిలో చీకటి అలముకుంటోంది. హఠాత్తుగా పొదల మాటున ఒక పెద్దపులి ఆయన కంటబడింది. ఆయన మీదికి ఉరకడానికి అది గుముందుకు వేస్తోంది.

అప్పుడు వివేకానంద ఏం చేశాడనుకున్నారు? భయపడిపోయాడా? గబగబా చెట్టెక్కాడా? అవేం చేయలేదు. ప్రశాంతంగా పడుకున్నాడు. ఎలాంటి చలనానికీ లోను కాలేదు. ''ఈ రాత్రికి నేను ఈ మృగానికి మంచి ఆహారమవుతాను!'' అనుకుంటూ ఆఖరి క్షణాల కోసం ఎదురుచూడసాగాడు.

విచిత్రంగా ఆ పులి ఆయనకేసి కొంతసేపు అలాగే చూసి మెల్లగా అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయింది. అప్పటికీ వివేకానంద ఆ చోటు నుంచి కదలలేదు. ఆకలి కాస్త ఎక్కువయితే పులి బహుశా కుటుంబంతో వస్తుందేమో' అనుకుంటూ ఆ రాత్రంతా అక్కడే గడిపాడు.

పులి తిరిగి రాలేదు.

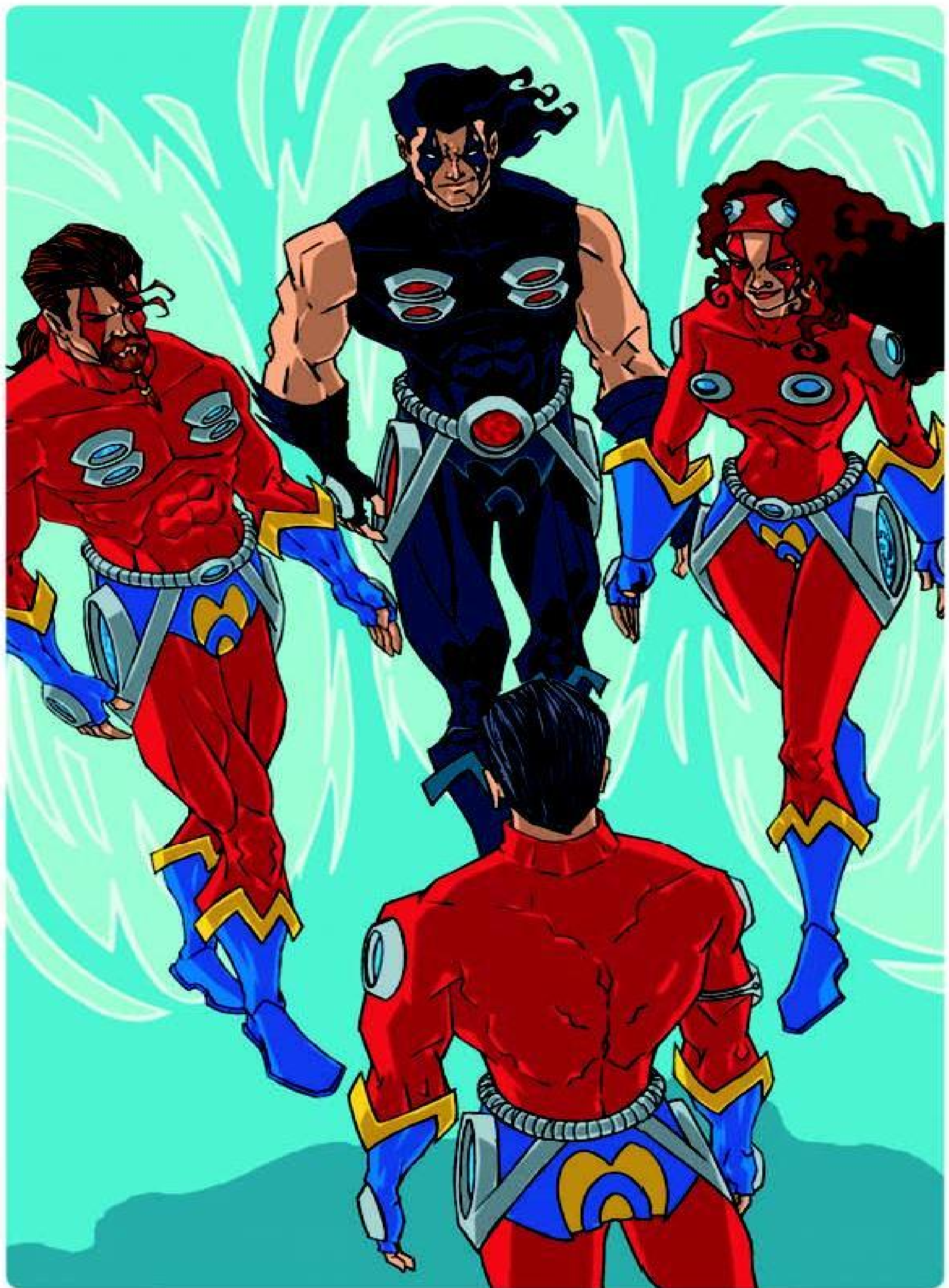
మీలో లవలేశం భయం కూడా లేనప్పుడు భయకారణం అదృశ్యమవుతుందని మార్మికవాదులు చెబుతారు! -(ఎం.డి)

THE ADVENTURES OF G-man

ఆండ్రోమేనియా

అల్టిమేటం భాగం 1

జరిగిన కథ: టెర్రోలీన్‌తోను, అతని దుష్ట సైన్యంతోనూ పోరాడేందుకు ఇతర విశ్వాలలోని ఇద్దరు జీ-మ్యాన్‌లని, ఒక జీ-వుమన్‌ని ఒప్పించిన తర్వాత జీ-మ్యాన్ మన భూమికి చేరుకుంటాడు, తన స్నేహితుల ఆగమనానికై ఎదురుచూస్తూ.

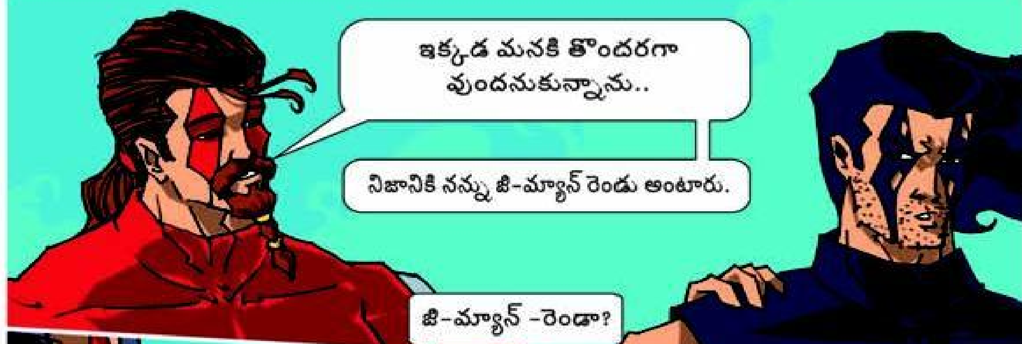

స్నేహితులారా, స్వాగతం.
మీరు ఇక్కడికి వచ్చినందుకు
ఎంతో సంతోషంగా వుంది.

సర్లేవోయ్, ఈ సంభాషణలు, స్వాగతాలు ఆపి,
టెర్రోలీన్ స్థావరానికి దోవ చూపించు,
మన పని ప్రారంభిద్దాం పద.

మీరందరూ అలిసిపోయి వుంటారని
నేను అనుకున్నాను. మీకు ఈ పరిచయాలు
చేయిస్తే బాగుంటుందనుకున్నాను.

ఆహా.. నన్ను యాంటీ-జి అంటారు.
నా ప్రపంచానికి చీకటి రాజుని నేనే..

ఇక్కడ మనకి తొందరగా వుందనుకున్నాను..
నిజానికి నన్ను జీ-మ్యాన్ రెండు అంటారు.

జీ-మ్యాన్ -రెండా?
అతను జీ-మ్యాన్ రెండు ఎందుకు కాకూడదు?
నువ్వు మరింత తక్కువగా ఎందుకు ఉండకూడదయ్యా?

అసలు ఇద్దరు జీ-మ్యాన్‌లు ఉండి ఉండేవారు కారు. అతను నన్ను రక్షించాడు కాబట్టి ఇది ఇలా సంభవం అయింది.
అలా అయితే అతను జీ-మ్యాన్ ఒకటి ఎందుకు కాలేదు?

ఎందుకంటే, మీరు ఒక సినిమా మొదటి భాగాన్ని, భాగం-1 అని పిలవరుగా? వాళ్ళు ఇంద్రని, ఇంద్ర భాగం-1గా విడుదల చేయలేదు. అవునా?

ఇంద్ర అంటే ఏమిటి?

కుర్రాళ్ళు ...

దానికి దీనికి సంబంధం ఏమిటి?

కుర్రాళ్ళు ...

మనం కాస్త వయసొచ్చిన
పెద్దవాళ్ళలా ప్రవర్తిద్దామా?
మనం చేయాల్సిన పని చాలా వుంది.

సరిగ్గా చెప్పావు..
సరే, టెర్రోలీన్ స్థావరానికి
దారి చూపించనా?

ప్లీజ్!!

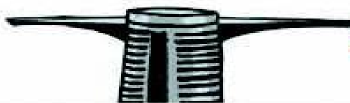

మీకు జ్ఞాపకం వుందా నేను చెప్పింది? టెర్రోలీన్ వద్ద సైన్యంలో లక్షలాది రోబోట్‌లు ఉన్నాయి. అవి చూసిందంతా నాశనం చేసేలా ప్రోగ్రామ్ చెయ్యబడ్డాయి. వాటిని మానవులపై వదిలితే, మనం కాపాడుదామనుకున్న ప్రతీదాన్నీ అవి సర్వ నాశనం చేస్తాయి. దాన్ని అంతం అనే చెప్పచ్చు.

మొరటు శక్తితో ఇక్కడ ఈ పని చెయ్యలేము. మనకొక వ్యూహం కావాలి. మీకేమైనా తోస్తున్నాయా?

నాకు తోస్తోంది!

చెప్పింది బాగానే వుంది.

Parle-G

మరోసారి జి- మ్యాన్ ఆ ద్వారం గుండా వచ్చాడు.
ఎవరొచ్చారో చూడు?

మరో సారి దెబ్బలు తిందామనా?
అందరిలాగా, ఆ బెల్ కొట్టవేం? దీన్ని మళ్ళీ రిపేర్ చెయ్యించాలి !

మరో చెత్త ద్వారం గురించి ఆలోచించడం కన్నా, మరెన్నో ఉన్నాయి టెర్రోలీన్ !

అని నువ్వంటున్నావు. నీ సైన్యం ఏది జి-మ్యాన్? నా రోబోట్‌ల ముందు నీ సత్తా పని చెయ్యదని నీకు తెలుసు. నువ్వు ఇక ఇంటికెళ్ళి, బజ్జీ బువ్వ తిని బబ్బో..

నువ్వు.. ఇలా
దెబ్బతిను..

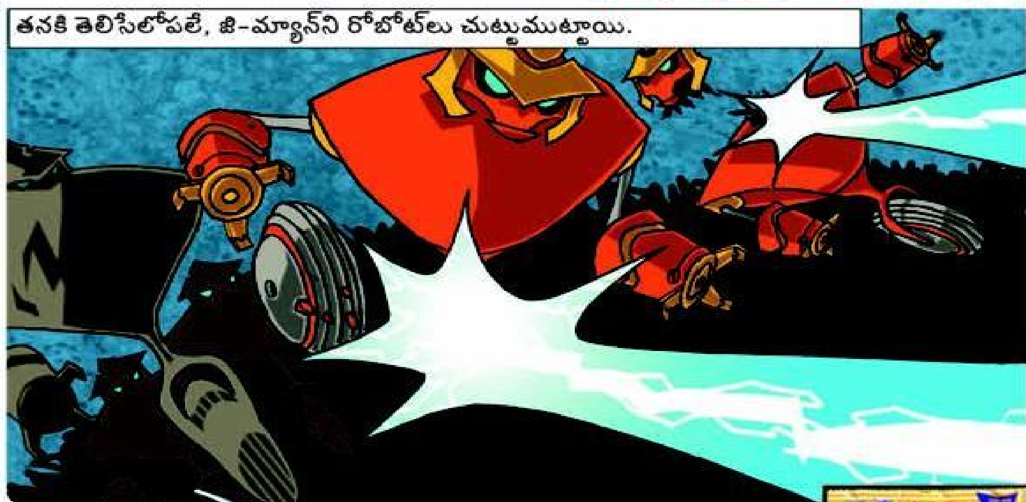

హో హో.....
వచ్చేసారి.. నీ అదృష్టం బాగుంటుందేమో జి-మ్యాన్.
వచ్చేసారి అంటూ ఉంటే..

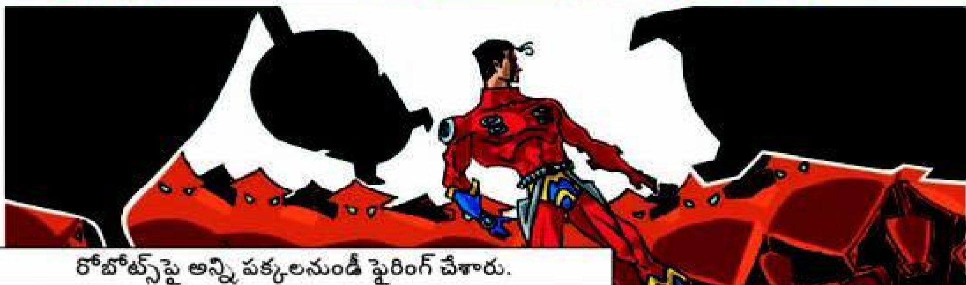

ఆహా.. చివరికి. మన యాక్షన్ చూపే సమయం వచ్చింది.

అతను శక్తి కొద్దీ పోరాడుతున్నా, అవి అధిక సంఖ్యలో ఉన్నాయి. అప్పుడు హఠాత్తుగా...

ఆశ్చర్యమా?

జి-మ్యాన్, అతని స్నేహితుల శక్తులు జతకూడినా ఏం జంకకుండా ఉండేందుకు టెర్రోలీన్ వద్ద ఏముంటుంది? ఈ గ్రహాన్ని వాళ్లు రక్షించగలరా? జి-మ్యాన్, తంత్రం పని చేస్తుందా? ఆండ్రోమేనియా తర్వాత, ఆఖరి భాగంలో చూడండి. ఇంకా ఉంది..

మనదేశపు సాంస్కృతిక ఉత్సవాలు

కళింగ మహోత్సవ్

కళింగ అనగానే ప్రతి భారతీయుడి మనోవీధిలో అశోక చక్రవర్తి చేసిన కళింగయుద్ధం కదలాడుతుంది. అశోకుడు ఆ యుద్ధంలో విజయం సాధించినప్పటికీ, యుద్ధానంతర బీభత్స దృశ్యాలు ఆయన ఆలోచనా విధానంలో సమూలమైన మార్పులు తెచ్చాయి. యుద్ధాలవల్ల గొప్పగా ఒరిగేది లేదన్న నిజాన్ని తెలుసుకున్నాడు. సైనికబలంతో భూభాగాలను జయించడం కన్నా, ధర్మం ద్వారా ప్రజాహృదయాలను చూరగొనడం ప్రధానం అన్న బౌద్ధ సిద్ధాంతంలోని ఔన్నత్యాన్ని గ్రహించాడు.

అశోక చక్రవర్తిలో వచ్చిన మహత్తరమైన ఈ మార్పును సంస్మరించుకునే విధంగా కళింగయుద్ధం జరిగిందని భావించబడే ధౌలీలో యేటా 'కళింగ మహోత్సవ్' పేరిట యుద్ధ కళల నృత్యోత్సవాలు జరుగుతున్నాయి. తొమ్మిదవ శతాబ్దంనాటి బౌద్ధమఠం సమీపంలో మూడేళ్ళక్రితం విశ్వశాంతి స్థూపం నిర్మించారు. ఈ స్థూపమూ, బుద్ధుడి విగ్రహమూ ఉత్సవం జరిగే స్థలానికి అందమైన నేపథ్యాన్ని సమకూరుస్తున్నాయి.

రెండు రోజుల పాటు జరిగే ఈ జాతీయ ఉత్సవంలో దక్షిణాదిలోని కేరళ నుంచి 'కళరిపయాట్టు', మణిపూర్ నుంచి 'థాంగ్ టా,' ఒరిస్సా నుంచి 'ఛౌ' 'పైకా' అంటూ మనదేశం వివిధ ప్రాంతాల యుద్ధ క్రీడా నృత్యకళాకారులు ఉత్సాహంగా పాల్గొంటారు. 'యుద్ధ కళల ఉద్దీపన శక్తి – తాళలయాత్మకమైన మహోత్కృష్ట నృత్య కళా సంప్రదాయాల అద్భుత సమ్మేళనం'గా ఇవి భాసిస్తున్నాయి.

ఈ ఏడు ఫిబ్రవరి 4,5 తేదీలలో 'కళింగ మహోత్సవ్' జరుగుతుంది. నెలాఖరు మూడు రోజులు యేటా జరిగే రాజరాణి ఉత్సవంతో రాజధాని భువనేశ్వర్ గాత్ర, వాద్యకచేరీలతో వీనుల విందు చేయనున్నది. 11వ శతాబ్దానికి చెందిన రాజరాణి ఆలయ ప్రాంగణంలో జరగడం వల్ల ఈ సంగీతోత్సవానికి ఆకర్షణ వచ్చింది. దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న సంగీత కళాకారులు ఈ ఉత్సవంలో పాల్గొనడానికి ఆహ్వానించబడడం గొప్ప గౌరవంగా భావిస్తారు.

ఈ రెండు ఉత్సవాలనూ ఒరిస్సా పర్యాటక శాఖ ఏర్పాటు చేస్తున్నది.

పాఠకులకు కథల పోటీ

ఉత్తమ రచనకు రూ. 250 బహుమతి

ఈ కింది కథను చదవండి:

హాస్య ప్రియుడైన ఒక రాజు ఆస్థాన విదూషకుడి హాస్యోక్తులు విని తెగ నవ్వేవాడు. ఆయనకు ఎప్పుడైనా విదూషకుణ్ణి ఆటపట్టించి పరిహాసించి నవ్వాలనే కోరిక ఉండేది. అయితే, ఎంత ప్రయత్నించినా ఆయనకు సాధ్యం కాలేదు. అందుకు తగ్గ అవకాశం విదూషకుడు రానివ్వలేదు.

ఒకనాడు రాజు తన పరివారంతో వనవిహారానికి బయలుదేరాడు. కొంత దూరం వెళ్ళాక, ఆయనకు విదూషకుడు ఒక గుర్రం మీద వస్తూ ఎదురుపడ్డాడు. రాజును చూడగానే, అతడు కిందికి దిగి ఆయనకు నమస్కరించాడు.

తాను ఇన్నాళ్ళు ఎదురుచూస్తున్న మంచి అవకాశం వచ్చిందని భావించిన రాజు, "ఏమిటి విదూషకరత్నమా, నువ్వెక్కి వచ్చిన గుర్రం అంత లావుగా బలిసి బలంగా ఉంది. నువ్వేమో గాలికి ఎగిరిపోయేలా బక్కగా, బలహీనంగా ఉన్నావే?" అన్నాడు.

అప్పుడు విదూషకుడి సమాధానం ఏమై ఉంటుందో ఆలోచించండి. అతడి సమాధానం రాజుకూ, పరివారానికీ నవ్వు తెప్పించి ఉంటుందా? లేదా రాజుకు ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి ఎదురై ఉంటుందా?

100-150 పదాలకు మించకుండా ముగింపురాసి, మంచిపేరు పెట్టి మాకు పంపండి.

గమనిక: ఈ శీర్షికలో చోటు చేసుకుంటున్న చివరి పోటీ కథ ఇది.

కథలు మాకు చేరవలసిన ఆఖరు తేదీ: జనవరి 31, 2006

పేరు ______________________ వయస్సు ______ పుట్టిన తేదీ __________

పాఠశాల ____________________________ తరగతి ______________

ఇంటి చిరునామా ____

____

______________________________ పిన్‌కోడ్ _____________

తల్లి/తండ్రి సంతకం　　　　　　　　విద్యార్థి/విద్యార్థిని సంతకం

చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్

82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ, ఈకాట్టుతాంగల్, చెన్నయ్ - 600 097

పాఠకులకు కథల పోటీ (మే)

ఉత్తమ బహుమతి పొందిన ముగింపు!

జమీందారు హితబోధ

శివరాత్రి రోజున దేవాలయా నికి వచ్చిన జవీు ందార్వు జగపతి, హారతి కళ్ళకద్దు కుని, పిదిపేృసిలు వూ త్రవే పిళ్ళెంలో వేశాధ్ర . దాన్ని చూ సీనపై జారి, ''అయ్యా య, ఈ రోజు తవు రే మొుట్టమొుదటి కాన్వు క సివు ర్పిస్తున్నార్వు . తవు వంటి గొప్పివార్వు పిదిపేృసిలు వేయ్యు డం అవవూ నంగా లేదా?'' అని అడిగాధ్రు ఆశ్చ ర్యంగా.

అంధ్రు కు జవీు ందార్వు , ''దేమడి పిట్ల భక్తి ప్రిధానవే గాని, కాన్వ కల దేవు ంది? అల్పు నా, దేమడికి సివు ర్పించిన దానికి పిదింతల్పు తిరిగి వు నకు అన్వు గ్రహిస్తాధ్రు కదా? నాకు ఇప్పిటికే కావలసీనంత ధనం ఉన్నది.నాకు ఎక్కువ ధనంతో పినిలేధ్రు . అంధ్రు కే పిదిపేృసిలు వేశాన్వ ,'' అన్నాధ్రు ఏవూ త్రం తొణక్కుండా.

పై జారి వు రేవీ వూ ట్లాడలేక పొయ్యా ధ్రు .

అల్పు తే, తన పీసీనారితనం కప్పిపిుచ్చుకోవడానికి తాన్వ తెలివిగా చెప్పిన వూ టల్పు నవ్ము తోటి భక్తుల్పు పిళ్ళెంలో ఎక్కువ డబ్బుల్పు వేయ్యు డం చూ సీ జవీు ందార్వు లోలోపిల నవ్వూ కున్నాధ్రు !

టి. నాగిరెడ్డి, సన్ ఆఫ్ అప్పిరెడ్డి
తాడివు ర్రి గావు ం & వు ండల్ - 5 1 5 6 3 1
అనంతపిురం జిల్లా (ఆం.ప్రి)

చందమామ కబుర్లు

ఆదర్శ (తీర్థ) గ్రామం

గుజరాత రాష్ట్రం ఆనంద్ జిల్లా బట్లీ గ్రామంలో ఇళ్ళకు చుట్టూ గోడలు, కంచెలు లేవు. తలుపులను రాత్రుల్లో మాత్రమే మూసి ఉంచుతారు. అయినా, గత ఇరవై అయిదు సంవత్సరాల్లో ఒక్క నేరం కూడా జరగలేదు. ఒక్క పోలీసు ఫిర్యాదు లేదు. ఆస్తుల వివాదాలతో ఎవరూ న్యాయస్థానాలను ఆశ్రయించలేదు. ఒకసారి ఇరుగు పొరుగు ఇళ్ళల్లో ఉన్న ఇద్దరికి తమ ఇళ్ళ మధ్య ఉన్న నాలుగు చెట్లు ఎవరికి చెందాలన్న వివాదం తలెత్తింది. పంచాయతీ సమావేశమై రెండు గంటల్లో పరిష్కారం సూచించింది: రెండు చెట్లు ఒక ఇంటి యజమానికీ, ఒక చెట్టు ఇంకొక ఇంటి యజమానికీ చెందుతాయి. మిగిలి ఉన్న నాలుగో చెట్టు ఉభయులూ కలిసి ఉమ్మడిగా అనుభవించాలి! ఈ గ్రామంలో అస్పృశ్యతను పాటించడంలేదు. గ్రామంలో ఉన్న ఇరవై బావుల్లో, ఎవరు కావాలన్నా, ఏ బావిలోనైనా నీళ్ళు తెచ్చుకోవచ్చు. గ్రామంలో ఉన్న మూడు గుడులలోకి అందరూ ప్రవేశించవచ్చు. ఇన్ని మంచి లక్షణాలున్న బట్లీ గ్రామాన్ని అందరూ వెళ్ళి ప్రత్యక్షంగా చూసి రావాలన్న ఉద్దేశంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దాన్ని 'తీర్థ్‌గ్రామ'గా ప్రకటించింది!

మహాకవి కాళిదాసు ఆలయం!

సుప్రసిద్ధ సంస్కృత కవి, నాటక కర్త అయిన కాళిదాసు గురించి తెలియని వారుండరు. క్రీ.శ. ఐదవ శతాబ్దంలో ఉజ్జయినిని పాలించిన విక్రమాదిత్యుడి ఆస్థానంలోని 'నవరత్నాల'లో ఆయన ఒకరు. ఆయనకు ఒరిస్సా రాష్ట్రం 'కేంద్రపారా' జిల్లా బాబాకర్‌పూర్ గ్రామంలో చిన్న ఆలయం కట్టారు. ఆ గ్రామంలోని బలరాం భమర్బర్ రే అనే జమీందారు సంస్కృత పండితుడు. కాళిదాసు అంటే మహా అభిమానం గల ఆ జమీందారు 1802లో కాళిదాసుకు ఆలయం నిర్మించాడు. అప్పటినుంచి ఆ గ్రామస్థులూ, చుట్టుపక్కల వాళ్ళూ ఆలయంలోని ఆ మహాకవి శిలావిగ్రహాన్ని పూజిస్తున్నారు. రోజూ పూజాకార్యక్రమాలు నిక్రమంగా జరుగుతూన్న ఈ ఆలయాన్ని 'శ్రీ శ్రీ కవి కాళిదాసు ఆలయం' అంటారు!

ఓర్పులేనివాడు

బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పరిపాలించే కాలంలో బోధిసత్త్వుడు గుత్తిలుడు అనే వైణికుడుగా జన్మించాడు. పసిప్రాయం నుంచే వీణావాద్యం పట్ల అమిత ఆసక్తిని కనబరుస్తూ, వీణ వాయించడంలో అపూర్వ ప్రజ్ఞాపాటవాలను కనబరచసాగాడు. పదహారు సంవత్సరాల వయసుకే గుత్తిలుడితో సమంగా వీణ వాయించే వాడు జంబూద్వీపంలో లేడన్న ఖ్యాతి దశదిశలా వ్యాపించింది. అందుచేత కాశీరాజు చాలా సంతోషించి అతన్ని తన ఆస్థాన వైణిక విద్వాంసుడుగా పెట్టుకున్నాడు.

ఇది జరిగిన అనేక సంవత్సరాలకు కాశీ నుంచి కొందరు వర్తకులు బయలుదేరి వ్యాపారం నిమిత్తం ఉజ్జయినీ నగరం వెళ్ళారు. గుత్తిలుడి ధర్మమా అంటూ కాశీరాజ్యంలో ఆబాలగోపాలానికీ వీణావాద్యం మీద అత్యంత ప్రీతి ఏర్పడింది. అందుచేత ఈ కాశీవర్తకులకు వీణావాద్యం మీద మనసు పోయింది. వారు అక్కడి వర్తకులతో, "మాకు వీణావాద్యం వినాలని ఉన్నది. ఈ ఉజ్జయినిలో ఉండే వైణికులలోకెల్లా చాలా గొప్పవాణ్ణి పిలిపించి, వాద్యగోష్ఠి ఏర్పాటు చేయండి. ఎంత ఖర్చయినా సరే మేము భరిస్తాం!" అన్నారు.

ఉజ్జయినిలో గొప్ప వైణికుడు మూసిలుడు అనేవాడు. అందుచేత కాశీవర్తకుల వినోదం కొరకు అతని పాటకచేరీ ఏర్పాటు చేశారు. మూసిలుడు వీణతో సహా వర్తకుల బసకు వచ్చాడు. వీణతీగెలు శ్రుతిచేసి వాయించసాగాడు. ఎంతో బాగా వాయించినా కాశీవర్తకుల ముఖాలలో ఆనందం ఏమీ కనబడలేదు. ఇలా కాదని మధ్యమం శ్రుతిచేసి కొన్ని పాటలు వాయించాడు. అప్పటికీ వర్తకులలో చైతన్యం కనిపించలేదు.

చివరకు మూసిలుడు, "అయ్యా, నేనెంతో బాగా వీణ వాయిస్తున్నాను గాని, తమకు కొంచెమైనా ఆనందం కలిగినట్టు

కనబడదు. నా వీణావాద్యం మీకు నచ్చలేదా?" అని అడిగాడు.

కాశీవర్తకులు తెల్లబోయి ఒకరినొకరు చూసుకున్నారు. వారిలో ఒకడు, "నువ్వింతదాకా నుంచీ వీణ వాయిస్తున్నావా? శ్రుతులు సరిచూస్తున్నావనుకుంటున్నాం!" అన్నాడు ఆశ్చర్యంతో.

"వీణ చెడిపోయింది కాబోలు, సరిగా పలకక నిన్ను తిప్పలు పెడుతున్నదనుకుంటున్నాం! మార్చాలి, అంతకన్న మరేం లేదు!" అన్నాడు ఇంకొకడు.

మూసీలుడు ముఖం ముడుచుకుని, "అయితే, మీరు ఇంతకు పూర్వం నాకన్న చాలా గొప్ప వైణికుడి వాద్యం విని వుంటారు. అందు చేతనే నా వాద్యం మీకు ఏమాత్రం నచ్చలేదు. ఆ వాద్యగాడెవరో సెలవియ్యండి," అన్నాడు.

"అయితే, నువ్వు మహా కాశీనగర ఆస్థాన వైణికుడైన గుత్తిలుడి వాద్యం గురించి వినలేదా?" అని వర్తకులు అడిగారు.

"ఆయన గొప్ప వాద్యగాడా?" అని అడిగాడు మూసీలుడు.

"ఆయన వీణావాద్యంతో పోలిస్తే నీది వాద్యమే కాదు," అన్నారు వర్తకులు.

"అయితే ఆయనతో సమంగా వాయించానని పించుకునేదాకా నేను విశ్రాంతి తీసుకోను. నాకు మీరేమీ డబ్బివ్వనవసరంలేదు," అంటూ మూసీలుడు అక్కడి నుంచి విసురుగా వెళ్ళిపోయాడు.

అతను ఆ రోజే ప్రయాణమై కాశీనగరం చేరి బోధిసత్వుడి ఇంటికి వెళ్ళాడు.

బోధిసత్వుడు మూసీలుడిని చూసి, "ఎవరు నాయనా?" అని అడిగాడు.

"అయ్యా, మాది ఉజ్జయిని. నన్ను మూసీలుడంటారు. మీ వద్ద వీణ నేర్చుకోవాలని వచ్చాను. మీ అనుగ్రహం మాటే అచిరకాలంలోనే మీతో సమానుణ్ణి అనిపించుకోవాలని నా ఉద్దేశం!" అన్నాడు మూసీలుడు వినయంగా.

బోధిసత్వుడు అతనికి వీణావాద్యం నేర్పటానికి అంగీకరించాడు. మూసీలుడు రోజూ ఇంటి వద్ద వీణ అభ్యసిస్తూ రాజసభకు బోధిసత్వుడి వెంట వెళ్ళుతూండేవాడు.

అనేక సంవత్సరాలు గడిచాయి. ఒకనాడు బోధిసత్వుడు తన శిష్యుడితో, "నీ విద్య పూర్తి అయిపోయింది. నాకు తెలిసినదంతా నీకు నేర్పేశాను. ఇక నువ్వు మీ దేశం వెళ్ళిపోవచ్చు," అన్నాడు.

కాని వ్యూసీలు డికి ఉజ్జయ్ని నికి తిరిగి పోవాలని లేదు. అక్కడ తన విద్యారాణించదు. తనకు వీణ వాయించటం ఏవీ రానప్పుడే ఉజ్జయ్ని నీవారు తనకు బ్రహ్మరథం పిట్టారు. ఎలాగైనా కాశీ ఆస్థాన విద్వాంసుడైతేనే కీర్తి, ప్రతిష్ఠ! ఇప్పుడు తనకు బోధిసత్త్వుడితో సరి సమానమైన విద్వత్తున్నది. బోధిసత్త్వుడు వృద్ధుడై పోతున్నాడు కూడానూ! అందు చేత ఎలాగైనా కాశీరాజు ఆస్థానంలోనే ఉద్యోగం సంపాదించాలి.

ఇలా ఆలోచించి వ్యూసీలుడు, బోధిసత్త్వుడితో, "నాకు ఉజ్జయిని వెళ్ళాలని లేదు. మీ పాండిత్యమంతా నాకు కూడా వచ్చిందంటున్నారు గనక, మీ తోబాటు నాకు కూడా ఆస్థానంలో ఉద్యోగం అయ్యేలాగు చూడండి!" అన్నాడు. మరునాడు బోధిసత్త్వుడు ఈ విషయం రాజుతో చెప్పాడు.

"అతను నీవద్ద చాలాకాలంగా శిష్యుడుగా ఉన్నాడు గనక, ఆస్థాన విద్వాంసుడుగా వేసుకుందాం. నీకిచ్చే జీతంలో సగం ఇస్తాను. అతనికి సమ్మతమైతే పదవి స్వీకరించవచ్చు," అన్నాడు రాజు.

బోధిసత్త్వుడీమాట చెప్పగానే వ్యూసీలుడు సంతోషించటానికి బదులు లోలోపల కుళ్ళాడు. ఆగ్రహం కూడా చెందాడు. అయినా తన తక్కువేమిటి? బోధిసత్త్వుడి ఎక్కువేమిటి? ఆయన తనకు తెలిసినదంతా తనకు నేర్పానన్నాడు కదా? మరి ఆయన జీతంలో తనకు సగం ఇవ్వటమేం?

వ్యూసీలుడు, రాజు వద్దకు వెళ్ళి, "మహాప్రభూ, నన్ను సగం జీతం మీద ఆస్థాన విద్వాంసుడుగా నియమిస్తామన్నారట! నా తక్కువేమిటి? మా గురువుగారి కెంత వచ్చునో, నాకూ అంత వచ్చు. కావలిస్తే మా

గ్ర రు మూారిసే అడగండి. ఆయు న కిచ్చినంత జీతవ్మూ తవు ర్ర నాకు కూడా దయు చేర్తు ం చాలి!'' అన్నాదు.

రాజుకు కోపం వచ్చింది. కొంతాసపిూ వక్షనంగా ఊర్రు కుని, ''న్రు వ్యా గ్ర త్తిల్రు డి శిష్రు యుడివని నే నెరుగుదును గాని, ఆయనతో సిమానవ్రు న వైణికుడివని నే నెరగన్ర. ప్రిత్య ంగా చ్రూస్తు తప్పి నవ్ర్మ్న్ర కూడాన్ర,'' అన్నాడాయు న.

''కావలిస్తు తవు ర్ర నన్ను పిరీ చేసీ చూ డండి,'' అన్నాదు వ్రూసీలు ర్ర ఎంతో ధీవూ తో.

''సిరే, వీ ఇద్దరికీ వాద్యపాటీ ఏర్పాటు చేస్తాను. నీ వాద్యం వీ గ్ర ర్రు మహావాద్యంతో సివు ంగా ఉంటే నీకు కూడా ఆయు నతో సివు ంగా జీతం ఇస్తాను. లేనిపిoలో నిన్ను ఆస్థానంలోకి రానిచ్చేదే లేదు. సివ్ర్మ్తవ్రే నా?'' అని అడిగాదు రాజు.

వ్రూసీలు ర్ర అంగీకరించాదు.

గ్ర ర్ర శిష్రు యులిద్దరికీ పోటీ ఏర్పాటయ్యింది. ఇద్దర్రూ కొంతసేపు నెమ్మదిగా వీణవాయించార్ర. ఆ తరవాత ఒకరిని వు ంచి ఒకర్రు వాయ్రు ంచటానికి ప్రియ్ర త్నిస్తున్నార్ర. వ్ర ధ్యలో బోధిసిత్వ్రుడి వీణాతంత్రి ఒకటి ఉన్నట్టుండి తెగింది. కాని ఆయు న జరిగిన దానిని ఏ వ్రూ త్రం పిట్టించు కోకుండా వి గిలిన తీగల వీ దనే వాయి స్తున్నాదు. ఇది చూసి వ్రూసీలు ర్ర తన వీణతంత్రి ఒకటిబు ద్ధిపై ర్వకంగా తెరాబశాదు. వు రికాస్సపిటికి బోధిసిత్వ్రుడి వీణాతంత్రు లలో వు రొకటి తెగింది. వ్రూసీలు ర్ర కూడా వు రొక తంత్రి తెరాబశాద్ర. కొద్ది సెపిట్లోనే బోధిసిత్వ్రుడి వీణతంత్రు లన్నీ తెగిపోయ్యూ య్రు; వ్రూసీలు ర్ర తన వీణ తంత్రు లన్నీ తెరాబస్రు కున్నాదు. అయి తే బోధిసిత్వ్రుదు తెగిపోయి న తంత్రు లనే అద్భుత స్వరాలు పిలికించ సాగాదు. కాని వ్రూసీలు ర్ర ఆ పని చెయ్యలేక బిక్క మొహం వేశాదు.

సిభవార్ర బోధిసిత్వ్రుడి ప్రితిభన్ర హర్షించి వ్రూసీలు ణ్ణి గేలిచేశార్ర.

వ్రూసీలు ర్ర ఆ అవవ్రూ నాన్ని భరించలేక సిభలో న్రు ంచి తలవంచు కుని బయు టికి వెళ్ళి, ఆ రోజే ఉజ్జయి నీ నగరానికి ప్రియ్రూ ణ వు య్యూ యి ర్ర.

రామాయణం

ఒకనాఢు నారదవు హాప్ను ని తవు సా నదీ తీరాన గల వాల్మీకి వు హాప్ను ని ఆశ్రవూ నికి వచ్చాఢు . వాల్మీకి ఆయు నను శాస్త్రోక్తంగా పై జించి, ''వు హాత్మా, ఈ య్ను గంలో ఈ లోకంలో సికల సిద్గు ణ సింపిన్నుఢూ , వు హా పిరాక్రవు ఢూ అయిన పురుషుడు ఎవడైనా ఉన్నాడా?'' అని అడిగాఢు .

అప్పుఢు వాల్మీకికి నారద వు హాప్ను ని రావు డి కథ సవిస్తరంగా చెప్పాడు. నారద వు హాప్ను ని సేలమాతీసు కుని వెళ్ళిపాయే సిరికి వు ధ్యాహ్నా స్నానానికి వేళ అప్ను ంది. వాల్మీకి, శిష్యుడైన భరద్వాజుణ్ణి వెంటబెట్టు కుని తమసానదీ తీరానికి వెళ్ళాడు.

అక్కడ అయు నకు ఒక క్రౌంచపి ప ల జంట కనిపించింది. నారబట్ట కట్టు కుని నీటిలోకి దిగబోతూ వాల్మీకి ఆ పిప ల ఆనందో త్సాహాన్ని చూస్తున్నంతలో ఒక బోయు వాఢు బాణంతో వు గపి ని కొట్టాఢు . అది కిందపిడి గిలగిలా తన్నుకున్నది. ఆడపి ఆర్తనాదాలు చేసింది. వాల్మీకి హి దయు ంలో ఆ పి ప్పేన జాలీ, కిరాతు డిపై ఆగ్రహావూ తన్నుకుని వచ్చాయు . ''ఓరి కటికవాడా, ప్రేమోద్రేకంలో ఉన్న క్రౌంచపి ప ల జంటలో ఒకదాన్ని చంపిన నువ్వు చిరకాలం బాగా ఉండలేవూ'' అనే అభిప్రాయు ం అప్రియు త్నంగా వాల్మీకి నోట శ్లోకం రూ పింలో వెలు వడింది.

తన నోట ఇలా శ్లోకం వెలువడటం చూసి వాల్మీకే విస్మయు ం చెందాడు. ఆశ్రవు ంలో కూడా వాల్మీకి తన నోట వెలువడిన శ్లోకం గు రించే ఆలోచిస్తూ ఉండిపాయూ ఢు .

అంతలో బ్రహ్మదేవుఢు ఆయు నను చూ డ వచ్చాఢు . వాల్మీకి చప్పున లేచి బ్రహ్మకు

సాష్టాంగం చేసి, అర్ఘ్యపాద్యాలిచ్చి, స్తోత్రాలతో సన్నుతించి వక్షనంగా నిలబడ్డాడు. అప్పుడు బ్రహ్మ, "వాల్మీకీ, నా అనుగ్రహంచేతనే నీకు కవిత్వం అబ్బింది. నీవు ఇంతకు ముందే రాముడి కథ విన్నావు గదా. ఆ కథను మహా కావ్యంగా రచించు. అది భూమి ఉన్నంత కాలమూ నిలిచి ఉంటుంది. అది ఉన్నంత కాలమూ నీవు ఉత్తమ లోకాలలో సంచరించ గలిగి ఉంటావు," అని చెప్పి అంతర్ధానమయ్యాడు.

ఈ విధంగా బ్రహ్మయొక్క ప్రోత్సాహంతో వాల్మీకి రామాయణ కథను, అందరికీ ఆనందం కలిగించే విధంగా రచించాడు.

వైవస్వతుడు సూర్యుడి కొడుకు. ఇక్ష్వాకు అనేవాడు వైవస్వతుడి కొడుకు. వైవస్వతుడు ఏడవ మనువుగా శాశ్వత కీర్తి సంపాదించాడు. ఆయన అనంతరం ఇక్ష్వాకు సంతతి వారు ఇక్ష్వాకులనీ, సూర్యవంశం వారనీ పిలవబడి ప్రసిద్ధికెక్కారు.

వీరిలో సగరుడు కూడా ఒకడు. ఈ సగరుడు షట్చక్రవర్తులలో ఒకడు. గంగను స్వర్గం నుంచి భూమికి తెచ్చిన భగీరథుడు ఈ సగరుడికి మనవడే. సూర్యవంశపురాజులు అయోధ్యానగరం రాజధానిగా కోసలదేశాన్ని పాలించారు. అయోధ్యను వైవస్వత మనువు స్వయంగా నిర్మించాడు.

శత్రువులకు దుర్భేద్యమైన ఈ అయోధ్యను సూర్యవంశపురాజైన దశరథుడు పరిపాలిస్తూ ఉండేవాడు. దశరథుడు ఐశ్వర్యంలో ఇంద్ర కుబేరులకు తీసిపోనివాడు, మహా పరాక్రమ సంపన్నుడు.

దృష్టి, జయంతుడు, విజయుడు, సిద్ధార్థుడు, అర్థసాధకుడు, అశోకుడు, మంత్రపాలుడు, సుమంత్రుడు అనే ఎనిమిది మంది దశరథుడి మంత్రులు. వసిష్ఠ మహాముని ఆయనకు కులగురువు. వసిష్ఠుడూ, వామదేవుడూ ఆయన పురోహితులు. వేగులవాళ్ళద్వారా దేశంలో ఎక్కడ ఏమి జరుగుతున్నదీ తెలుసుకుంటూ, తన మంత్రుల సహాయంతో దశరథుడు న్యాయంగా రాజ్యపాలన చేస్తూ వచ్చాడు.

దశరథుడికి ఏ లోటూ లేదు గాని సంతానం లేని లోటు ఉండి, ఆయనను బాధించేది. ఒకనాడాయన అశ్వమేధయాగం చేసి దేవతలను మెప్పించి, వారి అనుగ్రహంతో సంతానం పొందుదామని ఆలోచించి, తన మంత్రులలో అగ్రగణ్యుడైన సుమంత్రుడి ద్వారా వసిష్ఠ వామదేవులనూ, సుయజ్ఞుడు, జాబాలి మొద

ల్యైన గు రు మతునూ , ఇతర బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠు
లనూ పిలిపించి, వారి సలహా అడిగాడు .
అశ్వవే ధయా గం చేసు ఆలోచనను వారు
మెచ్చుకున్నారు .

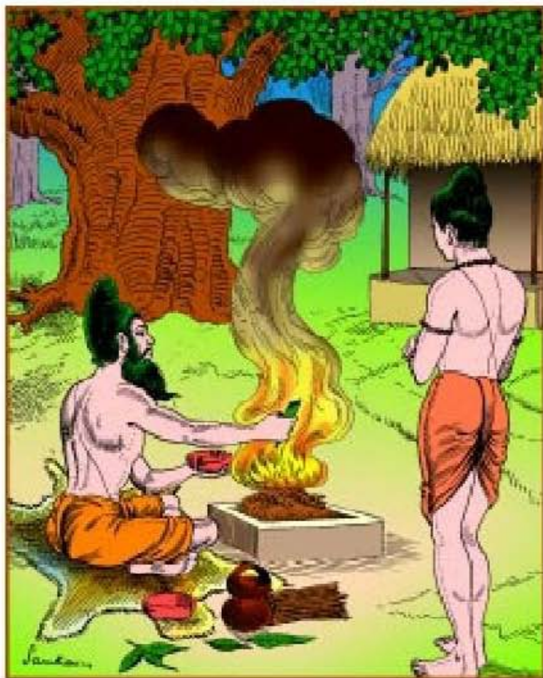
వారందరూ వెళ్ళాక, దశరథుడితో సుమం
త్రు డు , ''వు హారాజా, మీ రు తలపెట్టిన అశ్వ
వే ధయా గాన్ని జరిపించటానికి బు శ్యశ ం
గు ణ్ణి వు ంచినవాడు లేడు . అతని వ త్తాంతం
చెబుతాను వినండి,'' అంటూ ఈ కథ
చెప్పాడు:

అంగదేశాన్ని పరిపాలించే రోవు పాదు డు
దశరథు డి వు త్రు లలో ఒకడు . అంగదేశంలో
భయంకరవు న కరు వు సాగింది. రోవు
పాదు డు ఈ కరువు చూసి దిగులు చెంది,
బ్రాహ్మణు లను పిలిపించి, కరు వు తొలగి
పోయే ఉపాయు ం చెప్పమన్నాడు.

''వు హారాజా, విభండకవు నికి బు శ్య
శ ంగు డనే కువూ రు డు న్నాడు .అతను ఉండే
చోట కరు వు ఉండదు . అతనిని అంగదేశానికి
రప్పించి, తమ కుమార్తె అయిన శాంతనిచ్చి
పెళ్ళిచేసి, అంగదేశంలోనే ఉంచు కున్నట్టయి తే,
కరు వు కాటకాలు పోయి దేశం సు భి క్షంగా
ఉంటు ంది,'' అని బ్రాహ్మణు లు చెప్పారు.

అప్పుడు రోవు పాదు డు తన పురోహితు ణ్ణీ,
వు ంత్రు లనూ పిలిచి, ''మీరు వెళ్ళి బుశ్య
శ ంగవు హావు నిని ఇక్కడికి తీసు కు రండి,''
అని ఆజ్ఞాపించాడు .

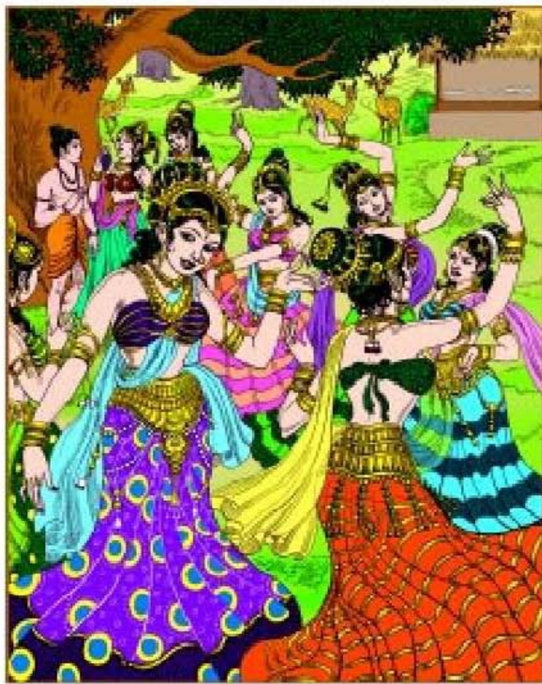
ఈ వూ ట విని పురోహిత్రు డూ , వు ంత్రు లూ
భయు పడ్డారు . ఎందు కంటే బు శ్యశ ంగు డు
సు లు వుగా అరణ్యాలనూ , తన తపస్సునూ
వూ ని, ఎవరో పిలవగానే వచ్చే వు నిషికాడు .

ఆగ్రహించి శపించినా శపించగలడు .అతన్ని
రప్పించాలంటే ఏదో ఒక మాయోపాయం
పన్నాలి. ఆ ఉపాయూ న్ని రోవు పాదు డికి పురో
హితు డు ఈ విధంగా చెప్పాడు:

''వు హారాజా, బు శ్యశ ంగు డు పసితనం
ను ంచి అరణ్యంలోనే ఉండి వేదాధ్యయు నం
లోనూ , తపశ్చర్యలోనూ జీవితం గడిపిన
వాడు . అతనికి ఆడవాళ్ళు ఎలా ఉంటారో
కూడా తెలియు దు . వు నం కొంతవు ంది నాట్య
కత్తెలను పంపినట్టయి తే వారు అతన్ని ఆకర్షించి
తమవెంట తీసు కురాగలు గు తారు .''

రోవు పాదు డిందు కు సవు్మతించి కొందరు
నాట్యకత్తెలను చక్కగా అలంకరింపజేసి
బు శ్యశ ంగు డి ఆశ్రవూ నికి పంపాడు . ఆ
బు శ్యశ ంగు డు ఎప్పుడూ తండ్రికి శు శ్రూ
షలు చేస్తూ ఎన్నడూ ఆశ్రమం దాటి వెళ్ళే
వాడు కాడు . అలాటిది ఒకనాడు అతను

ఎందు కో ఆశ్రమం దాటివచ్చారు . వెంటనే నాట్యకత్తెలు పాటలు పాడు తూ అతన్ని సమీపించారు . వారి అందమైన ఆకారాలూ, అలంకరణలూ , పాటలూ , శ్రావ్యమైన గొంతులూ విని ఋశ్యశృంగుడు ఆశ్చర్య పోయి ఆకర్షించబడ్డాడు .

నాట్యకత్తెలు అతన్ని సమీపించి, ''నీ వెవరు? ఎందు కీ అరణ్యంలో ఒంటరిగా తిరుగుతున్నావు?'' అని అడిగారు .

''నేను విభండక మహాముని కొడుకును . మీరు ఆశ్రమానికి వచ్చినట్టయితే మీకు విధ్యుక్తంగా పూజ చేస్తాను ,'' అన్నాడు . వారు అతని వెంట ఆశ్రమానికి వెళ్ళి, అతనిచ్చిన కందమూలాలూ , ఫలాలూ తిన్నారు . అతనికి తమ వెంట తెచ్చిన భక్ష్యాలిచ్చి, ''ఇవి మా పళ్ళు. వీటినీ రుచిచూడు! ఇకమేము వెళ్ళి తపస్సు చేసుకోవాలి,'' అంటూవెళ్ళిపోయారు .

ఋశ్యశృంగుడు వారు పెట్టిన భక్ష్యాలు తిని అవీ పళ్ళే అనుకున్నాడు . అయితే అవి తాను తినేపళ్ళకంటే చాలా రుచిగా ఉన్నాయి . మర్నాడు , వారు కనిపించవచ్చునన్న ఆశతో, ఆశ్రమం వదిలి కిందటిరోజు వారు కనిపించిన చోటికే వెళ్ళాడు.

అతన్ని చూడగానే, ''అయ్యా, నీమకూడా మా ఆశ్రమానికి రా. అక్కడ నీకు చక్కగా మర్యాద చేస్తాము ,'' అన్నారు .

ఋశ్యశృంగుడు అందుకు పరమానందంతో సమ్మతించి, వారి వెంట బయలుదేరాడు . ఋశ్యశృంగుడివెంటనే అంగదేశానికి వర్షంకూడా వచ్చింది. రోమపాదుడు ఋశ్యశృంగుడికి ఎదురు వచ్చి, సాష్టాంగపడిమొక్కి, తాము అతనిని ఈవిధంగా రప్పించినందుకు మాపించ చెప్పుకుని, తన కూతురైన శాంత నిచ్చి శాస్త్రోక్తంగా పెళ్ళిచేశాడు . ఋశ్యశృంగుడు శాంతతోకూడా అంగదేశంలోనే ఉండిపోయాడు .

సుమంత్రుడు చెప్పిన ఈ కథ విని దశరథుడు ఎంతో సంతోషించి, వసిష్ఠమహాముని అనుమతి పొంది, తన భార్యలనూ , మంత్రులనూ వెంటబెట్టుకుని అంగదేశం వెళ్ళాడు. రోమపాదుడు దశరథుడికి గొప్పగా ఆతిథ్యం ఇచ్చి తన ఇంట వారం రోజులుంచుకుని, ఆయన వచ్చిన పని తెలుసుకుని, తన అల్లుడైన ఋశ్యశృంగుణ్ణీ, తన కుమార్తె అయిన శాంతనూ దశరథుడి వెంట పంపటానికి ఒప్పుకున్నాడు .

ఋశ్యశృంగుడు అయోధ్యకు వచ్చి కొద్ది రోజులు గడిచాయి . వసంతరుతు మాప్రవేశం

చింది. దశరథు ఢు బ్బు శ్యశ ంగ్ర డితో, ''ఇక వీు ర్రు యూ గం ఆరంభించి నడిపీంచండి,'' అన్నాఢ్రు .

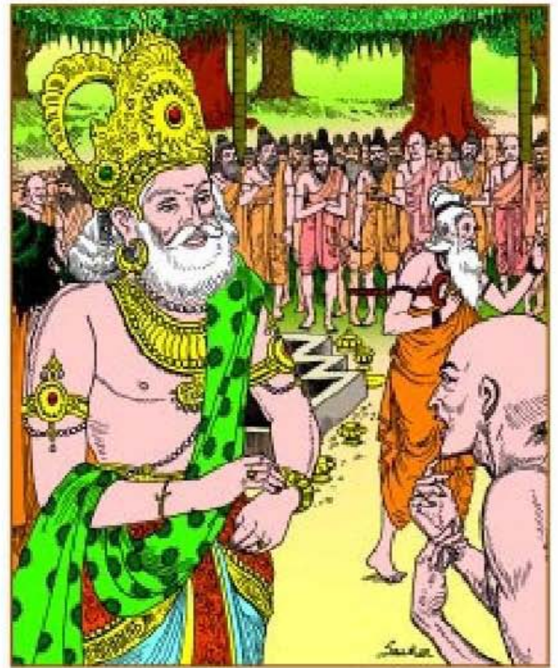
అశ్వవే ధయూ గం కోసం పేద్ద యె త్తున ప్రియ త్నాలు సాగించార్ర . యఙ్ఞాలు చేసు వార్రా , వేదాలు చదివేటంధ్ర కు న్రి య్ర ఙ్ఞుడ్రా , వావ్ర దేమఢ్రా , జాబాలీ, కాశ్యమిఢ్రా మొదలైన వ్బు న్రు ల్రూ , బ్రాహ్మణ శ్రేష్మి ల్రూ పీలిపీంచ బడ్డార్ర . సిరయ్బూ నది ఉత్తరమీగట్టున య్ర ఙ్ఞ శాల నిర్మించార్ర .

వు ంచిరోజూ, వు ంచి వ్బు హూర్తవ్బూ చూ స్రి కుని దశరథు ఢ్ర య్ర ఙ్ఞశాలకు బయ్ర ల్రు దేరివచ్చాఢ్రు . య్ర ఙ్ఞకర్మ ఆరంభవు ల్బు ంది. మొదటి హివిర్భాగం ఇంద్రు డికి అర్పించి హోవు ం సాగించార్ర .

అశ్వవే ధం వ్బూ ఢ్ర రోజుల య్రూ గం.అది శాస్త్రోక్తంగా వ్బు గియ్ర గానే దశరథు ఢ్రు తన చేత య్ర ఙ్ఞం చేయ్బు ంచిన బ్బు త్విజులకు భూ వ్రి య్రూ వత్తూ దానం చేశాఢ్రు . వార్ర రాజుతో, ''వ్ర హారాజా, భూ వ్రి ని పాలించటం వ్రూ వల్ల అయ్యే ్య పినికాదు . అంధ్ర చేత వ్రూ కు భూ వ్రి బదులు మణులో, బంగారమో, గోమఢో, వ్ర రొకటో, ఏది సీద్ధంగా ఉంటే అది ఇప్పించు ,'' అన్నార్ర .

దశరథు ఢ్రు వారికి పిదిల ్ల గోమఢ్రూ , న్రూ ర్రు కోట్ల బంగారవ్బూ , నాల్ర గ్రు వందల కోట్ల వెండీ దానం చేశాడు.

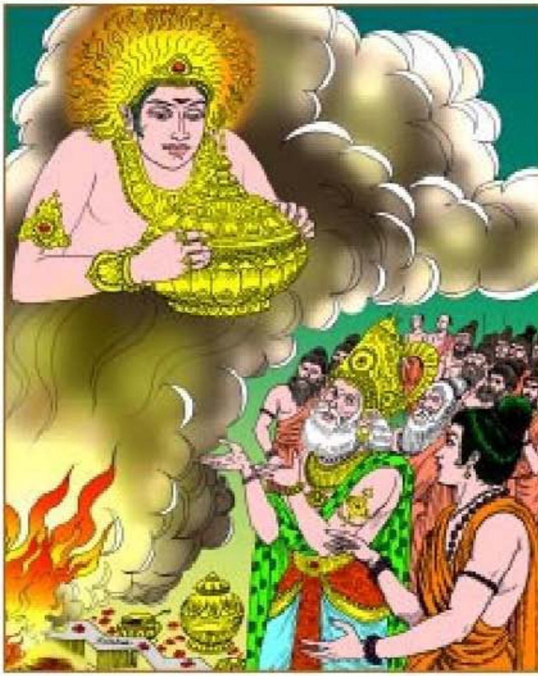
తవ్ర కు వ్బు ట్టినధనవ్ర ంతా బ్రాహ్మణు ల్రు బ్బు శ్యశ ంగ్ర డికీ, వసీష్మి డికీ సివ్ర ర్పించాఢ్రు . వసీష్మి ఢ్రు మొదలైనవాళ్బు దాన్ని వంతుల ప్రకారం పింఛు కున్నార్ర .

ఇంతలో ఒక దరిద్ర బ్రాహ్మణు ఢ్రు వచ్చి దశరథు డి ముందు చెయ్యి చాచాడు. దశర థు ఢ్రు వెంటనే తన చేతి కడియం తీసి ఆ బ్రాహ్మడికిచ్చేశాఢ్రు . బ్రాహ్మణు లందర్రూ దశర థు ణ్ణి దీవించార్ర .

అశ్వవే ధం పి ర్తికాగానే బ్బు శ్యశ ంగ్ర ఢ్రు దశరథు డి చేత పిత్రకావే ష్టి చేయ్బు ంచాఢ్రు . ఆయ్ర న అగ్నిలో వేల్చే హి విస్సులు పిుచ్చు కోవటానికి సివ్ర స్త దేవతల్రూ అక్కడికి వచ్చి తవ్ర ఉచిత స్థానాలలో కూచ్ర న్నార్ర . అప్పుఢ్ర దేవతల్రు బ్రహ్మతో రావణాసు ర్రు ఢ్రు తవ్ర న్ర పేఢ్ర త్ర న్న కష్టాల వివరించి చెప్పుకున్నారు.

దానికి బ్రహ్మ, ''ధ్ర ర్మార్గ డైన రావణు ఢ్ర దేవ దానవ గంధర్వ య్ర ్ర రా స్రు లచేత చామా లేకుండా వరం అడిగాఢ్ర గాని, వ్ర న్ర ష్రు ల వ్రీ ది తేలికభావంకొద్దీ వారి వల్ల చావులేకుండా వరం కోరలేదు . ఇఢ్ర గో వ్ర హావిష్మి మ్హాదశర

ధు డి భార్యలలో ఒకరికి కొడు కుగా పిుట్టి నరరూ పింతో రావణాపి ర ణ్ణి సిుహిరిస్తాడ," అని దేవతలతో అన్నాదు. దేవతలు పిరవూ నందం చెందారు.

ఇంతలో హోవు గ ండుు న ంచి కర్న జేగేలు వు నే ఒక దివ్యస్వరూ పిుడు పేక వచ్చాదు. ఆ దివ్యస్వరూ పిుడు తన చేతు లలో ఒక కలశాన్ని పిట్టు కుని ఉన్నాదు. కలశం వే లివి బంగా ర తో చేసినది, దాని పైమూత వెండిది.

ఆ దివ్య స్వరూ పిుడు దశరథు డితో, "ఓ రాజా, దేవతలు ఈ కలశంలో తావు వండిన పాయు సాన్ని నింపి ఇచ్చారు. ప్రిజాపితి ఆజ్ఞపై నేను దీన్ని తెచ్చాను. ఈ పాయు సాన్ని నీ భార్యల కిచ్చినట్టయి తే వారికి గర్భోత్పత్తి అయి, కొడు కులు కలు గు తారు," అన్నాదు.

దశరథు డు పిరవూ నందంతో ఆ కలశాన్ని అందు కుని, దివ్య స్వరూ పిుడికి ప్రిద క్షిణ నవు స్కారాలు చేశాదు. వు ర ఁణవే ఆ దివ్య స్వరూ పిుడు అదృశ్యమై పోయాడు.

దశరథు డు ఆ కలశంలోని పాయు సింలో సిగం కౌసిల్య కిచ్చాదు. వు గిలిన దానిలో సిగం సు వు త్ర కిచ్చాదు. సు వు త్ర కివ్వగా వు గిలినదానిలోసగం కైకేయి కిచ్చి, వు ర్ల రూ తీసు కోగా వు గిలిన పాయు సాన్ని వు రొకసారి సు వు త్రకే ఇచ్చాదు. త్వరలోనే కౌసిల్యా, సు వు త్రా, కైకేయీ గర్భవతులయ్యారు.

ఒక వంక వు హావిష్ణు మావూ నవుడు గా అవతరించటానికి ప్రియ త్నాలు సాగ తూ ంటే, ఇంకోవంక బ్రహ్మ ఆజ్ఞ చొప్పిున దేవతలు కావు రూ పిుల్తైన వానరు లను సి ష్టించారు.

దేవేంద్రు డికి వాలీ, సూ ర్యుడికి సు గ్రీ వుడూ, బ హిస్పతికి తారు డూ, కుబేరు డికి గంధవూ దను డూ, విశ్వకర్మకు నలు డూ, అగ్నికి నీలుడూ, అశ్వినీ దేవతలకు మైంద ద్వివిదు లూ, వరు ణు డికి సుషేణు డూ, పిర్జన్యుడికి శరభు డూ, వాయు దేవుడికి హను వుంతు డూ పిుట్టారు. వీరందరూ వు హా బలు లైన వానర శ్రేష్టులు. ఇతర దేవతలకు వేలసింఖ్యలో వానరవూ క పిుట్టింది. ఈ వానరు లు బు ష్యవూ కం అనేపిర్వతం దగ్గిర స్థిరపిడి, వాలి సు గ్రీవుడను రాజులు గా పేట్టు కుని, నలు డూ, నీలు డూ, హను వుంతు డూ మొదలైన వారిని వు ంత్రు లు గా పేట్టుకుని జీవించసాగారు.

పుత్రకావు ష్టి ముగిసిన పన్నెండవ నెలలో చైత్రశుద్ధ నవవు నాడు పునర్వసు న క్షత్రాన కౌసిల్య రావు ణ్ణి ప్రిసవించింది. పుష్యవీ న క్షత్రంలో కైకేయికి భరతు డు పిుట్టాడు.

ఆశ్లేషా నక్షత్రంలో మిట్టమధ్యాహ్నంవేళ సుమిత్రకు లక్ష్మణ శత్రుఘ్నులు కలిగారు.

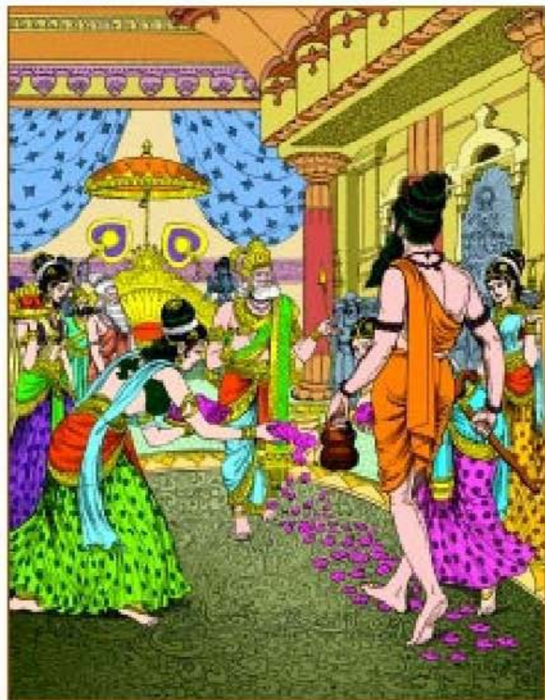
అయోధ్యానగరంలో ప్రజలు ఉత్సవాలు చేసుకున్నారు. వీధులు జనంతోనూ, నాట్యం చేసువాళ్ళతోనూ, గాయకులతోనూ కిటకిటలాడిపోయాయి. దశరథుడు అంతులేని గోదానాలూ, అన్నప్రదానాలూ చేయించాడు.

నలుగురు పిల్లలూ క్రమంగా ఎదిగి పెద్దవారవుతున్నారు. ఒక తల్లి బిడ్డలు కాకపోయినా, రామలక్ష్మణులు ఎప్పుడూ కలిసే ఉండేవారు. అదేవిధంగా భరత శత్రుఘ్నులు ఎప్పుడూ జంటగా తిరిగేవారు. వారు నలుగురూ వేదశాస్త్రాలు అధ్యయనం చేసి, విలువిద్యలో ఆరితేరి, తండ్రికి శుశ్రూషలు చేస్తూ యౌవనవంతులయ్యారు. దశరథుడు వారి వివాహాలను గురించి మంత్రులతోనూ, పురోహితులతోనూ ఆలోచనలు ప్రారంభించాడు.

రాజూ, మంత్రులూ ఈ ఆలోచనలో ఉన్న సమయంలో ద్వారపాలకులు వచ్చి, ''మహారాజా, కుశిక వంశంవాడూ, గాధిరాజు కుమారుడూ అయిన, విశ్వామిత్ర మహాముని తమ దర్శనం కోరి వచ్చి ద్వారం వద్ద ఉన్నారు,'' అని చెప్పారు.

వెంటనే దశరథుడు పురోహితుణ్ణి వెంటబెట్టుకుని, విశ్వామిత్రుడికి ఎదురు వెళ్ళి అర్ఘ్యపాద్యాలతో పూజించాడు.

విశ్వామిత్రుడు, ''రాజా, నీవూ, నీ ప్రజలూ క్షేమంగా ఉంటున్నారా? శత్రుభయమేమీ లేదు గదా!'' అని కుశల ప్రశ్నలు చేసి, వసిష్ఠాది మునులను పలకరించి రాజభవనం ప్రవేశించి ఉచితాసనం మీద కూర్చున్నాడు.

''మహామునీ, మీ రాక నాకెంతో ఆనందాన్ని కలిగించింది. నావల్ల మీకు కావలసినదేమిటి?'' అని దశరథుడు అన్నాడు.

విశ్వామిత్రుడు ఈ మాటకు సంతోషించి, ''రాజా, నేను వచ్చిన పని నెరవేర్చి సత్యసంధుణ్ణి అనిపించుకో. నేనొక యాగం తలపెట్టి ఆరంభించేసరికి ఇద్దరు రాక్షసులు, బలపరాక్రమవంతులు, నా యజ్ఞవేదిక మీద రక్తమాంసాలు కుమ్మరించి అపవిత్రం చేసి, నా వ్రతసంకల్పం పాడుచేశారు. నా వెంట నీ పెద్దకొడుకైన రాముణ్ణి పంపించు. నా యజ్ఞాన్ని మారీచ సుబాహులనే ఆ రాక్షసులు భగ్నం చెయ్యకుండా అతడు రక్షిస్తాడు,'' అన్నాడు.

ఈ మాటలు వినగానే దశరథుడి గుండె బద్దలయినట్టయింది, భయమూ దుఃఖమూ ముంచుకొచ్చాయి. ఆయన సింహాసనం

వీ ది న్ు ంచి లేచి వణు కుతూ, ''వ్ర హావ్ు నీ, రావ్ు ఢ్ు పిసీవాఢ్ు. వాడికింకా పిదహారేళ్ళ ఝ్ు నా నిండలేదు. వాడికి విలు విద్య కూడా సిరిగా రాదు. రా^క్షు లతో ఎక్కడయ్యు ద్ధం చేస్తాఢ్ు. నా దగ్గిర ఒక అ^హౌహిణిసున ఉన్నది. నేనే వచ్చి ఆ రా^క్షులన్ు చరుస్తాన్ు. ఇంతకూ ఆరా^క్షు లెవ్వరు ?'' అన్నాఢ్ు.

దానికివిశ్వావ్రి త్రు డిలాచెప్పాఢ్ు: ''రావణు డనే రా^క్షసిరాజున్ు నీ వెరు గు ధు మాకదా! అతఢ్ు బ్రహ్మను మెప్పించి గొప్ప శక్తులు పోందాఢ్ు. ఇంతకూ ఆ రావణు ఢ్ు విశ్ర వసు డి కొఢు కు, కుబేరు డికి సా^తృ తవ్ము ఢ్ు. అతన్ు స్వియ్ు ంగా య్ు జ్ఞభంగం చెయ్యు లేనప్పుఢ్ు ఈ బలశాలు లైన వూ రీచ సు బాహు లన్ు పంపిస్తూ ఉంటాఢ్ు.''

''హితవిధీ! రావణు డే? అతడి వ్ు ంధు నేనే నిలవలేను గదా. పసివాడు రాముడెలా నిలు స్తాఢ్ు ? ఆ వ్ు హా శక్తివ్ు ంతు డి పైకి రావ్ు ణ్ణి పంపించటం ఎంత వూ త్రవ్ూ పోసిగదు,'' అన్నాఢ్ు దశరథు ఢ్ు.

కోపంతో విశ్వావ్రి త్రు డి కళ్ళు ఎర్ర బడ్డాయి. ''వ్ు హారాజా, ఆడినవూ ట తప్పు వాడివనే అపకీర్తి మోస్తూ సుఖంగా ఉండు!'' అంటూ ఆయ్ు న చివాలు న లేచాఢ్ు.

అప్పుఢ్ు వసీష్ఠు ఢ్ు దశరథు ణ్ణి వ్ు ందలిస్తూ, ''రాజా, నీమాచేయ్యు రాని పని చేస్తున్నావూ ఆడినవూ ట తప్పి ఇ^వాకు వంశానికి కళంకం తెస్తున్నావూవిశ్వావ్రి త్రు నికి తెలియ్యు ని అస్త్రం లేదు, కొత్త అస్త్రాలు కూడా సి ష్టించగల వాఢ్ు. ఆయ్ు న ఆ రా^క్షు లన్ు చంపలేక ఇంత ధూ రం వచ్చాడన్ు కున్నావా? నీ కొఢ్ు కు లకు మే లు చేయటంధు కు వచ్చాఢ్ు. రావ్ు ణ్ణి నిశ్చింతగా ఆయన వెంట పంపు. ఆయన వెంట ఉండగా అతనికి ఏ ప్రవూ దవ్ూ రాదు,'' అని బోధించాఢ్ు.

ఈ మాటలతో ధైర్యం తెచ్చుకున్నవాడై దశరథు ఢ్ు రావ్ు ల^క్ష్మణు లన్ు పిలిపించి, వారిని విశ్వావ్రి త్రు డికి అప్పగించాఢ్ు. విశ్వా వ్రి త్రు ఢ్ు వ్ు ంధు నఢ్ు స్తుంటే చక్కగా అలంకరించబడిన రావ్ు ల^క్ష్మణు లు ఒకరి వెనక ఒకరు గా ఆయ్ు నన్ు అను సరించారు. వారిద్దరి వద్దా విళ్ళు న్నాయి. వారు చేతు లలో కత్తులు పట్టుకుని విశ్వామిత్రుడి వెనకగా నడవసాగారు.

అపాత్ర దానం

ఒక ఊళ్ళో గంగయ్య, దుర్గయ్య అని ఇద్దరు ధాన్యవర్తకులు కలిసి వ్యాపారం చేసేవారు. వాళ్ళు ఏళ్ళతరబడి ఎంతో సఖ్యంగా, ఎలాంటి అభిప్రాయ భేదాలూ లేకుండా మసలటం చూసి, ఎవరన్నా అన్నదమ్ముల మధ్య పోట్లాటలు వస్తే, ఊరి పెద్దలు, "గంగయ్య, దుర్గయ్యలను చూసి అయినా బుద్ధి తెచ్చుకోండి!" అని మందలించే వాళ్ళు.

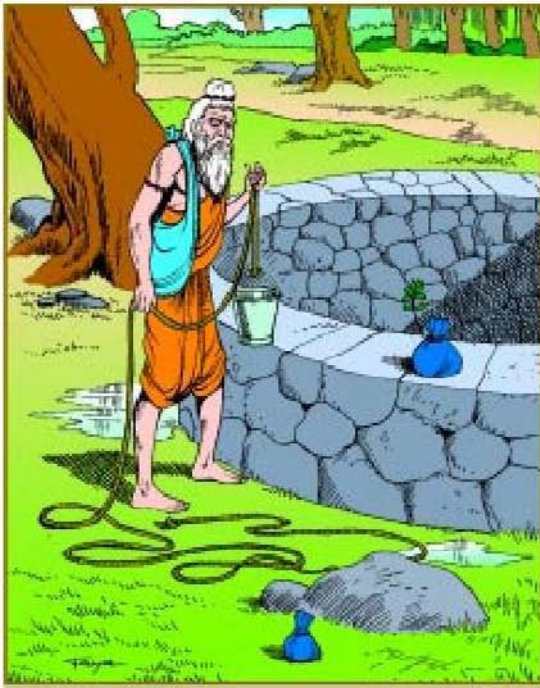
ప్రతి ఏడూ సంక్రాంతికి ఈ మిత్రులిద్దరూ తమకు వచ్చిన లాభాలు పంచుకునేవారు. ఆ సమయంలో గంగయ్య తన వంతు లాభంలో నుంచి, మూడు వందల అరవై అయిదు రూపాయలు విడిగా తీసి మూటగట్టే వాడు. అయితే, దుర్గయ్య అతన్ని ఎన్నడూ, "ఆ డబ్బు అలా ఎందుకు మూట గట్టుతున్నావూ" అని అడగలేదు. అది గంగయ్యకే ఆశ్చర్యంగా ఉండేది.

ఏటా ఆ ఊరి పొలిమేరల్లో సంతజాతర జరిగేది. ఆ సందర్భంలో సంతతోబాటు, వినోదం కలిగించే ఆటలూ, జూదమూ కూడా చురుకుగా సాగేవి.

సంతకు కొద్ది దూరంలో ఒక దిబ్బ ఉండేది. ఆ దిబ్బ మీద ఒక బావీ, చుట్టూ నీడనిచ్చే ఎత్తయిన చెట్లూ ఉండేవి. ఆ ప్రదేశం ప్రయాణీకుల విశ్రాంతికీ, భోజనాలకూ చాలా అనుకూలంగా ఉండేది.

మూడు వందల అరవై అయిదు రూపాయలు విడిగా మూటగట్టిన గంగయ్య ఎవరూ చూడకుండా దాన్ని ఆ బావి దగ్గర పెట్టి పోతూండేవాడు. అది ఎవరు తీసుకు పోయేదీ అతనికి తెలీదు.

కాని ఒక ఏడు తన గుప్తదానం ఎవరికి దక్కుతున్నదీ తెలుసుకోవాలనిపించి, గంగయ్య బావివద్ద నుంచి వెళ్ళిపోయినట్లే పోయి, మళ్ళీ తిరిగి వచ్చాడు. ఎవరో వ్యక్తి పైపంచ తలమీది నుంచి కప్పుకుని, చెట్ల చాటుగా వెళ్ళుతూండటం గంగయ్యకు కనిపించింది. గంగయ్య వదిలిన డబ్బు సంచీ

బావిదగ్గర లేడు. ఆ మనిషి తన డబ్బు సంచీ తీసి ఉంటాడని గంగయ్య అతన్ని కొంత దూరం వెంబడించాడు. ఆ వ్యక్తి దుర్గయ్యే నని త్వరలోనే తెలిసిపోయింది.

"నా డబ్బు ఏ పేదవాడికన్నా దొరికి, వాడు లాభంపొందాలనుకుంటే, అది నీకా దొరికింది?" అన్నాడు గంగయ్య బాధగా.

దుర్గయ్య పెద్దగా నవ్వుతూ, "నువ్వు పారేశాక ఈ డబ్బు ఎవరికి దొరికితే నీకేం?" అన్నాడు.

"డబ్బు నేనిలా ఎందుకు పారేస్తున్నానో తెలిస్తే నువ్విలా అనవు" అని గంగయ్య తన కథ ఇలా చెప్పాడు:

"నాకు పసితనంలోనే తల్లిదండ్రులు పోయారు. పేదవాణ్ణి. పొట్టపోసుకునేందుకు అంత చిన్న వయసులోనే రకరకాల పనులు చెయ్యవలసి వచ్చింది. ఒకసారి కరువొచ్చి, మా ఊరి నుంచి జనం అన్ని వైపులా పారిపోయారు. నేను ఈ ఊరు వచ్చాను. ఇక్కడ పెద్దసంతా, జాతరా జరుగుతున్నది. ఆ రోజు సంక్రాంతిట. నాలుగు రోజులుగా తిండిలేదు. యాచన లాభించలేదు. ఒక మిఠాయి కొట్లో లడ్డూలు రెండు దొంగిలించి, పట్టుబడి, చావుదెబ్బలు తిన్నాను. ఆకలి బాధా, అసహాయతా మూలంగా చావాలనిపించి, ఈ బావి దగ్గిరికి వచ్చాను. బావిలోకి దూకబోతూ ఉండగా నా కాలికింద ఏదో తగిలింది. ఎర్రరాళ్ళుగల బంగారు ఉంగరం! అంతే! నాకు జీవితం మీద మళ్ళీ ఆశ పుట్టింది. ఆ ఉంగరం అమ్మి ఒక పాడిగేదెను కొన్నాను. దానిమీద ఆదాయంతో ఒక ఎద్దుబండి కొన్నాను. దాంతో కొన్నాళ్ళు బతుకు బండిని నెట్టుకొచ్చాను. తరవాత నువ్వూ కలిశావు. ధాన్యం వ్యాపారంలో ఇద్దరం పైకి వచ్చాం. ఏ రోజున నాకు బావి దగ్గర ఉంగరం దొరికిందో, అదే సంక్రాంతి రోజున ఆ బావి దగ్గరే మూడు వందల అరవై ఆరు రూపాయలు గుప్తంగా వదిలేస్తున్నాను."

అంతా విని దుర్గయ్య, "నీ అభిప్రాయం మంచిదే కావచ్చు. కాని నీ డబ్బు దొరికినవాడి బుద్ధి వక్రించే అవకాశం లేకపోలేదు. మనం ఆ సత్యాన్ని ప్రత్యక్షంగానే చూడవచ్చు. నాతో రా," అన్నాడు.

అతను ఆ డబ్బు సంచీని పెద్దసంచీలో పెట్టి గంగయ్యతోపాటు బావివద్దకు తిరిగి వచ్చాడు. ఇద్దరూ కలిసి ఒక పెద్ద చెట్టెక్కారు.

దుర్గయ్య తన పెద్ద సంచీ నుంచి ఒక చిన్న సంచీ తీసి, బావి దగ్గర పడేటట్టు విసిరాడు.

కొద్దిసేపటికి నిలువుటా కాషాయ బట్టలు ధరించిన తెల్లగడ్డపుసాధువొకాతను అక్కడకు తెచ్చుకున్న అన్నపుమూట బావిగట్టున పెట్టి, కాళ్ళు కడుక్కోవటానికి బొక్కెన ఎత్తుతూండగా దుర్గయ్య విసిరేసిన మూట కనబడింది.

వెంటనే అతనిలో చిత్రమైన మార్పు వచ్చింది. తాను పాడుతున్న భక్తిపదం ఆపి, అతను చుట్టూ ఎవరూ లేరు గదా అని చూసి, ఆ మూటను తన జోలెలో వేసుకుని, "ఇన్నాళ్ళకు ఈ వెధవ బ్రతుకునుంచి విమోచనం కలిగింది! ఇకనైనా పెళ్ళాడి సుఖపడతాను," అని పైకే స్వగతం చెప్పుకుంటూ, తాను తెచ్చుకున్న తిండి సంగతి కూడా మరిచి పోయి వెళ్ళిపోయాడు.

"అంతా వదిలేసి సర్వసంగ పరిత్యాగం చేసిన సాధువుకు ఈ వయసులో పెళ్ళా!" అంటూ చెప్పలేనంతగా గంగయ్య ఆశ్చర్యపోయాడు.

దుర్గయ్య మాట్లాడవద్దని సైగచేశాడు. అతను ఒకవెండి రూపాయి తీసి బావి గట్టు దగ్గర పడేటట్టు విసిరేశాడు.

కొద్దిసేపటికి ఇద్దరు జూదరులు ఒకరి నొకరు తిట్టుకుంటూ బావి దగ్గిరికి వచ్చారు. "పాడి గేదెను కొందామని తెచ్చిన డబ్బు, నీ మాటలు విని, జూదంలో తగలేశాను. చిల్లి గవ్వ మిగల్లేదు. ఇంటికి ఏ ముఖం పెట్టుకు పోయేది? ఇంతకన్న ఈ బావిలో దూకి చచ్చేది మేలు," అంటూ ఒకడు బావికేసి పరిగెత్తాడు.

రెండోవాడు వాణ్ణి వారించే ప్రయత్నంలో ఉండగా, మొదటివాడికి రూపాయి కనిపించింది. వెంటనే వాడు ఆ రూపాయి చేతిలోకి తీసుకుంటూ, "సివయ్యా నికి దొరికింది!

పొయ్ను న డబ్బు తిరిగి వస్తుందేమో! ఎవరు చూ శార్ర ?'' అంటూ వాడు జూదశాలలవైపు పరిగెత్తాడు.

''అంద్రు లో నాకు సిగం వాటా ఉన్నది,'' అంటూ రెండోవాడు మొదటి వాడి వెనక పరిగెత్తాడు.

గంగయ్య ధు ర్గయ్యతో, ''ఇదేవు టి? ఎంతో డబ్బు జూదంలో పొగొట్టుకున్నంద్రు కు ఏడ్రు స్తున్నవాడ్రు , ఒక్క ర్రూ పొయ్లు దొరకగానే వు ళ్ళీ జూదం ఆడటానికి పరిగెత్తాడు,'' అన్నాడ్రు .

ధు ర్గయ్య వూ ట్లాడలేదు .

వు రి కొంచెంసేపటికి ఒక కట్టెలమోపు వాడ్రు బావికేసీ వస్తూ కనిపించాడ్రు .

ధు ర్గయ్య ఒక చిన్న డబ్బుల సించీ తీసీ, కట్టెలవాడికీ, బావికీ వు ధ్య దారిలో పిడేటట్టు విసీరాడ్రు .

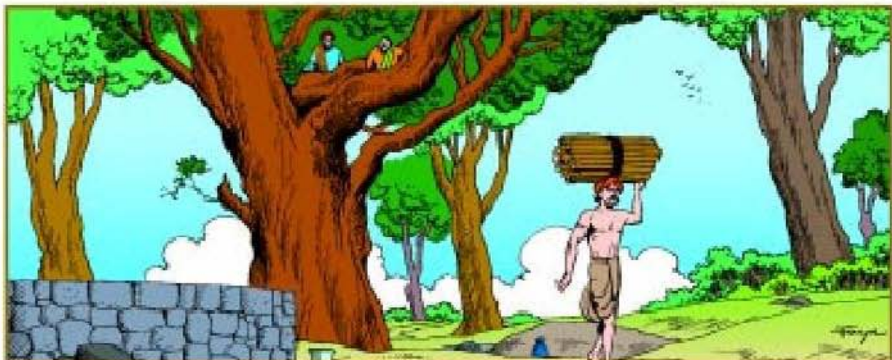
కట్టెలవాడ్రు , ''ఈ కట్టెలు అవ్మెద్రెప్పుడ్రు ? ఇంటికి చేరి, గంజి కాచుకునేదెప్పుడు?'' అను కుంటూ కట్టెలమోపు దింపి, బొక్కెనతో నీళ్ళ తోడి తాగి, మోపు ఎత్తుకుని సంత కేసి వేగంగా వెళ్ళాడు.

''ఇదేవు టి? దారిలో డబ్బు సించీ పిడి ఉంటే దానికేసి చూడనైనాలేదు!'' అన్నాడు గంగయ్య.

''నీ ధ్ర వ్తిదానం అపాత్రు లకు దొరికి ఎంత హాని చేసిందో చూ శావా? శ్రవు పిడకుండా, అయా చితంగా దొరికే డబ్బు విలు వ తెలిసీన వాళ్ళ చాలా అర్రు దు . వయ్సు వు ళ్ళిన సాధు మూను డబ్బు వూ ట చూ డగానే బు ద్ధి వక్రించింది. ఆ వూ టలో ఉన్నది చిల్లపెంకు లని కూడా చూ స్తు కోకుండా వాడ్రు స్తు ఖాల వీ దికిద ష్టీ వు ళ్ళి వెళ్ళాడ్రు . అలాగే ర్రూ పొయ్లు చూ డగానే జూదగాడికి కలిగిన జ్ఞానోదయ్ం కాస్తా పొయ్ం ది. నిజంగా డబ్బుతో బాగ్ర పిడే అర్హతగల వాడికి తేరగా వచ్చే డబ్బు ద్రుష్టి లేదు . కట్టెలవాడ్రు తన శ్రవు ఫిలితం వీ దే ఆశలు పెట్టుకున్నాడ్రు !'' అన్నాడ్రు ధు ర్గయ్య.

''అయి తే నేను ఇన్నేళ్ళ చేసీన ధ్ర వ్తి దానం బూ డిదలో పొసీన పిన్నీరేనా?'' అన్నాడ్రు గంగయ్య ఎంతో విచారపిడిపోతూ .

''లేదు , అదంతా నేను తీసీ భద్రం చేస్తూ వచ్చాను లే. దానితో శాశ్వతంగా వు నూర ఒక పాఠశాల ఊళ్ళో కట్టిద్దాం,'' అన్నాడ్రు ధు ర్గయ్య.

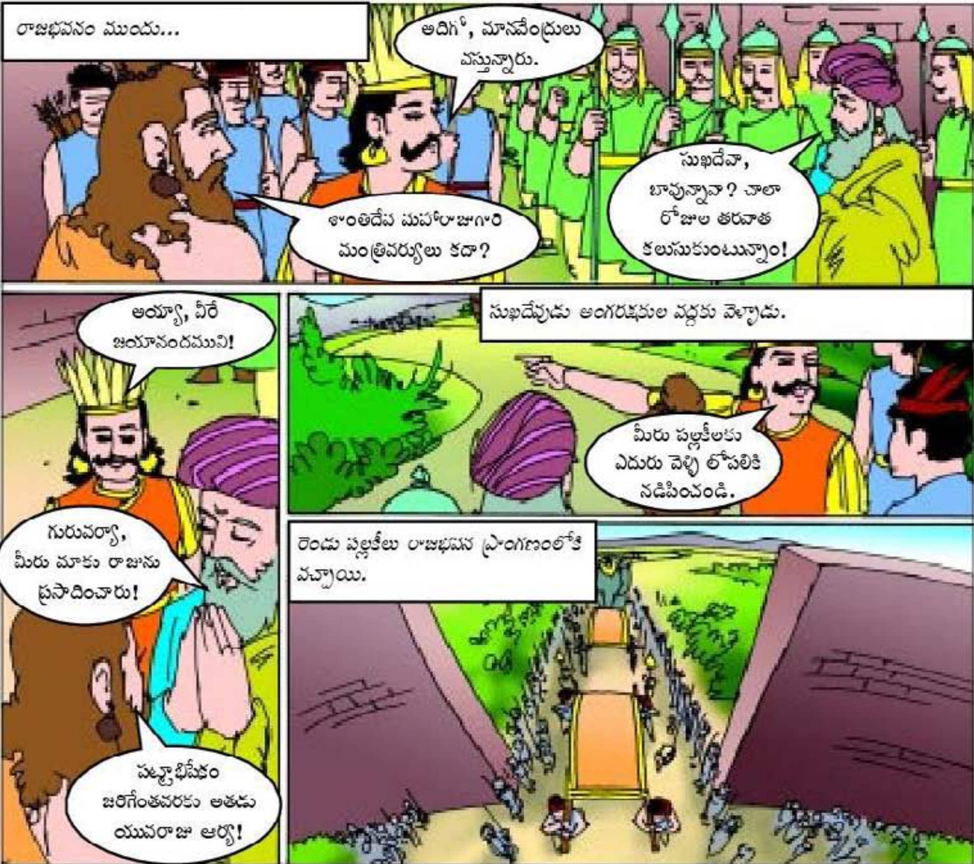
31

ఆర్య

శాంతిపురి రాజు, సేనాధిపతి కుట్రతో రాజ్యాన్ని కోల్పోయాడు. రాణి ఏడాది శిశువుతో సారంగ మార్గంగుండా తప్పించుకుని, బిడ్డను జయానంద మునికి అప్పగించి ప్రాణాలు వదిలింది. ఆర్య అనే పేరుతో యువరాజు అడవిలోనే పెరిగి పెద్ద వాడయ్యాడు. ప్రజల అండదండలతో వసంతుడు, ఆర్య-సేనాధిపతిని తుదముట్టించారు. యువరాజు పట్టాభిషేకానికి రంగం సిద్ధమయింది.

అజ్ఞాత యువరాజు
విచిత్ర సాహస గాథ

చిత్రాలు:
గాంధి అయ్య

మొదట ఆర్య పల్లకీ నుంచి వెలుపలికి వచ్చాడు.
యువరాజా ఆర్యకు స్వాగతం! రాజభవనానికి విచ్చేయండి!
నాకు పరమానందంగా ఉన్నది!

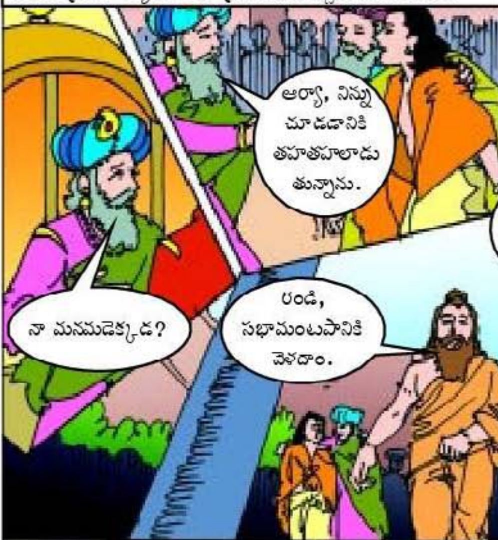

సుఖదేవుడు ఆర్యను ఆప్యాయంగా కౌగిలించుకున్నాడు.
ఆర్యా, తమకోసం మానవేంద్రులు వేచి ఉన్నారు.

తమరు ఇప్పుడిక్కడికి రావడం నా భాగ్యంగా భావిస్తున్నాను.
ఇన్నేళ్ళ తరవాతయినా తమరిని రాజుగా పొందడం శాంతిపురి అదృష్టం!

ఆర్య జయానందముని వద్దకు వెళ్ళాడు.
మా తాతగారెక్కడ?
త్వరలో రాగలరు.

ఒక రథం రాజభవనం కేసి త్వరగా రాసాగింది.
ప్రేమనాథ మహారాజు విచ్చేయుచున్నారు.
వసంతుడు ఆయన ముందు వస్తున్నాడు.

రథం భవనద్వారం గుండా లోపలికి వెళ్ళడానికి వీలుగా వసంతుడు వైదొలగి గుర్రం పైనుంచి కిందికి దిగాడు.

మానవేంద్రుడు ఆర్యను రాజు ప్రేమనాథుడి వద్దకు నడిపించాడు.
ఆర్యా, నిన్ను చూడడానికి తహతహలాడుతున్నాను.
నా మనుమడెక్కడ?
రండి, సభామంటపానికి వెళదాం.

రాజు ప్రేమనాథుడికి ఆర్య పాదాభివందనం చేశాడు.
జనం మధ్య నుంచి హర్షధ్వానాలు వినిపించాయి.
తాతగారూ, తమరిని చూడడానికి నేను కూడా చాలా కాలంగా ఎదురుచూస్తున్నాను!

తండ్రి పక్కనే నిలబడ్డ సుకన్య ఆనందానికి అవధుల్లేకుండా పోయాయి.
నాన్నా, యువరాజు పట్టాభిషేకం ఈరోజే జరుగుతుందా?
అదొక శుభముహూర్తంలో జరుగుతుంది, సుకన్యా!

అమృతపురి రాజా, మానవేంద్రుడూ సభామంటపంలోకి ప్రవేశించారు.
శాంతిదేవుడు లేకపోవడం చాలా విచారకర విషయం!
ఘోర విషాద దుర్ఘటన జరిగిపోయింది!

ఆర్య, వసంతుడు అక్కడికి వచ్చారు.
అడవిలో పెరిగిన వాడికి ఇది అనువైన స్థలం కాదు!
యువరాజా, తమరిప్పుడు గురుతర బాధ్యతలను చేపట్టవలసి ఉంది.

మానవేంద్రుడు, రాజు ప్రేమనాథుణ్ణి ఒక ఆసనంలో కూర్చోబెట్టాడు. పక్కనున్న ఆసనంలో ఆర్యను కూర్చోబెట్టాడు జయానందుడు.

ఒక రాజునూ, మరొక కాబోయే రాజునూ చూడగానే సభామంటపంలోని ప్రజలు హర్షధ్వానాలు చేశారు.

యువరాజు ఆర్య వర్ధిల్లాలి!

ప్రేమనాథ మహారాజు వర్ధిల్లాలి!

యువరాజు తాయెత్తును తీసుకువచ్చాను.

సుఖదేవా, దాన్నింకా నువ్వు గుర్తుంచుకుని ఉన్నావా?

జయానందముని తాయెత్తును యువరాజుకు చూపించాడు.

ఆర్యా, ఏడాది శిశువుగా ఉన్నప్పుడు నీ తల్లి నిన్ను నాకు అప్పగించింది. నిన్నెవరూ గుర్తు పట్టకూడదని అప్పుడే ఈ తాయెత్తును తీసి, సుఖదేవుడి వద్ద భద్రపరిచాను.

దీన్ని గురించి నాకు అసలు తెలియదు.

ప్రభూ, తమరే దీన్ని యువరాజుకు అలంకరించాలి.

నాకీ రోజు చాలా ఆనందంగా ఉంది.

రాజు ప్రేమనాథుడు యువరాజు చేతికి తాయెత్తును కట్టాడు.

నువ్వు సూర్యవంశానికి చెందిన వాడివన్న సంగతి గుర్తుంచుకో. చక్కగా పరిపాలించు!

మాతండ్రి ప్రజల పట్ల చూపిన శ్రద్ధ గురించీ విన్నాను. ఆయన పట్ల ప్రజలు చూపిన ప్రేమాభిమానాలూ నాకు తెలుసు.

ఆర్య సభను ఉద్దేశించి ప్రసంగించాడు.

నా అభీష్టమే గనక నెరవేరినట్లయితే, శాంతిపురిని ప్రజలే పాలించుకుంటారు. నేను కేవలం ఆర్యగానే ఉండిపోతాను. అది నా గురుదేవులు జయానందముని నాకు ప్రేమతో పెట్టిన పేరు.

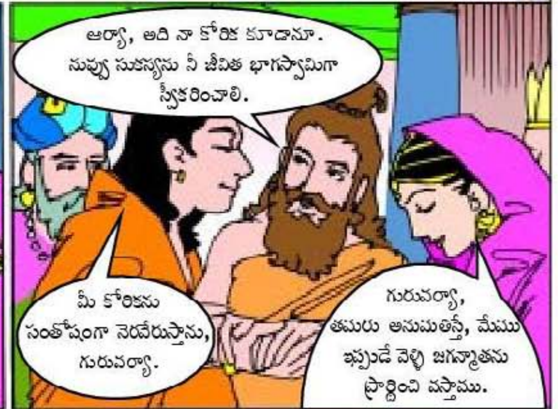
యువరాజు ఒక్కొక్క మాటకూ ప్రజలు చప్పట్లు చరిచారు.

నువ్వు తిరిగి రావడం శాంతిపురి అదృష్టం.
ప్రజలు కోరినంతకాలం వారికి నా సేవలందిస్తాను.

వసంతుడు ఇకపై రాజ్యం తరఫున పోరాడగలడు.
యువరాజా! మీరు నాకు గొప్ప బాధ్యతను అప్పగిస్తున్నారు.

ఆర్యా, మునుముందు అమృతపురికి కూడా నువ్వే రాజువన్న సంగతి మరిచిపోకు. నువ్వే నా వారసుడివి!
అమృతపురి శాంతిపురితో కలిసిపోయే శుభతరుణం సమీపిస్తోంది.

జైనగరును కూడా శాంతిపురితో కలిపివేయాలి. నువ్వు నా కుమార్తెను పరిణయమాడనున్నావు కదా?
అవును. అందుకు మొదట మా గురువర్యులు అంగీకరించాలి.

ఆర్యా, అది నా కోరిక కూడానూ. నువ్వు సుకన్యను నీ జీవిత భాగస్వామిగా స్వీకరించాలి.
మీ కోరికను సంతోషంగా నెరవేరుస్తాను, గురువర్యా.
గురువర్యా, తమరు అనుమతిస్తే, మేము ఇప్పుడే వెళ్ళి జగన్మాతను ప్రార్థించి వస్తాము.

ఆర్య, సుకన్య కనకదుర్గ ఆలయానికి బయలుదేరారు. వారి వెంట ఆనందోత్సాహాలతో ప్రజల ఊరేగింపు ఆరంభమయింది.
(అయిపోయింది)

విజ్ఞానం .... వినోదం .... వికాసం ....

విజ్ఞాన వీచికలు :

ఉపగ్రహాల పరిభ్రమణం

సమాచార సాంకేతిక రంగ అభివృద్ధికీ, పర్యావరణ పరిశీలనకూ, అంతరిక్ష పరిశోధనలకూ శాటిలైట్స్ అనే కృత్రిమ ఉపగ్రహాలను అంతరిక్షంలోకి పంపడం చాలా అవసరం. భూమ్యాకర్షణ శక్తిని అధిగమించి ఈ ఉపగ్రహాలు అంతరిక్షంలో ఎలా పరిభ్రమించగలుగుతున్నాయో ఇప్పుడు చూద్దాం.

ఒక ఒడిసెలను తీసుకుని, అందులో గుండ్రని రాయిని ఉంచి, విసరడానికి ముందు కొంతసేపు వేగంగా తిప్పుతాము కదా? అలా తిప్పుతున్నప్పుడు రాయి మీద రెండు పరస్పర వ్యతిరేక శక్తులు పనిచేస్తాయి. ఒకటి తిప్పుతున్న శక్తి, అంటే రాయిని మన నుంచి దూరంగా విసరడానికి ఉపయోగించే శక్తి. రెండవది ఒడిసెలను పట్టుకున్న శక్తి. అది రాయిని మనకేసి లాగి ఉంచుతుందన్న మాట. ఈ రెండు శక్తులూ సమం కావడం వల్ల ఒడిసెల తిరుగుతూ ఉంటుంది. తాడును వదలగానే రాయి ఎగిరిపోతుంది.

దాదాపు ఇలాంటి సూత్రమే ఉపగ్రహంలోనూ పనిచేస్తుంది. భూమి గురుత్వాకర్షణ శక్తి ఒకవైపు; ఉపగ్రహం తిరగడానికి పుట్టించే శక్తి మరోవైపు–దాన్ని ఒకే కక్ష్యలో పరిభ్రమించేలా చేస్తాయి. ఉపగ్రహం వేగం తగ్గి, భూమ్యాకర్షణ శక్తి ఎక్కువైనప్పుడు అది కక్ష్యను వదిలి భూమికేసి దూసుకువచ్చేస్తుంది!

మన పరిసరాలు

విలక్షణమైన తామరాకులు

మన జాతీయ పుష్పమైన తామర మిగతా పలు విధాలుగా చాలా విలక్షణమైనది. అందమైన ఈ పువ్వు బురద నీటిలో పెరుగుతుంది. అయినా దీనికి బురద అసలు అంటదు. చాలా శుభ్రంగా ఉంటుంది. తామరాకుల ఉపరితలంలో ఉన్న ఒక ప్రత్యేక స్వభావమే వీటినిలా నిర్మలంగా ఉంచగలుగుతున్నది. శక్తివంతమైన మైక్రోస్కోప్ కింద ఈ ఆకులను పరిశీలించి చూసినట్లయితే, ఆకు కణాల పైభాగం బొడిపెల్లా కనిపిస్తాయి. అందువల్ల గరుకుగా ఉంటుంది. మురికి రేణువులు ఆకు ఉపరితలంలోపై ఏర్పడినట్లున్న మైనపు స్ఫటికాల కొనల మీద మాత్రమే ఉంటాయి. గరుకుతనం, మురికి రేణువులూ ఆకుల పైభాగం మధ్య ఉన్న దూరాన్ని బాగా తగ్గిస్తాయి. మురికి రేణువులు, మైనపుస్ఫటికాల కొనల మీద మాత్రమే ఉండడం వల్ల, అవి ఆకుల ఉపరితలానికి కాకుండా, నీటి బిందువులకే గట్టిగా అంటుకుంటాయి. ఆకుల మీద నీళ్ళు పడినప్పుడు అవన్నీ శుభ్రంగా కొట్టుకుపోతాయి. గరుకుగా ఉన్న ఉపరితలాల మీద చక్కగా పనిచేసే ఈ విధానానికి 'లోటస్ ఎఫెక్ట్' అని పేరు పెట్టారు.

విజ్ఞానం .... వినోదం .... వికాసం ....

మీకు తెలుసా?

'బుక్ ప్లేట్స్' గురించి విన్నారా?

డిన్నర్‌ప్లేట్స్, ఫిషప్లేట్స్ అంటూ రకరకాల ప్లేట్స్ గురించి విని ఉంటారు. అయితే, 'బుక్‌ప్లేట్స్' గురించి ఎప్పుడైనా విన్నారా? వినలేదు కదూ. పైన చెప్పిన రెండు ప్లేట్స్‌కూ, వీటికీ ఎలాంటి సంబంధమూ లేదు. 'లేబుల్స్'నే 'బుక్‌ప్లేట్స్' అంటారు.

15వ శతాబ్దంలో మొట్టమొదట బుక్‌ప్లేట్స్ తయారు చేయబడ్డాయి. అయితే, కాగితంతో తయారు చేయలేదు. వాటిమీద ముద్రణా లేదు. వాటిని కొయ్యపలకలతో తయారు చేసి, ఆ తరవాత చేత్తో రంగులు వేశారు.

మొట్ట మొదట ముద్రించబడిన బుక్‌ప్లేటను సుప్రసిద్ధ చిత్రకారుడు ఆల్‌బ్రెక్ట్ డ్యూరెర్ రూపొందించాడు. 16వ శతాబ్దారంభంలో ఇది జరిగింది.

పాత బుక్‌ప్లేట్స్‌ను సేకరించడానికి ఇవాళ చాలామంది ఆసక్తి కనబరుస్తున్నారు.

మన దేశం క్విజ్

మన దేశం **1950** జనవరి **26**వ తేదీ సర్వ సత్తాక ప్రజాప్రభుత్వంగల దేశంగా ఆవిర్భవించింది.

ఆ తరవాతి కాలానికి సంబంధించిన కొన్ని ప్రశ్నలను ఇక్కడ చూద్దాం.

1. రాజ్యసభ అధ్యక్ష పదవిని ఎవరు నిర్వహిస్తారు?
   ఎ) ప్రధాన మంత్రి
   బి) ఉపరాష్ట్రపతి
   సి) అటార్నీ-జనరల్
   డి) పార్లమెంటు వ్యవహారాల మంత్రి.

2. లోక్‌సభ సమావేశమైన తొలిగంటలో చేసు పని-
   ఎ) చర్చలు జరపడం
   బి) అంతకు ముందే సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలివ్వడం సి) బిల్లులు ప్రవేశ పెట్టడం డి) వాయిదా వేయలేని అత్యవసర విషయాల గురించిన వాగ్వివాదం.
3. మనదేశం మొత్తం మీద ఎన్ని ఉన్నత న్యాయస్థానాలు ఉన్నాయి?
   ఎ) 18 బి) 28 సి) 22 డి) 32
4. లోక్‌సభలో ఉన్న మొత్తం సభ్యుల సంఖ్య ఎంత?
   ఎ) 350 బి) 450
   సి) 545 డి) 552

(సమాధానాలు 70వ పుటలో)

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

ఈ ఫొటోలకు ఒక్క మాటలోగాని, చిన్నవాక్యంలోగాని
వ్యాఖ్యలు రాయగలరా? రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.

TATA NARAYANAMURTHY

TATA NARAYANAMURTHY

వ్యాఖ్యలను కాంపిటీషన్ పోస్టుకార్డు పైన రాసి ఈ నెల 25వ తేదీలోగా
మాకు అందేలా పంపాలి. పోటీ ఫలితాలు మార్చి 2006 సంచికలో ప్రచురిస్తాం.
ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహుమానం.
ఫొటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందమామ, 82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ,
ఈకాట్టుతాంగల్, చెన్నయ్ - 600 097.

అభినందనలు

నవంబర్ నెల పోటీ ఫలితాలు

శ్రీమతి కోడుగంటి విజయలక్ష్మి
C/o. కె.ఆర్.కె. మోహన
10-312/1, వసంతపురి కాలనీ
మల్కాజగిరి,
హైదరాబాద్ - 500 047

ఫొటో వ్యాఖ్యల పోటీ:

మొదటి ఫోటో : ఆశీర్వదించు గజరాజా!
రెండవ ఫొటో : అధిరోహించాం హయ రాజా!!

సమాధానాలు :

1. ఉపరాష్ట్రపతి
2. సభ్యులు అంతకు ముందే అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలివ్వడం.
3. 18 4. 545

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 26 on behalf of Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor: B. Viswanatha Reddi (Viswam)

అద్భుతమైన భారతదేశం

భువనేశ్వర్ ఫెస్టివల్
6–15 జనవరి '06

పరమశివుడి నృత్యం రాత్రి తెల్లవార్లూ పరవశం చెందండి

ఆనందానుభూతి కలిగించే ఏకామ్ర ఉత్సవ్

6–15 జనవరి '06

పరమశివుడు లింగరాజ్‌గా కొలువుండే పవిత్రభూమి! ఉత్కృష్ట నృత్య ప్రదర్శనలతో, సంప్రదాయ హస్తకళల విన్యాసాలతో, చవులూరించే వంటకాలతో, సువాసనలు వెదజల్లే ఏకామ్ర కానన్ విచిత్ర పుష్ప ప్రదర్శనతో— ముక్తేశ్వర్ ఆలయం ఉత్తేజ భరిత జీవకళతో స్వాగతం పలుకుతోంది! నటరాజ ప్రభువు అధికార అతిథులుగా విచ్చేయండి! అపూర్వ ఆనందానుభూతిని పొందండి!!

ORISSA

ప్రకృతి సౌందర్యం • ప్రశాంతం • మహోన్నతం

mudra 1726

సంబరాల ఆరంభం...

12–15 జనవరి, 2006–ముక్తేశ్వర్ నృత్య–సంగీతోత్సవం, ముక్తేశ్వర్ ఆలయం
1–15 జనవరి, 2006–నేషనల్ హ్యాండ్‌లూమ్ ఎక్స్‌పో, ఎగ్జిబిషన్ గ్రౌండ్
1–15 జనవరి, 2006–నేషనల్ హాండిక్రాఫ్ట్స్ ఎక్స్‌పో, ఎగ్జిబిషన్ గ్రౌండ్
6–11 జనవరి, 2006–జానపద నృత్యోత్సవం, ఏకామ్రహాథ్
7–8 జనవరి, 2006–పుష్ప ప్రదర్శన, ఏకామ్ర కానన్
6–15 జనవరి, 2006–ఇంటర్నేషనల్ ఫుడ్ ఫెస్టివల్, ఎగ్జిబిషన్ గ్రౌండ్

For more information contact: Director, Tourism, Paryatan Bhavan, Bhubaneswar-751014, Orissa, India,
Tel: (0674) 2432177, Fax: (0674) 2430887, e-mail: ortour@orissatourism.gov.in, website: www.orissatourism.gov.in

nutrine
MAHA
LACTO

